

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 24. FEBRUARJA 1977

ŠTEVILKA: 7. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

INVESTICIJSKI PROGRAM PROIZVODNJE IN PREDELAVE JEKLA

Predsednik Koloman Vrečič sklicuje deseto sejo delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarnje, 25. februarja, v tovarni Veriga Lesce. Delegatom delavskega sveta, poleg odobritve zapisnika zadnje seje in pregleda uresničevanja sklepov, v obravnavo in sprejem, oziroma v potrditev predlaga: zaključne račune poslovnih aktivnosti na ravni Slovenskih železarn za leto 1976, investicijske programe proizvodnje in predelave jekla, pravilnik o združevanju sredstev za uresničevanje razvojnih programov delovnih organizacij v Slovenskih železarnah, naložbe iz združenih sredstev interne banke Slovenske železarnje in stališča za enotno uveljavitev sindikalne liste 1977. Iz obsežnega gradiva, ki so ga prejeli delegati, povzemamo in citiramo najpomembnejše misli.

**ZAKLJUČNI RAČUNI
POSLOVNIH AKTIVNOSTI
ZAKLJUČNI RAČUN INTERNE
BANKE SLOVENSkih JELE-**

ZARN ZA LETO 1976 izkazuje 70.303.457,56 din celotnega dohodka ali 98 % planiranega. Stroški, oziroma izdatki – amortizacija, pogod-

bene obveznosti, to je, obresti in bančni stroški – so znašali dinarjev 28.942.154,22 oziroma 70 % načrtovanih. Ostanek dohodka tako znaša 41.361.303,34 din ali 136 % predvidenega.

Bilancijska sredstva interne banke – aktivna (investicijsko poslovanje, kratkoročno poslovanje in pogodbeno poslovanje) je znašala 31. 12. 1976 – 1.173.725.459,61 din ali v primerjavi s 1. 1. 1976, izraženo v indeksu – 156. Ravno toliko pa je znašala tudi pasiva (združena sredstva delovnih organizacij SŽ, drugi dolgoročni in kratkoročni viri in viri pogodbenega poslovanja).

Poslovanje sklada za pospeševanje izvoza pa je bilo v lanskem letu takole:

(Glej tabelo na 2. str.)

**RAZDELITEV ČISTEGA
DOHODKA INTERNE BANKE
ZA LETO 1976 IN OBLIKE
NJEVOVEGA ZDRUŽEVANJA
KAŽE**

RAZPREDELNICA NA 2. STRANI

V letu 1976 je bilo za skupno porabo formiranih 289.194,75 din, in sicer iz prenosa iz leta 1975, 76.194,75 din in z združevanjem sredstev 213.000 din. Od tega je bilo porabljenih za družbenopolitične organizacije na nivoju SŽ 100.352,10 din ali 67 % planiranih in 4.000 din

(Nadaljevanje na 6. strani)

PROBLEMATIKA IN RAZVOJ KOMPLEKSNEGA PROMETA V SR SLOVENIJI

Promet je eden izmed osnovnih pospeševalcev gospodarskega in družbenega razvoja. Njegovi vplivi so zelo veliki. Promet ni samo strošek za družbo in gospodarstvo, temveč je specifičen in vse bolj pomemben dejavnik, ki vpliva na učinkovitost splošnega gospodarjenja.

Geografska lega SR Slovenije v Jugoslaviji in evropskem prostoru nudi izjemne možnosti za vključitev v širše prometne tokove, ki povezujejo zahodno in severno Evropo s Sredozemljem in Bližnjim Vzhodom. Teh prednosti nismo dovolj upoštevali, zato je SR Slovenija zastajala v povezanosti s sosednimi deželami, oziroma z njihovimi prometnimi sistemi. Tako je napisano v materialu pod gornjim naslovom, ki je bil kot predlog za obravnavo poslan delegatom republiške skupščine. Material je v celoti objavljen v Poročevalcu skupščine SRS in SFRJ za delegate in delegacije v štev. 2, z dne 24. 1. 1977.

Analiza stanja je prikazana po posameznih prometnih panogah. Pomen in udeležba dejavnosti prometa in zvez v gospodarstvu Slovenije sta eno izmed meril uspešnosti gospodarstva in družbe. V prometu je zaposlenih okoli sedem odstotkov vseh zaposlenih v Sloveniji. Promet daje

okoli osem odstotkov celotnega družbenega produkta. Po osnovnih sredstvih je udeležen z 20 odstotki in

(Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V MESECU JANUARJU

Devetega februarja je delavski svet sprejel in potrdil usklajen gospodarski načrt sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarnje. Naloge so sprejete in sedaj so v teku že prizadevanja za njihovo izvrševanje. Prvi mesec letošnjega leta ni prinesel spodbudnih uspehov. Upajmo, da se bo uresničil star pregovor: Slab začetek, dober konec. Pretečeno leto smo kar dobro začeli, saj so bili vsi zbirni proizvodni rezultati 100 % ali več in tudi količinsko višji od letošnjih v januarju.

Proizvodnja surovega železa je bila letos za 11 % nižja, proizvodnja jekla približno enaka kot lani, blagovna proizvodnja pa za 8 % manjša.

Pričetek letošnjega leta je glede stanja naročil bistveno boljši, kot je bilo stanje pred nekaj meseci. V železarnah je proizvodnja pokrita z naročili za več mesecev. Nekoliko slabše je za predelovalce, kjer posameznim obratom, oziroma za posamezne proizvode, še primanjkuje naročil.

V januarju je bila po nekaj letih zopet kritična oskrba z mazutom in plinom propan-butan. Pri minimalnih zalozhah je vsak zastoj v transportu še poslabšal stanje, tako da je v več proizvodnih obratih grozila ustavitve ali vsaj omejevanje proizvodnje. Oskrba z osnovnimi surovinami zagotavlja možnost polnega koriščenja proizvodnih zmogljivosti in verjetno že več let v tem času ni bilo tako ugodno stanje z električno energijo.

Z januarskimi rezultati ne moremo biti zadovoljni in bomo morali v

(Nadaljevanje na 2. strani)

POCINKANA PATENTIRANA ŽICA ZA ELEKTRIČNE VODNIKE DIMENZIJE 3,4 mm

Patentirana žica je eden od glavnih proizvodov žičarne in jo izdelujemo v širokem dimenzijskem asortimentu od 0,5 do 6 mm. Uporabnost te žice je zelo raznolika, saj jo kupci uporabljajo za vrsto proizvodov, kot so žica in vrvi za prednapeti beton, pletena žica za rezanje kamna, žične vrvi, vzmeti itd.

Žico izdelujemo v dveh stanjih, to je: v vlečenem in s cinkovo zaščitno prevleko. Poraba slednje je v zadnjih letih močno narasla posebno dimenzije 3,4 mm, saj proizvajalci električnih vodnikov za jugoslovanski pristan v večini uporabljajo našo žico in smo edini proizvajalec v državi. Uporabljajo jo za nosilno dušo, okoli katere so pletene aluminijaste vrvi.

Zahteve po mehanskih lastnostih so dokaj visoke. Minimalna natezna trdnost je 134 kp na kvadr. mm. Žica se pri ovijanju okoli lastnega premera ne sme lomiti in imeti mora minimalno 18 torzij, pri enakomerni in zadostni cinkovi prevleki.

Pri prevzemu ali kontroli mehanskih lastnosti žice pred odpremo kupcu se kontrolira vsak peti ali vsak kolobar na ovijanje in torzijo, medtem ko kontroliramo natezno trdnost samo na vsakem petem kolobarju.

Izmeček žice je bil dokaj velik, zato smo se odločili, da pregledamo

vse tehnološke faze predelave od izdelave jekla do pocinkanja končne dimenzije. Uvedli smo tudi posebni

(Nadaljevanje na 7. strani)

DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE

V zadnjem času dajemo vedno večji poudarek na dopolnilno izobraževanje ob delu. Pri tem se mi začenejo pojavljati dvomi, ali je to izobraževanje res pravilno usmerjeno, oziroma, ali dajemo ljudem dovolj jasne smernice, v kakšni smeri naj se izobražujejo. Večji del jih teži za usposabljanje v upravno-administrativni smeri, medtem ko se delo v proizvodnji siromaši. Pri vsem tem bi se morali zavedati, da so delovna mesta v administraciji prej ali slej polna in večkrat ne vemo kam s kadri, ki so končali redno administrativno šolo.

Velik poudarek bi bilo potrebno dati prav zasledbi takih delovnih mest, namreč, da jih zasedejo tudi delavci, ki imajo temu primerno izobrazbo ali pa se v tej smeri izobražujejo. Tu pa ponavadi grešimo. Primeri nas učijo, da na primer, dobra frizerka postane slaba admini-

stratorka ali dobra kuharica slab kontrolor.

Veliko vlogo igra pri tem politika nagrajevanja. Zavoljo tega pride do nasprotij, da slaba administratorka (do včeraj še dobra frizerka) dobiva višje osebne dohodeke kakor njena

(Nadaljevanje na 2. strani)

SINDIKAT ŽELEZARNE O DOSEDANJEM IN BODOČEM DELU

Jutri v petek, 25. februarja, bo letna konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarnje, na kateri bodo pregledali in ocenili delo konference in osnovnih organizacij v lanskem letu ter razpravljali in sprejemali okvirni program dela za letošnje leto. Gradivo o tem so delegati prejeli že z vabilom.

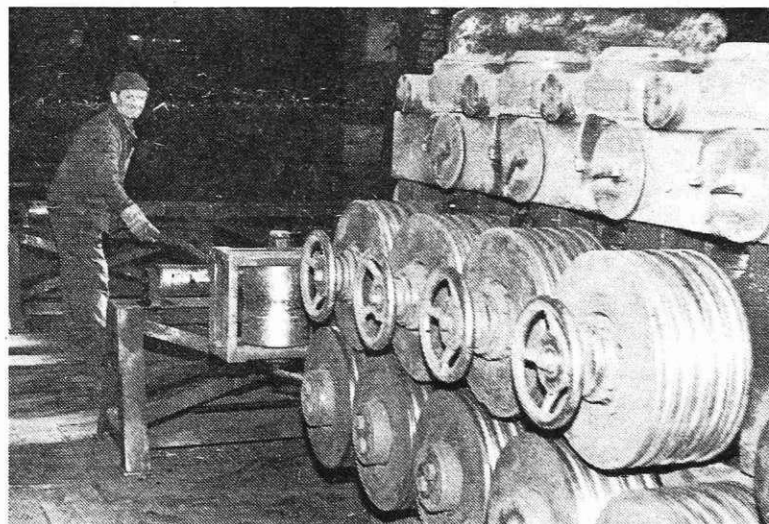
Nedvomno letošnja letna konferenca vpada v čas, ko se v predkongresnih pripravah na VII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije ter v pripravah na proslavo 85-letnice rojstva predsednika Tita in 40-letnice njegovega prihoda na vodstvo Komunistične partije Jugoslavije ter 40-letnice ustanovitve kongresa Komunistične partije Slovenije intenzivira celotna družbenopolitična aktivnost za bolj učinkovito družbeno akcijo pri uresničevanju ustavnih določil in zakonov o združenem delu. To bo prav gotovo tudi prepletalo vsebino letošnje konference sindikata Železarnje. Še prav posebna pozornost pa bi morala biti namenjena temu, kako utrditi in usposobiti sindikat za kar najbolj učinkovito uresničevanje svoje ustavne vloge.

Ustava SR Slovenije v svojem desetem poglavju zelo jasno opredeljuje vlogo sindikata, ko med drugim pravi, da se: »Delavci, prostovoljno organizirani v sindikat kot najširšo organizacijo delavskega razreda, borijo: za tak položaj delavskega razreda, kot ga določa ustava.« K temu bi morali le še dodati, in kakor ga konkretno in idejnopolično opredeljuje zakon o združenem delu. To pa so prav gotovo naloge, ki zahtevajo stalno usposabljanje sindikata, oziroma delavcev, organiziranih v sindikat, za uresničevanje teh nalog. Tega pa se ne da doseči le z nekaj seminarji, temveč le s stalno družbenopolitično aktivnostjo na vseh področjih, ki jih zelo konkretno opredeljuje osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije, kakor tudi kasnejše sprejete sklepe in stališča republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Naloge sindikata bi tako lahko strnili: na uresničevanje zakona o združenem delu in nadaljnjem uresničevanju sklepov osmega kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Sindikat mora postati poglobljeno politični dejavnik povezovanja in demokratičnega opredeljevanja, soočanja, usklajevanja, povezovanja in uresničevanja interesov delavskega razreda. Zategadelj mora tudi težišče njegovega delovanja preiti v osnovne organizacije.

Prav gotovo bodo ob teh vprašanjih in nalogah jutri na konferenci še prav posebno izpostavljena vprašanja: delitve po delu, svobodne menjave dela, življenja in delovnih razmer delavcev, izobraževanja in kulture, ljudske obrambe in družbene samozaščite, vloge sindikata v samoupravnem družbenopolitičnem sistemu in podobno.

Vsekakor jutrišnja konferenca mora pomeniti konkreten dogovor o tem, kako krepiti sindikat v Železarni za uresničevanje svoje ustavne vloge.

Sodelavec na Daniel ravnalnem stroju

SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE IN KOMUNICIRANJE

Danes objavljamo tretji in zadnji del prispevka VALENTINA JEŽA, sodelavca centra za raziskovanje samoupravljanja pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, iz analize raziskave o pomenu in delovanju naših samoupravnih delovnih skupin.

Uresničevanje novega »modela« samoupravnih organizacij bo še dolg proces. To bo hkrati proces razvoja samoupravljanja v proizvodnji in tudi splošnega, družbenega samoupravljanja. Na ta proces bo na eni strani vplival razvoj proizvodnih sredstev (tehnologije nasploh in posebno avtomatizacije), ki bo postopoma menjal samo strukturo dela, na drugi strani pa subjektivne sile in neprestani porast znanja in izkustev; to pa bo zagotavljalo uspešno napredovanje tega procesa z večjo osveščenostjo delavcev.

SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE KOT KOMUNIKACIJSKA PRVINA

Pomemben vidik vsake organizacije je komuniciranje. Od njegove razvitosti in učinkovitosti je v precejšnji meri odvisna tudi uspešnost organizacije, saj so komunikacije tiste poti, po katerih se prenašajo informacije med posameznimi člani organizacije in tako zagotavlja usklajena dejavnost vseh organizacijskih členov, podsistemov in organizacijskega sistema kot celote.

Komuniciranje obsega na eni strani vprašanje informacij, ki so v neposredni povezanosti s proizvodno dejavnostjo članov organizacije, na drugi strani pa takih informacij, ki so le posredno povezane s to dejav-

nostjo. Je sestavni del procesa odločanja in le-tega pravzaprav sploh omogoča, hkrati pa je tudi sestavina kontrolnih procesov. Hkrati pa je komuniciranje tudi integracijski dejavnik. Delavec je obveščen o delovanju drugih dejavnikov v organizaciji: ostalih delavcev v delovni skupini, drugih delovnih skupin, ostalih delov delovne organizacije in delovanju delovne organizacije v njenem ožjem in širšem družbeno-ekonomskem, kot tudi o spremembah ožjega in širšega okolja, ki vplivajo na delovanje organizacije in njenih podsistemov.

V organizacijski strukturi, ki sloni na nehierarhičnih odnosih, ne moremo govoriti o teh treh vrstah komuniciranja. Samoupravna organizacija, grajena iz samoupravnih delovnih skupin, vsebinsko sicer obsega nekatere komunikacijske značilnosti pravkar opisanih komunikacijskih vrst, gre pa v njej za kvalitativno drugačne odnose, ki so pogojeni že s položajem delavca v temeljni organizaciji združenega dela. Tudi tu lahko, npr., govorimo o informacijah, ki se nanašajo na neposredno usklajevanje proizvodnega procesa in informacijah, ki se na ta proces nanašajo le posredno, vendar je povezanost obeh vidikov mnogo tesnejša kot v drugih tipih organizacij.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Letos stopamo že v tretje leto od zadnjega VII. kongresa Zveze komunistov Slovenije in X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in zato so se že začele predkongresne priprave na VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki bosta prihodnje leto. » Osnovni ton idejnopolične aktivnosti Zveze komunistov Slovenije v pripravah na oba kongresa naj bi dajala skrajna zavzetost in mobilizacija vseh ustvarjalnih družbenih sil za konkretno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu, » je dejal sekretar izvršnega komiteja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Franc Šetinc na nedavni seji predsedstva CK ZKS, ko so govorili o zasnovi predkongresnih priprav in o osmi seji centralnega komiteja ZKS.

Seveda pa taka aktivnost v predkongresnih pripravah zahteva močne kvalitativne spremembe v delovanju Zveze komunistov, kakor tudi v delovanju vseh organiziranih socialističnih sil. Kvalitativne spremembe v tem, da bomo morali bolj ustvarjalno pristopiti k uresničevanju ustave in zakona o združenem delu. Prepogosto smo se doslej zadovoljevali z zaključki v katerih smo deklarirali nekatera znana splošna načela: ... se bomo borili za nadaljnji razvoj družbeno ekonomskih odnosov in krepitve družbenoekonomskega položaja delovnega človeka ...; se bomo prizadevali za uveljavljanje dohodkovnih odnosov ...; razvijali bomo delegatske odnose ... in podobno. Vse to so v bistvu naloge, ki so napisane v ustavi in zakonu o združenem delu. Za uresničevanje tega pa je potrebna konkretna in ustvarjalna akcija vseh organiziranih socialističnih sil. Ustvarjalna akcija, ki bo iskala konkretne odgovore in rešitve nalog, ki izhajajo iz ustave in zakona o združenem delu v konkretnih razmerah.

Taka učinkovita družbena akcija pa seveda mora potekati v vseh porah naše družbe, od temeljnih samoupravnih celic, to je, krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela, interesnih skupnosti do celotne družbene nadgradnje. Pri tem pa nas še čaka obilica nalog, da bomo dosegli, da bo resnično sleherni delavec in občan postal aktivni bорец za družbenoekonomsko in politično preobrazbo odnosov v naši družbi.

PRIPRAVE NA VIII. KONGRES ZKS IN XI. KONGRES ZKU POMENIJO MOBILIZACIJO VSEH USTVARJALNIH DRUŽBENIH SIL

Vse naše družbenopolitične akcije bi morali ocenjevati po tem, ali krepijo družbenoekonomski položaj delovnega človeka, ali ga slabijo, oziroma delujejo proti njemu. Tako delovanje pa zahteva dobro poznavanje zakonitosti razvoja družbe in razvito kritično marksistično misel. Včasih mislimo, da lahko tako pomembne zgodovinske razvojne naloge, ki jih opredeljuje ustava in zakon o združenem delu, uresničujemo po posluhu ali, kakor včasih pravimo »na pamet«. Če hočemo, in to moramo v interesu delavskega razreda, obstoječe stanje začeti spreminjati, potem moramo biti tudi usposobljeni tako idejno kot akcijsko za spreminjanje stanja. Pri tem ima še posebno odgovornost Zveza komunistov, oziroma sleherni njen član, da se vključuje v množično družbenopolitično delo, to je v sindikate, Socialistično zvezo delovnih ljudi, Zvezo socialistične mladine, Zvezo borcev in druge družbene organizacije in z močjo idejnopoličnega delovanja, s prepričevanjem in dokazovanjem ter lastno aktivnostjo krepí fronto ustvarjalnih borcev za preobrazbo naših odnosov.

Taka akcijska usmeritev, ki prehaja iz ponavljanja načelnih stališč v njihovo konkretno uresničevanje, pa znova postavlja v ospredje sklope pete seje Zveze komunistov Slovenije, ki zahtevajo intenziviranje naporov za krepitve in usposabljanje osnovnih organizacij Zveze komunistov. Kajti dejstvo je, da bodo le čvrste osnovne organizacije in idejnopolično oboroženi komunisti kot avantgarda delavskega razreda lahko odigrali vodilno vlogo v bitki za nove odnose. V teh prizadevanjih bodo morali nekateri člani Zveze komunistov svojo formalno disciplino zamenjati z ustvarjalnim vključevanjem v bitko za spreminjanje družbenoekonomskih in političnih odnosov. Svojo, včasih preveliko inertnost do lastnega idejnopoličnega izobraževanja in informiranosti bodo morali zamenjati z zavestnim idejnopoličnim oboroževanjem in razširjanjem lastnega obzorja.

Ob vsem tem bi se morali mnogo bolj zavedati, da v bistvu vse odločitve, od katerih je odvisen naš nadaljnji samoupravni socialistični razvoj, v bistvu izhajajo iz temeljnih samoupravnih celic in prek delegatskega sistema prehajajo v interesne in družbenopolitične skupnosti od občine do federacije. Ravno zato se tu začneja preoblikovanje naših odnosov v smislu ustave in zakona o združenem delu, tu pa smo prisotni vsi, ali kot delavci ali kot občani. Tu je prostor kjer morajo z močjo žive besede delovati komunisti in s svojo živo besedo tudi usposabljanje nove borce za uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu.

Seveda pa bo pri vsem tem večkrat potrebno spremeniti tudi naše ocene o ustvarjalnih prizadevanjih posameznikov, kakor tudi posameznih komunistov. Namreč, še vedno se prepogosto srečujemo s tem, da imajo visoko družbenopolitično ceno tudi taki posamezniki, ki aktivno, ali pa tudi samo formalno sodelujejo na sestankih, leporečijo o našem razvoju, pri spreminjanju odnosov v praksi pa ne naredijo nič. Taki posamezniki s svojim pasivnim, ali indiferentnim odnosom v praksi celo lahko zavirajo naš nadaljnji razvoj.

Ko bi to razmišljanje ob predpripravi na VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije in XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije poskušali strniti v nekaj misli, potem pod učinkovito družbeno akcijo predvsem smatramo mobilizacijo vseh organiziranih socialističnih sil pri uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu. To pa pomeni ustvarjalno spreminjanje družbenoekonomskega položaja delovnega človeka v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih ter uresničevanje vseh nalog, za katere smo se dogovorili. To pa zahteva tudi kvalitativno spreminjanje našega dela v družbenopolitičnih organizacijah.

PROBLEMATIKA IN RAZVOJ KOMPLEKSNEGA PROMETA V SR SLOVENIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

je na drugem mestu v gospodarstvu. To je tudi dokaz, da se je v te namene znatno vlagalo. Iztrženost je 40 odstotkov, kar pa se zmanjšuje, ker se predvsem pri železnici zamenjuje stara, iztrošena oprema.

Obstajajo neskladja med železnico in cesto. Z vedno bolj razvitim cestnim prometom se je tovar začel seliti z železnice na cesto. Ocenjuje se, da zato, ker se železnica ni znala ali mogla prilagoditi potrebam, je prevzemal tovar in potnike cestni promet.

Seveda pa moramo vedeti, da funkcionalna usposobljenost in struktura neskladja nista samo naš specifični problem, temveč tudi eden izmed gospodarskih problemov drugih razvitih dežel. Na primer, tudi v ZR Nemčiji, ki ima zelo moderno železnico, so imele le-te v letu 1976 izgubo, prav tako tudi v Švici itd. Res pa je, da imamo v Jugoslaviji zaradi neurejenega prometa dvakrat do trikrat večje stroške v prometu kot v razvitih deželah. Ugotavlja se, da je prevoz preko železnice cenejši kot po cesti (glede na porabo goriva in drugo). Upoštevati pa moramo tudi, da prepeljemo okoli 40 odstotkov blaga iz Slovenije in v Slovenijo, medtem ko je ostalo v tranzitu. Zato lahko na prometno politiko vplivamo z usklajevanjem na jugoslovanski ravni.

Z analizo stanja in prikazom razvojnih možnosti prometnega omrežja v SR Sloveniji ter izhodišča in potrebni ukrepi za politiko srednjeročnega razvoja prometa v SR Sloveniji predlaga predlagatelj rešitve za usmerjanje skladnejšega razvoja in delitve dela na področju prometa in zvez. Predvsem gre za to, da se Slovenija vključi v mednarodne pro-

metne tokove, da se zaradi stanja na cestah in cest samih blago preusmeri s cest na železnico in da se racionalizacije učinkovito izvaja.

Skupina delegatov z Jesenic, ki delegirajo delegate v zbor združene skupščine sta imela sestanek kot pripravo za sejo, 23. februarja, ko bosta zbor skupščine SR Slovenije obravnavala to problematiko. Čeprav ni bilo pripomb iz organizacij prometne dejavnosti na Jesenicah, so bila obravnavana stališča organizacij, ki promet koristijo. Železnica kot največji porabnik največji del surovin in ostalega materiala dovaža z železnico (97 %) in le tri odstotke po cesti. Slabše je glede odvoza finalnih izdelkov.

V letu 1976 je bilo prepelanih v Železarno surovin in ostalega materiala:

- po železnici	909.343 ton
- po cesti	29.746 ton
skupaj	939.089 ton

Iz železarnice pa je bilo odpelanih finalnih izdelkov in ostalega materiala:

- po železnici	319.227 ton
- po cesti	132.269 ton
skupaj	451.269 ton

DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

prijateljica, ki še vedno dela v frizerskem salonu. Tako tudi sama družba spreminja svojo naravo in običaje in postaja družba, ki vrednoti (kajpa da neupravičeno) pisarniško in ne proizvodno delo, torej tisto delo, ki ustvarja novo vrednost in omogoča

Stroški prevoza znašajo v Železarni 153.646.497,05 din, kar je pomembna vsota v skupnih stroških proizvodnje. Zato je zainteresirana za dobro delovanje prometa. Velik del kupcev postavlja pogoj, da jim naročila dostavljajo s cestnim prometom. To je razumljivo, ko cena po cesti ali železnici ni toliko različna, da bi pokrila stroške pretovarjanja, ko nimajo industrijskega tira in razkladalnih naprav. Universal, ki sicer ima industrijski tir, le sedem odstotkov blaga prepelje po železnici. So pa tudi cestni prevozniki slabo izkoriščeni, predvsem zaradi slabe medsebojne povezanosti. Ni slučaj, da vozijo različni prevozniki po isti relaciji z neizkoriščeno povratno vožnjo.

Glede na tako ugotovitev skupina predlaga, da se v zaključke in stališča vključijo tudi predlogi, ki naj bi stimulirali, da bi delovne organizacije investirale v svoje industrijske tirske in razkladalne naprave ter s tem omogočale prenos tovora s ceste na železnico. Prav tako bi bilo že ob investicijah potrebno evidentirati način prevoza.

Prometne organizacije se morajo bolje med seboj povezovati v cilju racionalnejšega prevoza in zmanjševanja stroškov. Železnice morajo opraviti svoj del dolžnosti za boljše poslovanje in izboljšanje gospodarskega položaja železnice. Ta del je prikazan v stabilizacijskem programu ukrepov železniškega gospodarstva Ljubljana.

To je del predlogov ob podpori predloženih stališč, ki jih v celoti podpiramo.

N. Š.

PROIZVODNJA SLOVENSKEH ŽELEZARN V MESECU JANUARJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

prihodnjih mesecih presegati mesečne planske naloge, da bi lahko uresničili v gospodarskem načrtu postavljene naloge in cilje.

Proizvodnja surovega železa je bila za 3 % nižja od načrtovane. Slabo vreme in neustrezen vložek za plažve na Jesenicah sta povzročila, da je bila proizvodnja za okoli 500 ton nižja od linearne načrta. Na elektrodukcijiški peči v železarni Štore so mesečni proizvodni načrt dosegli.

Proizvodnja jekla je nižja od načrtovane za 1 %. Jeklarna jeseniške železarnice je izvršila plan in ga pressegla za več kot 1 %, v ravenski jeklarni so zaostali za 1 % za planom in v štorski jeklarni za nekaj več kot 12 %. Ves zaostanek znaša okoli 710 ton, česar ni težko nadoknaditi, posebno še, če upoštevamo, da je v Štoreh zaostanek zaradi načrtovanega popravila SM peči.

Blagovna proizvodnja je slaba in pretežni del zaostanka se nanaša na hladno valjane trakove iz novega obrata železarnice Jesenice. Pravijo, da je vsak začetek težak. V proizvodnji, ki ima toliko novih naprav, kolikor je faz v tehnologiji postopka, je treba računati pri uvajanju tudi s tolikimi težavami. Vsaka napaka na posamezni napravi pomeni prekinitev v procesu proizvodnje ali vsaj oviro pri delu. Rezultat poskusnega obratovanja je za polovico nižja proizvodnja od mesečnega poprečja, če letno načrtovano količino razdelimo na dvanajstine. Kar da bo vse steklo, kot je treba, in če bo tudi dovolj naročil, bi morali izdelati trikrat več, kot so v januarju, in nadoknaditi zamujeno. V železarni Jesenice so izvršili plan blagovne proizvodnje 83 %, v železarni Ravne 96 % in v železarni Štore 105 %, oziroma skupno 90 %.

Pri predelovalcih je bila izvršitev še nižja in znaša skupno le 82 %. V Plamenu so dosegli mesečni načrt, v Verigi je bila izvršitev 74 %, v TOVILU 93 % in v Žižni 78 %. V Verigi pravijo, da je zastoj nastal kot posledica težav pri uvajanju računalniške obdelave podatkov. V Žižni navajajo, da so zaostanek povzročili zastoji strojev, potrebni premiki delovne sile, izostanki in končno, operativni plan so izvršili skoraj 95 %, kar daje upanje, da bo v prihodnjih mesecih bolje.

Skupna izvršitev za SOZD SŽ znaša za mesec januar 90 %. Zado- voljivo je to, da so v železarnah odpremili vso mesečno proizvodnjo, medtem ko znaša odprema pri predelovalcih le 72 % proizvedenih količin in so le v TOVILU odpremili

17 % več, kot so proizvedli, vsi ostali predelovalci pa precej manj.

Izvoz pretekli mesec še ni stekel in je dosežena le dobra polovica poprečno načrtovane vrednosti.

Realizacija je bila sicer višja kot lani v prvem mesecu, vendar slaba in kar 21 % nižja od poprečno načrtovane vrednosti. Edino v TOVILU so izvršili mesečni načrt eksterne realizacije 118 %, v železarni Ravne so se približali 90 %, vsi ostali so pa dosegli 80 % in manj vrednosti načrtovane prodaje.

Kot že rečeno, bomo letos sproti spremljali izvrševanje gospodarskega načrta in doseganje postavljenih nalog in ciljev. Po četrtletnih obračunih vas bomo seznanjali tudi z rezultati dela po kazalcih, katere predpisuje zakon o združenem delu za izkazovanje rezultatov dela in poslovanja, seveda le za tiste kazalce, ki so primerljivi in pomembni za izvrševanje določil samoupravnega sporazuma o temeljnih razvoju SOZD SŽ za srednjeročno obdobje 1976 do 1980.

Milan Marolt

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu marcu bodo praznovali petdeset let življenja naslednji naši sodelavci: Vinko KRŽIŠNIK, valjarna Bela - 2. marca, Franc TONEJC, valjarna žice - 7. marca, Francka KELIH, strojne delavnice - 9. marca, Jože MARKELJ, valjarna profilov - 10. marca, Slavko ČERKETA, plavž - 17. marca, Marija POGAČAR, prodajni sektor - 21. marca, Jože SIRC, sekretariat - 22. marca, Rupert KRAMAR, livarna - 28. marca, in Franc RAZINGER, livarna - 30. marca.

VSEM SODELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE IN KOMUNICIRANJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Komuniciranje v samoupravnih delovnih skupinah je sestavni del komunikacijskega sistema TOZD. Razlikujemo lahko le (podobno kot pri odločanju) njegove različne ravni, z ozirom na posledični krog, na katerega se informacije nanašajo. Tako je komuniciranje na ravni skupine precej podobno komuniciranju v neformalnih skupinah, kar še posebej velja v primerih, ko hkrati z dejavniki formalnega organiziranja delujejo na formiranje samoupravnih delovnih skupin tudi določeni socialno-psihološki dejavniki:

- a) motiviranost posameznika za vključevanje v skupino, pogojena s sličnostjo smotrov ostalih členov skupine;
- b) stiki med člani skupine, ki so odvisni od prostorske bližine, in čim manjše so socialne razlike med člani skupine;
- c) medsebojno priznavanje posameznikov.

Obenem z neformalnim komuniciranjem pa so v samoupravni delovni skupini prisotne predvsem formalne oblike komuniciranja. Tu se razvijajo vse različne variante neposrednega komuniciranja, kot so: razgovor, sestanek, posvetovanja, diskusije, demonstracije itd., ki omogočajo izmenjavo raznovrstnih informacij predvsem znotraj skupine, zaradi skupinske strukture organizacije pa tudi med skupinami.

Zanimivo je, da se koncept organizacije s samoupravnimi delovnimi skupinami kaže tudi kot najučinkovitejši koncept komunikacijskega sistema. Podlaga tej trditvi žal niso domače, ampak tuje raziskave o komunikacijskih omrežjih.

Poleg kriterijev učinkovitosti komuniciranja, ki so bili zajeti v proučevanje komunikacijskih omrežij, je za samoupravne delovne skupine pomemben tudi kriterij vsebine informacij, ki po tem omrežju potujejo. Za samoupravne delovne skupine so poleg prenosa informacij, ki imajo namen usmerjanja in usklajevanja proizvodne dejavnosti, pomembne samoupravne informacije. S to besedo poimenujemo tiste informacije, ki so potrebne v procesu odločanja ali kontrole neposredno ali posredno. Te informacije se širijo v skupinah in med skupinami po omejenih neposrednih komunikacijskih poteh, obenem pa tudi po posrednih medijih (časopisi, radio, televizija, revije, glasilo delovne organizacije, bilteni, oglasne deske, razglasne postaje, zbori delavcev, predavanja itd.). Člani samoupravnih delovnih skupin se tako informirajo o pomembnih dogajanjih v temeljni organizaciji združenega dela in izven nje. Čim učinkovitejša so ta komunikacijska pota, tem bolj so delavci lahko »oboroženi« s podatki, ki so jim potrebni v njihovi samoupravni aktivnosti.

Ce upoštevamo, da obsežnost in raznovrstnost odločitev zahtevata še obsežnejše in raznovrstnejše posredovanje informacij, kajti vsaka odločitev zahteva istočasno ne samo nekatere, več odločitvam hkrati potrebne informacije, ampak tudi več, za posamezno odločitev specifičnih informacij, uvidimo obsežnost podatkov, ki morajo na ustrezen način in v ustreznih oblikah priti do samoupravljalcev. Seveda pa s tem ni rešeno, da mora biti vsak samoupravljalcev v enaki meri seznanjen z vsemi podatki, ki so potrebni za samoupravno odločanje. Seznanjenost posameznih delavcev z različnimi podatki je v nekaterih primerih bolj vrstna, v drugih pa bolj splošna. Ta vrstnost in splošnost se na eni strani nanašata na vsebino, področje, temo, na drugi strani pa na posledični krog samoupravnih odločitev. Najbrž pa bo res, da obstajajo nekateri podatki, s katerimi naj bi bili prav vsi člani samoupravnih delovnih skupin enako seznanjeni.

Vsebinsko razporeditev informacij, ki smo jo nakazali na prejšnji strani, bi lahko izvedli tudi po ravneh, z ozirom na posledične kroge. Tako bi dobili lahko iz celotnega niza informacij na eni strani predvsem tiste, ki se nanašajo na posameznega delavca, in tiste, ki se nanašajo na dve ali več skupin hkrati, na TOZD, delovno organizacijo itd. Tako razdelitev je možna predvsem v konkretnih primerih. Domnevamo pa lahko, da bi lahko na prvi ekstrem razporedili predvsem informacije, ki se bolj neposredno nanašajo na proizvajanje, na drugi ekstrem pa informacije, ki se predvsem tičejo dohodka, to je, razpolaganja z njim v smislu razporejanja sredstev v različne namene v okviru TOZD in širše družbene skupnosti.

Zanimivo vprašanje v zvezi s komuniciranjem v (tako ali drugače strukturirani) organizaciji je tudi vprašanje o dejavnostih, ki vplivajo na stopnjo obveščenosti članov organizacije ali posameznih skupin. Odgovor na to vprašanje so deloma podale že raziskave o omrežjih ko-

municiranja. Čeprav nimamo zadostnih podatkov, pa lahko domnevamo, da vrsta komunikacijskega omrežja le v manjši meri pojasnjuje informiranost posameznika ali skupine. Verjetno bi jo boljše pojasnili drugi dejavniki.

Predvsem lahko domnevamo, da pogotujejo stopnjo informiranosti posameznih planov samoupravnih delovnih skupin in s tem samoupravnih delovnih skupin tiste vrstne, ki pogotujejo tudi ostale vidike skupin, kot so kohezivnost, identifikacija članov s skupino, dejavniki, kot so vrsta dela, strukturiranost dela, stopnja mehaniziranosti, oz. avtomatiziranosti delovnega procesa, velikost skupin, položaj skupin v organizacijski zasnovi TOZD itd., pa tudi karakteristike članov, ki posamezne skupine sestavljajo. Med individualne karakteristike, ki pogotujejo stopnjo obveščenosti delavcev, običajno štejejo spol, izobrazbo, poklic, delovna doba, trajanje dela v skupini itd. Verjetno imajo organizacijsko tehnološko determinante pomembnejši vpliv na varianco informiranosti kot pa individualne karakteristike. Če je to res, tedaj so boljše informirane tiste samoupravne delovne skupine, katerih delo je zahtevnejše, bolj strukturirano, bolj tehnološko izpopolnjeno itd., kot pa one, pri katerih se organizacijsko-tehnološki dejavniki kažejo v negativnejši obliki.

Podobno kot ugotavljamo v zvezi z delitvijo dela za posameznikovo osiromašenje osebnosti, velja verjetno tudi za skupino. Čim bolj je delitev dela v samoupravni delovni skupini razvita v smislu taylorizma, tem manj je najbrž samoupravna delovna skupina res prava (v sociološkem smislu) skupina in tem bolj verjetno je med posamezniki manjši prenos informacij in s tem upada tudi stopnja informiranosti v skupini. Čim manj se neka množica ljudi pojavlja kot skupina, tem manj je vzajemne interakcije med to množico in ostalimi skupinami v neki organizaciji in (domnevno) tem manjši je tudi prenos informacij z ostalih skupin na to množico kot celoto.

OBVEŠČENOST V SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPINAH

Podatki o stopnji obveščenosti delavcev kažejo, da so delavci odgovorili največ na nekaj več kot tri četrtine vprašanj (78,12 %) in lahko dobljeno stopnjo informiranosti ocenjujemo za slabo. Seveda je primerjanje teh rezultatov z rezultati v neki drugi delovni organizaciji močno vprašljivo, vendar lahko ugotovimo, da so pri neki prejšnji raziskavi (ob skoraj enakem merskem instrumentu) dosegli delavci boljše rezultate, kar nam našo oceno nekoliko potrjuje. Ob naših rezultatih ugotavljamo precejšnje razlike med posamezniki.

Nadalje ugotavljamo, da so delavci v raziskovalnih samoupravnih delovnih skupinah dosegli slabe rezultate zlasti na področju poznavanja medsebojnih razmerij, gospodarnosti in stikov TOZD z njenim okoljem, medtem ko poznajo samoupravno organiziranje nekoliko bolje, čeprav je tudi to poznavanje še vedno pomanjkljivo.

Ob teh ugotovitvah na ravni posameznika nas je zanimalo, ali nastopajo tolikšne razlike tudi med posameznimi samoupravnimi delovnimi skupinami. Možno je namreč, da so slabše obveščeni delavci le v posameznih delovnih skupinah (morda v večini) in zato znižujejo že tako nizke uspehe celote. Kaj je vzrok temu, da v posameznih delovnih skupinah srečamo zelo različne stopnje informiranosti? Kolikor so razlike med posameznimi delavci pogotuje ne z njihovimi osebnimi karakteristikami, ki pogotujejo stopnjo obveščenosti, je mogoče, da skupinska dejavnost, oziroma drugi »organizacijski« ali pa družbenoekonomski dejavniki, značilni za razlike med skupinami, pogotujejo večjo uniformiranost obveščenosti v posameznih skupinah.

Za oceno boljše ali slabše obveščenosti neke samoupravne delovne skupine smo uporabili sredine, dobljene na vseh testiranjih, in sredine lestvic. Rezultati nakazujejo, da se skupine v stopnji informiranosti medsebojno močno razlikujejo. Srednje ocene samoupravnih delovnih skupin imajo razpon kar 9,59 točke; to pomeni, da je med najslabše in najboljše informirano samoupravno delovno skupino razlika za več kot četrtino uporabljene ocenjevalne lestvice, to je, toč, ki so jih dosegli najbolj obveščeni delavci na testu. Zanimivo ob tem je tudi to, da sta najslabše in najboljše informirana skupina v isti od petih raziskovalnih organizacijskih enot, to je, v delovni skupnosti skupnih služb. Verjetno gre za drugačno sestavo teh samoupravnih delovnih skupin, glede na tiste dejavnike, ki v največji meri pojasnjujejo stopnjo informiranosti posameznega delavca.

Stopnja obveščenosti posameznih samoupravnih delovnih skupin je zelo različna, obenem pa je v skupinah precej razlik v informiranosti. Primerjava samoupravnih delovnih skupin na obeh ekstremih četrtin niza rezultatov informiranosti pokaže, da je v slabše informiranih delovnih skupinah precej takih članov skupin, katerih informiranost je relativno dobra. Tako je, npr., v neki samoupravni delovni skupini kar 5,3 % takih delavcev, ki so dosegli rezultate nad arbitrarno aritmetično sredino, v drugi skupini pa 4 % tako informiranih delavcev. Če štejemo kot dobro uvrščene vse tiste, ki so dosegli boljši rezultat, kot je sredina lestvice, tedaj najdemo v vsaki od tistih samoupravnih delovnih skupin, ki smo jih ocenili kot slabo informirane, več kot desetino dobro obveščenih delavcev.

V boljše informiranih delovnih skupinah ni najti takih odstopanj. V nekaterih samoupravnih delovnih skupinah, ki so uvrščene v zgornji četrtini rezultatov, je sicer najti več delavcev, ki so dosegli pri testu nižje rezultate, vendar je odstotek le-teh znatno manjši kot onih, ki so v slabše informiranih skupinah dosegli rezultate nad to točko.

Zanimalo nas je, ali so razlike v stopnji informiranosti večje v skupinah ali med skupinami, kajti odgovor na to vprašanje bi nam lahko pojasnil, kateri dejavniki so pomembnejši.

Ugotovili smo, da se skupine v resnici razlikujejo, glede stopnje obveščenosti in tudi glede njenih posameznih vsebinskih sestavin. To velja za informiranost kot celoto in tudi za vse njene sestavine. S čim bi lahko te razlike pojasnili? Ali mogoče pojasnjuje ta podatek individualne karakteristike posameznikov (spol, izobrazba, delovna doba, staž, narodnost itd.), ki sestavljajo samoupravne delovne skupine, ali pa druge karakteristike, ki se nanašajo na delovni proces, organizacijo in podobno?

Kaže, da so elementi, ki pogotujejo razlike med organizacijskimi enotami nasploh, tudi tisti elementi, ki precej pogotujejo razlike v obveščenosti delavcev v različnih organizacijskih enotah. Kolikšen del informiranosti pojasnjuje pripadnost neki organizacijski enoti (oziroma faktorji, po katerih se razlikujejo delavci teh organizacijskih enot), iz teh analiz ni mogoče ugotoviti. Prav tako ni mogoče ugotoviti deleža spremenljivke »samoupravna delovna skupina«.

Nadaljnja analiza je pokazala, da spremenljivke (spol, narodnost, izobrazba, poklic, delovna doba, staž v organizaciji, število zaposlitev, osebni dohodek, fluktuabilnost, strukturiranost dela, socialni položaj v grupi, odtuženost, percepcija odločanja, samoupravna delovna skupina, enota) lahko pojasnijo le dobro tretjino informiranosti.

To se pravi, da je še vrsta drugih, v raziskavo ne vključenih spremenljivk, ki skupno boljše pojasnjujejo razlage večje ali manjše informiranosti delavcev. Vsebinske sestavine so s temi spremenljivkami še v manjši meri pojasnjene. Tako je poznavanje stikov organizacije z okoljem pojasnjeno z 28 %, informiranost o gospodarnosti organizacije združenega dela 20 %, informiranost o samoupravni organiziranosti z 21 %, najmanj pa pojasnjujejo v raziskavo vključene spremenljivke poznavanje tistih informacij, ki se nanašajo na opredeljena medsebojna razmerja (17 %).

Analiza je pokazala, da je pripadnost neki organizacijski enoti zelo močan dejavnik, ki pogotuje večjo ali manjšo obveščenost (šesti po rangi) delavcev sploh in tudi po njenih vsebinskih kategorijah.

Največjo zvezo s stopnjo informiranosti ima poklic, ki ga zahteva delovno mesto, če vzamemo podatek ob vzajemnem delovanju drugih spremenljivk. Takoj za tem nastopa po velikosti zveza s spremenljivkami: samoupravna delovna skupina, izobrazba delavca, osebni dohodek, narodnost in organizacijska enota, v kateri je delavec. Teh šest spremenljivk pojasnjuje največji del varianco stopnje informiranosti. Seveda imajo ob odstranitvi medsebojnega učinkovanja spremenljivke nižjo stopnjo povezanosti z informiranostjo delavcev. Vrstni red je naslednji: samoupravna delovna skupina, poklic, ki ga zahteva delovno mesto, organizacijska enota, osebni dohodek delavca, izobrazba in delovna doba. Vse preostale spremenljivke imajo nižje (čeprav razen strukturiranosti dela vse statistično pomembne) zveze z obveščenostjo.

ZAKLJUČKI

Ob dobljenih podatkih se vprašujemo, zakaj nastopajo te variable v taki visoki povezanosti s stopnjo obveščenosti. Kaj je tisto, kar razlikuje posamezne organizacijske enote in samoupravne delovne skupine? In zakaj so prav te individualne

spremenljivke tako značilne? Premišljanje ob takih in podobnih vprašanjih nas vodi zlasti k enemu odgovoru: SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE SE PO INFORMIRANOSTI MEDSEBOJNO RAZLIKUJEJO ZARADI RAZLIČNE NARAVE DELA. Naravo dela pojmujeemo kot sklop vseh tistih karakteristik, ki jih vključuje delo in so posledica delitve dela, to se pravi – tiste industrijske delitve dela, ki razlikujejo delo glede na fizično in umsko, na ustvarjalno in ponavljalno, na upravljalno in izvrševalno. Tako je razumljivo, da so različne stopnje obveščenosti med organizacijskimi enotami, to je, med tistimi, pri katerih je delo bolj umsko in ustvarjalno (enoti 1 in 5), in tistimi, pri katerih je delo pretežno fizično in ponavljalno (enote 2, 3 in 4). Podobno izvir imajo tudi razlike med delovnimi skupinami. V organizacijskih enotah z relativno boljšo informiranostjo so skupine s slabšo stopnjo informiranosti tiste, katerih delo je bolj razcepljeno, poenostavljeno, fizično in ponavljajoče, v relativno slabo informiranih organizacijskih enotah pa skupine z dobro stopnjo informiranosti padejo v kategorijo bolj umskega, ustvarjalnega in tudi vodstvenega (beri: upravljalnega) dela. Čim bolj je delo nedeljeno, to je, strukturirano, tem bolj zahteva človekove umske potencialne. Tako delo je kreativno, celotno. Tako delo zahteva širši poklic delavca, zahteva znanje, samostojnost in odgovornost. Vprašanje o strukturiranosti dela, ki smo jo uporabili, tega ne izraža dovolj uspešno (je slaba), toliko bolj pa izražajo strukturiranost dela tiste individualne spremenljivke, ki pojasnjujejo relativno največji delež variance. Celotna narodnost ustreza temu konceptu, saj je znano, da je v industriji med delavci iz drugih republik okoli 70 % takih z zelo nizko stopnjo izobrazbe. (Sasa Micki: Delavci iz drugih republik v slovenskem gospodarstvu in v Ljubljani, Raziskovalni center za samoupravljanje RS ZSS, Ljubljana 1976, JM 56, str. 39 in 40.) S to interpretacijo vzrokov za boljše ali slabšo obveščenost delavcev, oziroma delovnih skupin se povezuje tudi podatek o hierarhičnem položaju skupine o njegovi povezanosti z informiranostjo. Delovne skupine, ki v naši razdelitvi dosegajo višji hierarhični položaj, štejejo v razvoj, v pripravo proizvodnje, planiranje, vodstvo itd., skratka, v tiste oddelke, ki jih v organizacijski terminologiji štejemo v štabne dejavnosti ali pa linijske dejavnosti višje ravni.

Ko smo preverjali razlike med organizacijskimi enotami, smo poskušali olajšati interpretacijo tudi s podatkom o stopnji mehaniziranosti, oziroma avtomatiziranosti tehnološkega procesa. Razlike nekoliko nakazujejo, da je stopnja informiranosti delno odvisna od tega vidika narave dela, toda podatki take interpretacije ne podkrepljujejo dovolj. Razlogi za to so verjetno delno v objektivnih medsebojnih učinkovanjih teh spremenljivk, delno pa najbrž tudi ti, da nismo mogli

kriterijev, ki jih vsebuje lestvica za ocenjevanje stopnje avtomatiziranosti delovnega procesa, uporabiti pri vseh organizacijskih enotah in delovnih skupinah.

Protislovnost organizacije, oz. proizvodnega načina in samoupravljanja v raziskovalni delovni organizaciji je iz navedenega očitna. Na eni strani tayloristična organizacija s svojevrstno delitvijo dela, na drugi strani pa samoupravljanje. Delavec, ki dela pri takem delu, katerega narava je povsem protislovna z zahtevami samoupravljanja po osvobajanju dela, ne more biti osvobojen. Nebrzdano tempo dela, ki mu ga vsiljuje individualne norme in z njimi povezano nagajevanje po delu, ni razcepljeno delo, ki od večine zaposlenih v industrijski organizaciji zahteva ponavljanje nesmiselnih, človeškemu bistvu neprilagojenih operacij, pri katerih ne sme misliti, kazati iniciative, spreminjati načina dela in se mora slepo držati navodil (ki jih pripravljajo drugi), onemogočajo delavcevo vključevanje v takemu delu nasprotno aktivnostjo. Samoupravljanje zahteva celostnega človeka in takega človeka tudi poraja. Vendar je porajanje samoupravnega človeka močno zavirano z navedenimi dejavniki. Samoupravljanje zahteva vsestransko razgledanega, polivalentno izobraženega in široko informiranega delavca, narava dela pa nasprotno zahteva topega, nekvalificiranega, ubogljivega delavca, ki sledi izključno informacijam, ki so v zvezi z njegovim ozko odrejenim delom.

Samoupravljanje zahteva samostojnega, samoodgovornega, skratka, zavestnega delavca, ki dela svoje delo v prvi vrsti iz veselja do dela in potrebe po delu, narava dela, ki jo ponujata obstoječi način proizvodnje in z njim povezana hierarhija, pa zahteva odvisnega, avtoritetam podrejenega, to je, slepo ubogljivega delavca, ki ga spodbuja k delu meza in ki prodaja svojo delovno moč za to mezo. Toda koga naj v samoupravni delovni organizaciji delavec uboga? Od koga naj bo odvisen? Komu naj prodaja svojo delovno moč, svoje žulje in znoj?

Očitno je, da bo treba v organizaciji dela, v načinu proizvodnje v samoupravnih delovnih organizacijah marsikaj spremeniti. Sprememba objektivnih možnosti proizvodnje bo hkrati zagotovila delavcu, da bo njegova obveščenost o tistih zadevah, ki so pomembne za samoupravno odločanje, ustrežna. Hkrati s tem bo ta sprememba zagotovila tudi globlje oblike samoupravljanja in omogočila približati tem skupinam odločanje o zadevah, ki se tičejo posameznih delovnih skupin ali njihovega manjšega števila. Ob tem pa bo tudi odločanje o skupnih zadevah v okviru TOZD in širših asociacij združenega dela bolj pristno. Le ob ustreznih informiranosti delavcev lahko glasuje za ali proti alternativnemu predlogu iz svojega prepričanja in v skladu s svojimi interesi.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 28. 2.	SEKLOČA PETER	LEBAN IVO
TOREK – 1. 3.	RAVNIHAR PETER	AŽMAN ZVONE
SREDA – 2. 3.	ISKRA BRANE	BENEDIČIĆ MITJA
ČETRTEK – 3. 3.	CUZMAR ALOJZ	BURJA ANTON, st.
PETER – 4. 3.	BURJA ANTON, ml.	PERNEL JANEZ
SOBOTA – 5. 3.	BRUMAT MARTIN	BERNIK FRANC
NEDELJA – 6. 3.	MLAKAR FLORIJA	ULČAR MARJAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni	od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:	
dnevni dežurni	od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5.	

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 28. februarja do 5. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoland: I. in IV. obratna ambulanta,
popoldan: II. obratna ambulanta.
V soboto, 5. marca, samo dopoldan: IV. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoland: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.
V soboto, 5. marca, samo dopoldan: II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PREVOZ NA PRVENSTVO ŽELEZARNE V SMUČANJU

Vse udeležence prvenstva železarne Jesenice v smučanju obveščamo, da bo organiziran prevoz z avtobusi, in sicer: v soboto, 26. februarja, z odhodom ob 7. uri z avtobusne postaje na Koroški Beli in ob 7.30 s parkirnega prostora pred Železarno.

Odhod avtobusa iz Kranjske gore bo ob 13. uri.

Komisija za športno rekreacijo

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

RTA

Letna konferenca osnovne organizacije sindikata je bila v petek, 28. januarja. Poročilo o opravljenem delu je prebral predsednik Igor Logar, navzoče pa so seznanili tudi z opravljenim delom na področju športne in kulturne dejavnosti. Obrazložena je bila nova organiziranost sindikalne organizacije v Železarni ter predvidena organizacijska struktura v temeljni organizaciji Remontne delavnice.

Iz poročila referenta za športno in rekreacijsko dejavnost je razvidno, da se je tekmovanja v kegljanju na asfaltu udeležilo 24 članov kolektiva. Med posamezniki je prvo mesto dosegel Vojko Mali, pri tekmovalkah pa Irena Mirtič. Tekmovali so še v šahu in streljanju. V tekmovalnem delu so dosegli tretje mesto, pri moških in ženskah, udeležili pa so se tudi zimskega izleta na Koblo, kjer je bilo izvedeno tekmovanje v veleslalomu s 13 udeleženci. Prvo mesto je zasedel Borut Varl. Našteti so tudi rezultati v medobratnem tekmovanju v kegljanju na ledu, sankanju, kegljanju na asfaltu, balinanju in malem nogometu.

Kritično je bila ocenjena aktivnost na področju kulturno prosvetne dejavnosti. Premalo je bilo pobud na tem področju in šele po akciji ZK »Približati kulturo delavcem« je bila akcija občutena tudi v kolektivu.

Letno konferenco je pozdravil Stane Torkar, predsednik sindikata TOZD VET. Ob sklepu konference je bilo sprejetih nekaj sklepov. Izvoljeni delegati samoupravnih delovnih skupin v izvršni odbor osnovne organizacije sindikata bodo postali organizatorji sindikalnega dela. Povečali naj bi zainteresiranost med delavci za kulturno-prosvetno dejavnost, več pozornosti pa naj bi posvetili mladinski organizaciji in se zavzemali za izboljšanje medsebojnih odnosov v obratu. Skupaj z mladinsko organizacijo, ZK in obratovodstvom si bodo prizadevali za boljše delovne uspehe v obratu in v Železarni.

VALJARNA ŽICE

V petek, 28. januarja, je bila v gostišču Zelenica v Žirovnici delovna konferenca osnovne organizacije sindikata. O opravljenem delu v minulim mandatni dobi je poročal Anton Drab.

Opozoril je na priprave za reorganizacijo sindikalne organizacije ter na razpravo o snutku zakona o združenem delu. Osnovna naloga sindikalne organizacije v prihodnje bo v prizadevanjih, da brani pravice kolektiva in posameznih delavcev, skladno z novim zakonom o združenem delu. Poudaril je vlogo delegacij, ki jih delegirajo v različne samoupravne organe v Železarni in v občini. Prav tako je spregovoril o članih kolektiva, ki se premalo vključujejo v sindikalno organizacijo in samoupravne organe, čeprav imajo potrebne sposobnosti. Omenjal je dejavnost na področju športne rekreacije in povedal, da so bili izleti večkrat organizirani površno in pri tem brez prave organiziranosti.

Denarno pomoč je prejelo 21 sodelavcev, odbor osnovne organizacije sindikata pa si je prizadeval, za pravično dodeljevanje pomoči sodelavcem, ki so je bili tudi najbolj potrebni.

V poročilu je omenjal združitev osnovnih organizacij sindikata valjarne žice in valjarne profilov, kar je ob načrtovanju in ustanovitvi temeljne organizacije tudi povsem razumljivo.

Obratovodja Franc Ravnihar je govoril o doseženih rezultatih ter o izpolnjevanju proizvodnih nalog v lanskem letu. Doseženi rezultati so bili posredovani ločeno po posameznih samoupravnih delovnih skupinah. V prihodnje bodo imeli delavci v samoupravnih delovnih skupinah prečnejši vpliv na izplen, količino II. a žice in petega navijalca. Podrobno je obrazložil načrtovano rekonstrukcijo valjarne žice, ki se bo začela v mesecu marcu. Za temeljno organizacijo Valjarne žice je rekonstrukcija življenjskega pomena in je zato odgovornost zaposlenih velika, da bo proizvodnja po opravljeni rekonstrukciji pravočasno stekla.

Anton Zupan, ki je zastopal izvršni odbor sindikata Železarnice, je dejal, da bi morale biti sindikalne organizacije v Železarni še bolj delovne, glede na spremembe in nove oblike dela ter na določila, ki jih vsebuje zakon o združenem delu. Velik pomen imajo tudi delegatski odnosi v okviru temeljnih organizacij.

Roman Jakopič je govoril o mladih delavcih, ki so prav tako odgovorni, glede na naloge, ki jih bo treba opraviti ob rekonstrukciji obrata, mladi pa bodo morali spremeniti tudi odnos do dela. Dejal je, da so sredstva za kulturno-prosvetno dejavnost v obratu neizkoriščena. V bodoči sindikalni odbor osnovne organizacije sindikata so imenovali več sodelavcev, predsedoval pa mu bo Albin Jakopič iz valjarne profilov. Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata so naročili, da na osnovi razprave in poročil pripravi program dela ter upošteva sprejete sklepe in stališča na obnem zboru, oziroma delovni konferenci.

BLUMING ŠTEKEL

Konferenca osnovne organizacije sindikata je bila v petek, 28. januarja. Konference se je udeležilo 58 članov kolektiva. Predsednik Marjan Knific je v uvodnem poročilu povedal, da so imeli med letom 6 sej izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata in eno izredno sejo. Največ pozornosti so posvetili organizaciji javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Pozorno so spremljali družbeno akcijo za stabilizacijo gospodarstva in v tem smislu tudi sami izpolnjevali program. Zmanjšali so porabo sredstev, namenjenih za sindikalno organizacijo.

Kot je povedal Marjan Knific je bila tudi pomembna vloga sindikalne organizacije pri obravnavi in sprejemanju samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in predloga sindikalne liste. Premalo so storili na področju strokovnega izobraževanja, delno zaradi premajhne učinkovitosti sindikata in delno tudi zaradi nezainteresiranosti zaposlenih delavcev. Dodal je, da je strokovno izobraževanje prepuščeno volji posameznikov in nima zadostne podpore v organizaciji združene dela. Skupaj z aktivom ZK so si prizadevali tudi na področju idejno-političnega izobraževanja. Obveščanje delavcev je bilo organizirano prek samoupravnih delovnih skupin. Delo je oteženo zaradi sistema 4 + 1, zato težko organizirajo sestanke. S problematiko oddihov v lanskem letu niso bili zadovoljni, ker so imeli na razpolago premalo ležišč in še te v predsezoni ali po sezoni.

Sprejet je bil delovni načrt za leto 1977. Sindikalna organizacija bo morala opraviti pomembno delo pri izvajanju zakona o združenem delu ter ustavnih določil. Zavzemali se bodo za večjo produktivnost, uresničevanje zakonskih določil o samoupravnem sporazumevanju ter za izboljšanje sistema delitve osebnih dohodkov po doseženih rezultatih dela, kakor tudi za boljše organizacijo dela. Izboljšali naj bi tudi medsebojne odnose in že sedaj pozivajo sodelavce, da pri tej nalogi tudi aktivno sodelujejo. Še vedno ostaja med nalogami sindikalne organizacije zaščita delavca na področju varstva in socialne varnosti. Sindikalna organizacija predlaga, naj bi v letošnjem letu ponovno uvedli zdravniške preglede in z rezultati seznanili delavce, in jih po potrebi tudi opozarjali. Nadaljevali naj bi tudi z načrtovanim programom rekreacijske in športne dejavnosti, program pa naj bi izpopolnili na področju kulturno-prosvetne dejavnosti.

V razpravi je bilo postavljeno vprašanje sredstev, ki jih dobijo za okujino. Sredstva so razdeljena na adjustažo bluminga in bluming štekel in so tako razdeljena na odstotke: 40 % bluming štekel, 50 % adjustaža bluming in 10 % adjustaža štekel Bela.

Marjan Pristov je obširno obravnaval vprašanje prehrane, oziroma razdeljevanje malic po obratu. Malica je večkrat hladna in tudi dražja in zato predlagajo izdelavo urnika prihajanja delavcev na malico.

Sodelavec Solar vprašuje glede izobraževanja in napredovanja, na vprašanje pa je odgovoril tov. Podlpinik, da kadrujejo pred vodi temeljnih organizacij, oziroma prek sindikalne organizacije. To velja tudi za stimulacijski dodatek ter dodek na stalnost.

Upokojenim sodelavcem so izročili spominska darila.

EKONOMIKA, RAZISKAJE, TEHNIČNA KONTROLA IN NOVOGRADNJE

V ponedeljek, 7. februarja, je bila konstituantna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Analizirali so izvedene občne zbornice osnovnih organizacij sindikata OTK, RO — EG, in SEO. Za bodočega predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata so predlagali Antona Koširja in Janeza

Malenška, izvoljen pa je bil Anton Košir. Podpredsednik izvršnega odbora bo Danilo Svetlin in Karel Trampe predsednik komisije za družbenoekonomsko vprašanja ter samoupravljanje. Komisijo za odlike bo vodil Janez Kofol, predsednik odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozastito bo Janez Žnidar, predsednik komisije za športno in rekreacijsko dejavnost Aleš Lagoja. Rado Lasnik bo predsednik komisije za socialna vprašanja.

Navzoči so bili seznanjeni s podatki o volitvah ter s pripravami predlogov za sestavo delavskega sveta delovne skupnosti. Spregovorili so še o delegatskem sistemu in poudarili, da so morebitni izgovori o nezrelosti povsem odveč. Polovica delegatov ostaja iz prejšnjega mandata, drugo polovico pa je treba delegirati sproti, po posameznih področjih in vprašanjih.

DELOVNA SKUPNOST ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

Prva seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v sredo, 9. februarja. Najprej so bili predstavljeni člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, nato pa so imenovali delegate, ki bodo vodili sindikalne skupine, in sicer: v SDS Jeršin bo delegat Jože Kokalj, v SDS Stare delegat Erna Nagode, v SDS Frece delegat Franc Olah, ter delegatka v delovni skupini čistilk, ki pa še ni določena, v SDS Bahun bo delegat tov. Glavič, v SDS Rjazancev delegat Stanko Smolej in v SDS Krejčič delegat Janez Jenko.

Strinjali so se s predlogom da ključki, sprejeti na sindikalni konferenci, predstavljajo hkrati tudi program dela sindikalne organizacije. Referentom za športno in rekreacijsko dejavnost so naročili, da pripravijo osnutek ankete zbiranja namenskih sredstev za izlete.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je obravnaval tudi pismo občinskega sindikalnega sveta o letošnjih praznovanjih s posebnim poudarkom na praznovanju 40-letnice ustanovitve KPS, 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo partije in njegove 85-letnice. Prebrali so tudi informacijo občinskega sindikalnega sveta o solidarnostnih akcijah za prizadebe ob potresu v Posočju. Trem sodelavcem so dodelili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti.

VRATNI PODBOJI

Letna konferenca osnovne organizacije sindikata je bila v ponedeljek, 7. februarja. Predsednica Darja Vengar je govorila o vlogi sindikalne organizacije ter o oblikah dela, ki dajejo delavcem možnost, da si priborijo in ustvarijo možnosti za nadaljnje delovanje prek sindikalne organizacije. Današnja vloga sindikalne organizacije je v primerjavi z vlogo sindikata v preteklih letih bistveno drugačna. Sindikalna organizacija si prizadeva ustvariti pogoje, da se delavcem ne bo treba boriti za pravice, ki jim tako pripadajo. Govorila je o vlogi sindikalne organizacije pri organiziranju javne razprave o osnutku zakona o združenem delu ter pri uvajanju delegatskega sistema in obveščanju delavcev. Dalj časa se je zadržala pri solidarnostni akciji, s katero smo pomagali prizadetim ob potresu v Posočju, ter akciji za vpisovanje posojila za modernizacijo cest. Sindikalna organizacija je opravila pomembno delo pri izvedbi akcije za nakup aparata za odkrivanje raka. V precejšnji meri se je v obratu vrtnih podbojev spremenil kadrovski sestav zaposlenih. V obratu so dobili zaposlitev mladi ljudje in naloga sindikalne organizacije bo, da pomaga pri ustanavljanju mladinske organizacije.

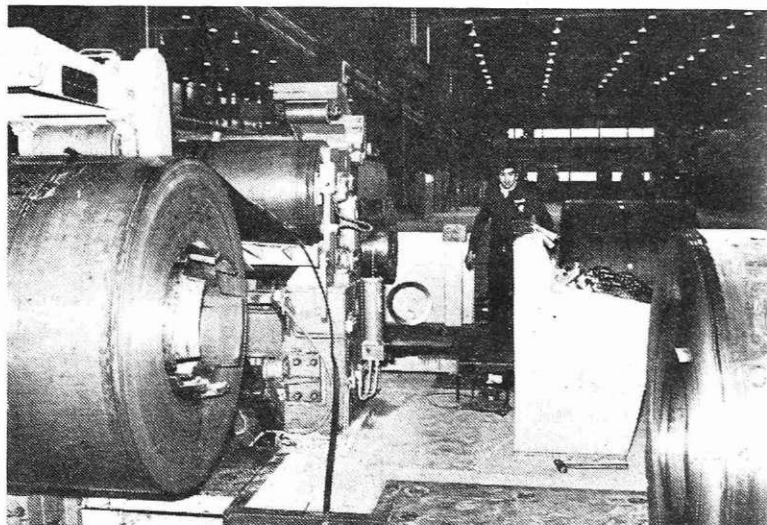
O ostalih nalogah, ki naj bi jih opravila sindikalna organizacija v letošnjem letu, pa je govoril sodelavec Hudrič. Spremljati bo treba nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov, uresničevanje dohodkovnih razmerij. Sproti naj bi spremljali razvoj delegatskih odnosov ter analizirali delovanje delegacij na vseh področjih. Tu so še naloge v zvezi s kadrovsko politiko, izobraževanje delegatov v sindikalnih in drugih organih, kar je usklajeno s programom železarnice Jesenice. Več pozornosti naj bi posvetili delovnim in življenjskim pogojem delavcem v združenem delu. Zavzemali naj bi se za dosledno izvajanje zakona o združenem delu. Prav tako bo treba izvajati naloge pri delu z mladimi ter na področju oddihov in rekreacijske ter kulturno-prosvetne dejavnosti.

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE IN NAMESTNIKE DELAVSKIH SVETOV TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNIH SKUPNOSTI

Delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti so na svojih konstituantnih sejah izvolili za predsednike in njihove namestnike naslednje delegate (prvi je napisan predsednik, drugi pa namestnik):

To Plavž	Janko, GUZELJ, Roman SAVINSEK
TO Jeklarna	Stanko PFAJFAR, Pavel CELARC
TO Livarna	Milan GARTNAR, Žarko BUNDALO
TO Valj. blum.-štek.	Anton MIKLIČ, Alojz LIKOVIC
TO Valj. žice in prof.	Franc DIVJAK, Jože BENEDIČIČ
TO Valj. debel. ploč.	Daniel ČRV, Dušan KRŽIŠNIK
TO Hl. valj. Jesenice	Stanko PULEC, Franc GUČEK
TO Žičarna	Bogdan MARINKOVSKI, Jaka VEBER
TO Profilarna	Ivan KLOKOČOVNIK, Drago LAVTIŽAR
TO Vratni podboji	Janez VIDMAR, Ema BREMEC
TO Jeklovlek	Anton DEŽMAN, Ivan KOVAČ
TO Elektrode	Janez KOSMAČ, Tončka DIVJAK
TO Želblarna	Rok GLOBOČNIK, Julka MLAKAR
TO Stroj. delavnice	Anton MARČIČ, Vlado REPE
TO Remontne del.	Ciril VISTER, Pero PAPIČ
TO Vzdrževanje	Filip KORDEŽ, Ivan RABIČ
TO Energetika	Jože STARC, Janez PETERMAN
TO Transport	Franc LAH, Anton ANDREUZZI
TO Hl. valj. Bela	Jože KLIČEK, Ivo CUNDRIC
TO Družb. prehrana	Bogdan LANGUS, Slavko ČOP
TO Kovinoservis	Franc MEDJA, Stefan JELOVCAN
DS za kadr. in sploš. zadeve ter inform.	Božo PANČUR, Janez ZURC
DS za komercialne in finančne zadeve	Janez KEJŽAR, Maks KLINAR
DS za ekonomiko, tehn. kontrolo in razvoj ter novogr.	Niko SOK, Janko KELBL

Temeljna organizacija MONTER Dravograd še ni poslala zapisnika s konstituantne seje. Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Previjalna linija v hladni valjarni Bela

VIATORJEVIH TRIDESET LET

Med najmočnejšimi Viatorjevimi zunanji TOZD je jeseniška, ki je v svojem bistvu pravzaprav Viator v malem. Poleg servisov, potniškega in tovarnega prometa ima dokaj razvito tudi gostinsko in turistično dejavnost. Svoje delo združuje 270 delavcev, ki ob sebi vzgajajo tudi 40 učencev, oziroma bodočih strokovnih delavcev in samoupravljalcev. Upravljajo s 35 avtobusi in 48 tovornjaki, s sedežnico na Španov vrh in z vlečnico v Martuljku ter nekaj nad 300 turističnimi ležišči.

Razvojna pot vsestransko zavzeta kolektiva sega pravzaprav 30 let nazaj v leto 1947, ko se je združilo na Jesenicah šest voznikov tovornjakov in so se jim kasneje pridružili še delavci takratnih mestnih mehaničnih delavnic ter leta 1959 še vozniki avtobusov iz Železarnice, ki so do tedaj opravljali prevoze za potrebe tovarne. Uveden je bil mestni promet, ki je do danes razpredel svoje mreže v skoraj sleherni vas naše občine in še izven njenih meja, da ne omenjamo primestnega in medkrajevnega potniškega prometa. V tem obdobju so se priključili tudi delavci kranjskogorskih mehaničnih delavnic in sedanega hotela Špik v Martuljku.

Ne glede na to, da so razmeroma dobro gospodarili in uspešno razvijali svojo dejavnost, so se naprej težili po povezovanju in združevanju dela. To naj bi omogočilo na eni strani celovitejšo pokrivanje potreb tržišča kljub hudi konkurenci, na drugi pa predvsem gospodarnost poslovanja in izboljšanje pogojev dela. S temi motivi se je kolektiv leta 1963 priključil ljubljanskemu Viatorju in ustanovil TOZD, ki je bila v takratnih razmerah postavljena na solidnih samoupravnih odnosih. Takrat je 86-članski kolektiv ustvaril 281 starih milijonov dinarjev realizacije.

Od tedaj dalje je bil razvoj še hitrejši. Zgradili so nove delavniške prostore in del garaž, uredili servise za Tomosove motorje, za vozila TAM in kragujevske Crvene zastave, zgradili dve žičnici in posodobili vozni park. Z lanskimi rezultati niso zadovoljni, čeprav so bili boljši kot v letu 1975. Ravno zaradi tega so se nekoliko »zaplanirali« in predvideli za leto 1976 kar za četrtno večjo realizacijo. Medtem so se zaostrili pogoji gospodarjenja, zlasti na področju finančno dohodkovnih odnosov — obvezno zavarovanje plačil,

poleg tega ni bil uresničen predlog za zvišanje cen v potniškem prometu itd. Tako so v tovarnem prometu imeli za 8,5 milijona in v potniškem za 3,5 milijona dinarjev manj realizacije, oziroma v celoti za 17 % manjši dohodek od načrtovanega in za približno polovico manjši ostanek dohodka.

TOZD Viator Jesenice je bil med prvimi dislociranimi TOZD pri nas, ki se je samoupravno dobro organiziral. K temu mu je zlasti pripomoglo spoznanje, da je le s krepitvijo samoupravljanja, z neposrednim vključevanjem v odločanje vseh delavcev mogoče uspešno reševati tudi gospodarska in družbena vprašanja. Pred nedavnim so podpisali tudi dogovor o poslovno tehničnem sodelovanju z delovno organizacijo Jesenice transport in s tem odprli pot nadaljnjemu združevanju. Pripravljajo celotno samoupravno preobrazbo TOZD in povežati delo po načelih zakona o združenem delu, pri čemer nameravajo zlasti natančno opredeliti dohodkovne odnose. Ustanovili bodo tri TOZD: za tovarni promet, za servisne delavnice in potniški promet ter TOZD gostinstvo in turizem, kar naj v bodoče pripomore tudi k razvijanju širših integracijskih procesov, ki so v teku med Viatorjem in SAP. J. P.

Železarski globus

ITALIJA

Italijanska železarna FIAT v Torinu je naročila pri avstrijskem podjetju VOEST-Alpine iz Linza napravo za kontinuirno vlivanje nerjavnega jekla. Na tej napravi bodo lahko vlivali slabe debeline 125 do 210 mm in širine 740 do 1550 mm. Pričela bo obratovati v pričetku leta 1978.

ŠIROKO ZASNOVANE AKCIJE MLADIH ŽELEZARJEV

Osnovna organizacija ZSMS v železnarstvu je zadnjih nekaj mesecev prav lahko primer, kako majhno število mladih v nekem okolju lahko doseže v zelo kratkem času pomembne rezultate. Sicer pa ni pretirana trditev, da so mladi železnarji najaktivnejši v vsej železnarstvu. To dokazujejo izvedene akcije, predvsem pa letošnji akcijski program, ki je lahko za vzor ostalim OO ZSMS. Sicer pa nam bo nekaj več o delu in nadaljnjih načrtih povedal predsednik Tihomir Kostič.

»Do pravega preobrata v aktivnosti naših mladincev je prišlo lani v poletnih mesecih. Naša osnovna organizacija ZSMS je takrat sprejela nov program dela, izvedli pa smo tudi kadrovske spremembe v vodstvu OO ZSMS. V obratu nas je zaposlenih štiriindvajset mladih železnarjev in vsi smo člani ZSMS. Ko sedaj ocenjujemo takrat sprejeti program, z velikim veseljem ugotavljamo, da smo načrtovane naloge celo presegli. Omenim naj le nekaj pomembnejših akcij. Naša osnovna organizacija je izvedla štiri delovne akcije v Posočju, kjer smo pomagali tamkajšnjim prebivalcem odstraniti posledice potresa. Nadalje smo v obratu izvedli šest manjših akcij, na katerih smo se lotili čiščenja obrata, razkladanje kartonov, zbiranje starega papirja in podobno. Na stene v obratu smo obesili stenske časopise, ki smo jih pripravili ob različnih pomembnih dogodkih. Naši mladinci so se udeleževali raznih seminarjev, ki jih je prirejal koordinacijski svet ZSMS, sodelovali so na proslavi ob dnevu republike na Javorniku, prav tako pa tudi na kvizu Železnarja včeraj, danes, jutri. Še posebno aktivno smo se člani OO ZSMS vključili v reorganizacijo temeljnih organizacij v železnarstvu ter na volitve novih samoupravnih organov. Mladinci smo v obratu uredili tudi

volišče, ki je drugo najboljšo v železnarstvu. Poleg navedenih akcij smo izdali tudi interno glasilo, ki bo odslej občasno izhajalo.

Ob tako uspešnem delu verjetno ne gre tudi brez problemov?

»Kjer je aktivnost, so tudi problemi. Za našo osnovno organizacijo lahko rečem, da večjih nimamo, ugotavljamo pa premajhno aktivnost mladink. Nekaj smo jih sedaj že vključili v naše delo, dopisujejo v glasilo. V naprej se moramo prizadevati, da jih vključimo tudi v samoupravne organe. Mladinkam bomo razložili, da je to del njihovega življenja na delovnem mestu.

Kako sodelujete z ostalimi v obratu?

»Izredno dobre odnose imamo s sindikatom in organizacijo ZK v obratu. Starejši nam nudijo vso potrebno pomoč pri delu. Tudi s strani obratovodstva smo vedno deležni moralne in finančne podpore.

Kaj pa zastopnost v samoupravnih organih?

»Člani ZSMS smo zastopani v vseh organih nove temeljne organizacije železnarstva. Mladi tako prenašamo stališča naše osnovne organizacije v te organe in obratno. Moje mnenje je, da smo izbrali prave člane. Pripomnim lahko le to, da se bodo morali dodatno izobraževati in boljše spremljati vsa samoupravna dogajanja v temeljni organizaciji in celotni železnarstvu.

VABILO ČLANOM KULTURNEGA KLUBA JUTRO

Vse člane kulturnega kluba JUTRO in vse, ki se želijo še priključiti klubu, vabimo, da se udeležijo članskega sestanka, ki bo danes, 24. februarja, ob 16. uri v veliki dvorani Delavskega doma - pri Jeleni na Jesenicah.

Na sestanku se bomo dogovorili o našem bodočem delu in sprejeli program delovanja kluba v letu 1977.

OBČNI ZBOR MLADIH V CELOVCU

Nedeljsko sončno dopoldne je v Celovcu v delavski zbornici pozdravilo več kot sto mladih iz različnih predelov avstrijske Koroške, ki so se udeležili občnega zbora slovenske mladine. Občnega zbora pa se je udeležila tudi devetčlanska delegacija Zveze socialistične mladine Slovenije, med so bili predstavniki republiške konference ter občinskih konferenc Radovljice in Jesenice.

Pod predsedstvom Srečka Wieserja, sicer tajnika Zveze slovenskih organizacij, so najprej pregledali dosedanje delo ter ugotovili, da kljub določenim uspehom v zadnjem obdobju, predvsem pa pri uspelem bojkotu preštavanja, še vedno niso vključili dovolj mladih, predvsem kmečke in delavske mladine. Sprejeli so tudi nov akcijski program in med osnovne naloge navedli ustanavljanje krajevnih vodstev v krajih, kjer je precej slovenske mladine.

Množična udeležba na občnem zboru, na katerem so še posebej poudarili tesno sodelovanje z matičnim narodom in predvsem obsejnim občinskimi konferencami, je porok, da čaka Slovenca na Koroški lepša prihodnost. Njihova pripravljenost za delo na vseh področjih družbenega in političnega življenja ter pripravljenost vključevanja vseh naprednih mladih, ne glede na nazorsko prepričanje, bo prav gotovo rodila sadove, podpora matičnega naroda pa bo še spodbuda za njihovo delo.

R.

Kako aktivni so danes mladi železnarji v celotnem kolektivu?

»V železnarstvu je še vedno premalo aktivnih osnovnih organizacij, saj govorimo le o treh, štirih. Po mojem mnenju je osnovni vzrok premajhna zainteresiranost in vse prevečkrat neodgovornost do izpolnjevanja nalog. Če je že predsednik OO ZSMS neaktiven, potem je več kot jasno, kako takšna organizacija dela. Predsedniki in ostali odgovorni za to neaktivnost vedno iščejo vsemogoče izgovore, ki pa ne prikrivajo neresnega dela. Da bi izboljšali takšno stanje, bo treba na prvem mestu zaostri odgovornost, ker je to edini način, da se dvigne aktivnost osnovnih organizacij ZSMS.

Katere akcije pripravljate sedaj?

»V programu imamo vrsto akcij. V tem mesecu bomo pripravili dve predavanji. Prvo bo z naslovom Tito in ZKJ, na drugem pa se bomo seznanili z ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. V obratu bomo skušali izvesti obrambni dan, na katerem se bomo seznanili z organizacijo obrambnih priprav v delovnem kolektivu. Nadalje pripravljamo večdnevni izlet po Jugoslaviji. Nameravamo obiskati železarno v Karlovcu in več kulturno-zgodovinskih spomenikov. Začeli bomo z evidentiranjem mladincev za letošnje zveze in republiške delovne akcije. V mesecu maju se bomo udeležili vseh akcij v okviru občinske konference ZSMS. Povezali se bomo tudi z nekaterimi osnovnimi organizacijami, med drugim z OO ZSMS Grahovo ob Bači, kjer smo v lanskem poletju delali. Poleg tega pa še z OO ZSMS Lepenka in Peko v Trzinu. V samem obratu pa bomo dokončno uredili klubsko sobo, kjer bomo imeli sestanke in razne kulturne prireditve, v njej bo tudi majhna marksistična knjižnica. Sedaj čakamo tudi na obljubljen deske za stenske časopise.

Slišal sem, da ob letošnjih jubilejih tovariša Tita pripravljate še posebno akcijo?

»Ta akcija sodi v okvir praznovanja 85. rojstnega dne tovariša Tita in 40-letnico njegovega prihoda na čelo KPJ. Mladi železnarji smo se odločili, da jubileja proslavimo delovno, z večjo aktivnostjo na delovnem mestu. Prizadevali se bomo, da bomo redno prihajali na delo, dosegali normo v proizvodnji, aktivno delali v OO ZSMS in ostalih družbenopolitičnih organizacijah. Posebna komisija bo ocenjevala naša prizadevanja in ob zaključku akcije tudi nagradila najboljše.

J.R.

IZENAČENA NASPROTNIKA

V soboto, 19. februarja, je bila v avli osnovne šole F.S. Pinžgarja v Lescah deveta letošnja oddaja Spoznavajmo svet in domovino. Pomerili sta se ekipi Murske Sobote in OO ZSMS Lesce. Zmagali so domačini s komaj točko razlike, a so tudi to pot odgovorili pravilno na vsa vprašanja (8:7).

Domačini so nastopili z že znano ekipo, ki jo sestavljajo Marjetka Vrhunc, Sandi Andrejčič, Jože Dežman, Janko Macuh in Bojan Rauh. Tudi gostje so nastopili v isti postavi kot na prvi oddaji v Piranu.

Klub pustni soboti so šolsko avlo napolnili Leščani, starejši in mlajši, in bodrili svojo ekipo, ki je imela v Sobočanih hudega nasprotnika. Oddajo sta rutinirano povezovala Milanka Bavcon in Vili Vodopivec, nastopil je igralec Kristijan Muck, Ježka pa to pot, žal, ni bilo. Zato so ga mladi Leščani pozdravili kar preko radijskih valov in mu poslali skupno fotografijo v spomin na prvo srečanje. Omeniti je treba še prijetno presenečenje sobotnega večera -

ljubljanjski ansambel Prah, ki je navdušil vse gledalce, ne glede na letnico rojstva.

Mladi Prekmurci in mladi Gorenjci pa so bili nasprotniki le med oddajo, drugače so se sklenili prijateljsko, ko so si skupaj ogledovali okolico Lesca, popoldne so sodelovali pri okrogli mizi na temo Mladina in povezovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti. Žal se je razgovora od vseh povabljenih udeležil samo sekretar OK ZKS Radovljica. Kljub temu so mladi izmenjali izkušnje o delovanju, sekretar OK ZKS Radovljica pa jim je pojasnil marsikaj iz družbenopolitičnega življenja, obljubil jim je tudi, da jim bo še pripravljen prisrčnoiti na pomoč s tehtno besedo. (Udeležil se je tudi oddaje Spoznavajmo svet in domovino in spodbujal prejšnje sodelovanje.)

Obe ekipi sta večer prijetno zaključili v gostišču Tulipan, sklenili pa sta, da bosta navezane stike obdržali in okrepili.

M.V.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

PRVA POMOČ PRI ZMRZLINAH

Zmrznjeni prsti na rokah in na nogah. To je posebna oblika lokalne poškodbe zaradi mraza. Modra, sijoča in zategnjena koža srbi, peče in boli, zlasti v topli sobi. Ker so žile poškodovane, ni veliko možnosti, da se pozdravijo. Vedno je namreč podana nevarnost gnojenja in izumiranja zajetega tkiva. Vzrok zmrzlin je največkrat premajhen obtok krvi zaradi pritiska ali stiskanja na mrazu. Zmrznjene prste naj bi zdravil samo zdravnik.

Ozeblina (vnetje zaradi vlage in mraza). Ta poškodba zaradi mraza je malo znana. Pojavlja se vedno, kadar vlaga in mraz dalj časa delujeta na posamezne dele telesa (stanje v vodi, blatu in vlažnem snegu). Zato se ozeblina največkrat pojavlja na nogah.

Identifikacija: zajeti del telesa postane čedalje bolj otrpel in neobčutljiv, toda kljub temu se lahko premika (»je uporaben«). Koža namočena in nagubana, v globini tkiva pa bolnik čuti bolečino.

Prva pomoč je enaka kot pri zmrzlinah. Zajete okončine se najprej posušijo, nato pa držijo na hladnem (toda ne postavijo se v sneg) in dvignjenem položaju. Telo se ogreva vse do takrat, dokler se čuti mraz. Nato se začne poškodovani del počasi ogrevati, in sicer od telesa navzven. Bolnika pa je treba vendarle čimprej poslati k zdravniku, ker utegne biti poškodba takšna, da je treba odrezati nogo.

Padeč telesne temperature. Tako imenovana »podhlajenost« organizma je takšno stanje, ko telesna temperatura pade pod 36 stopinj C. Izpostavljeni so ji zlasti izčrpani, zmornjeni in pijani ljudje, ranjenci in tisti, ki so zaspali, ter vsi tisti, ki so bili izpostavljeni močnemu mrazu, vlagi in vetru, pa so bili slabo oblečeni in se niso premikali.

Ohlajevanje, ki se širi od zunanjosti k notranjosti telesa, pripelje te ljudi v smrtno nevarnost. Pri takšnem padcu telesne temperature ne prihaja zunaj do poškodbe tkiva, ki bi jo opazili. Znaki »podhlajenosti« so:

- gosja polt,
- občutek mraza,
- drhtenje mišic,
- utrujenost in občutek, da so okončine težke »kot svinec«,
- nagon za zehanjem in
- apatičnost.

Ljudje, ki imajo izkušnje glede prve pomoči, lahko opazijo tudi pospešen utrip (normalni utrip je 60 do 82 utripov na minuto) in pospešeno dihanje (normalno 15 do 17 vdihljajev na minuto). Potem, ko telesna temperatura še naprej pada, se nagon za zehanjem spremeni v nezadržno željo za spanjem. Nato se pojavijo halucinacije, apatija pa se spremeni v omamljenost. Takšen človek končno pade na zemljo, takoj zaspi, nato pa izgubi tudi zavest. Hladna tla, nepremikanje in izčrpanost prispevajo k nadaljnjemu ohlajevanju telesa.

Tistemu, ki je ogrožen zaradi »podhlajenosti«, je treba z vsemi sredstvi preprečiti, da ne bi podlegel nagonu za počitkom ali spanjem. Utrujen in zgubljen posameznik ne sme počivati (premikanje proizvaja toploto) in tudi ne sme ležati na sneg. Utrujenost in dremavost je treba obvladati s skrajnimi napori.

Če se telesna temperatura zmanjša, je nujno poškodovanca prenesti v prostore, v katerih se lahko skopa in kjer se je mogoče pod nadzorstvom zdravnika lotiti ogrevanja v vodi do temperature +42 stopinj C. Če pa ni zdravnika, potem najbolj spreten bolničar postavi ponesrečenca v kad, v kateri je topla voda (37 stopinj C), pri tem pa morajo roke in noge ostati izven vode. Voda se hitro ogreje do 42 stopinj C in ta toplota stalno vzdržuje. Poškodovancu je treba nato dalj časa vlivati v usta manjše količine toplega, zaslaženega čaja (kave, soka) in dodati malo kuhinjske soli. Takoj ko se splošno stanje zboljša, je treba tudi roke in noge spustiti v vodo.

Če pa ni možnosti za to, da se zmrznjeni postavi v toplo vodo, potem mu je treba na želodec, prsi, vrat, ramena in kolena postaviti tople obloge in jih stalno menjavati. Takoj, ko se splošno stanje popravi, je treba tople obloge postaviti tudi na roke in noge.

Bolničar sme uporabiti obe metodi, toda le, če nima drugega izhoda.

Nobeni poskusi ogrevanja pred prevozom ali po njem niso dovoljeni, ker bi neogibno pripeljali do izenačitve temperature med »podhlajeno« krvjo in zunanjimi deli telesa ter še vedno dovolj tople krvi v notranjosti telesa. Ko pa bi se ta kri zmešala in ko bi dobila skupno temperaturo 27 stopinj C ali pa manj, bi bila smrt neogibna. To je tako imenovana »smrt zaradi reševanja«. Transportno vozilo se prav tako ne sme ogrevati in se tudi ne smejo na poškodovanca postavljati sredstva za ogrevanje. Poskrbeti je treba le za to, da ne bo prišlo do nadaljnjega ohlajevanja telesa (sledi je treba mokro obleko ipd.), in sicer vse do takrat, dokler zmrznjenca ne bomo pripeljali do zdravnika.

Star običaj je, da se »zmrznjenim« dajejo alkoholne pijače, ker po prepričanju ljudi »ogrevajo«. Pravzaprav pa vsak alkohol, zlasti topel, pri ozeblem človeku povzroči občutek toplote, kar je posledica vpliva širjenja krvnih žil v koži. Toda med nadaljnjim zadrževanjem na mrazu alkohol spodbuja ohlajevanje, ker odvaja toploto na periferijo telesa.

(se nadaljuje)

feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

BODOČA ENERGETSKA POLITIKA NA JAPONSKEM

Vse tiste dežele, ki so velike porabnice nafte, so v zadnjih letih razvile novo energetsko zasnovo. Ta že upošteva bistvene spremembe, ki so nastale v zadnjih letih na področju preskrbe z energijo.

Japonski gospodarstveniki in energetski strokovnjaki imajo v bližnji prihodnosti za eno izmed glavnih nalog zagotoviti zanesljivo preskrbo s potrebno energijo. Smatrajo, da je treba sedanjo, skoraj izključno na nafto usmerjeno energetsko politiko, čimprej spremeniti. Odvisnost Japonske od uvoza nafte je razvidna iz spodnje razpredelnice. Za primerjavo pa so še navedeni isti podatki za ZDA, Zvezno republiko Nemčijo in Francijo. Vsi podatki v razpredelnici so v odstotkih.

Predvsem se ukvarjajo z možnostjo, kako bolje izkoristiti že znane in hitreje razviti nove energetske vire. Za Japonsko to pomeni, da morajo v naprej oceniti možnosti za nastanek ome-

	Japonska		ZDA		ZR Nemčija		Francija	
	1973	1985	1973	1985	1973	1985	1973	1985
Nafta (od tega uvoz nafte)	77,6	63,9	47,3	36,8 do 36,5	55,2	44,1	66,3	40,4
Premog	(77,4)	(63,3)	(16,2)	(6,4 do 0)	(33,1)	(...)	(65,6)	(...)
Jedrski plin	15,4	13,0	17,3	22,3 do 19,9	30,9	21,1	17,1	12,5
Jedrski energ.	1,5	9,2	30,6	24,1 do 24,5	10,2	18,2	8,6	15,4
Vodna energija, ostalo	0,6	9,6	0,8	12,1 do 14,1	1,1	14,6	1,7	25,0
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Odvisnost od uvoza skupaj	89,9	82,4	16,2	6,4 do 0	56,6	...	76,0	...

jitev ali izpade preskrbe z energijo in zmanjšati njihov vpliv na gospodarstvo in na življenjsko raven prebivalstva.

Nova japonska energetska zasnova postavlja lastne spodbude na tem področju v isto vrsto z zahtevo za mednarodno sodelovanje. Z ukrepi, ki bi omogočili zmanjšanje porabe energije na različnih področjih, računajo na izboljšanje situacije na področju preskrbe, z ozirom na manjše količine. Vendar je pri tem treba upoštevati, da so japonski domači naravni energetski viri izredno omejeni in zato uvoz nafte prekomerno obremenjuje japonsko gospodarstvo.

UKREPI ZA VARČNO PORABO ENERGIJE

Najnovejša japonska energetska zasnova predvideva med drugim tudi stalne izmenjave mnenj in izkušenj vseh strokovnjakov in tehnikov, ki se ukvarjajo z energetskimi vprašanji. Poleg tega pa tudi zelo intenzivno svetovalno dejavnost v industriji, posebno še za srednja in manjša podjetja. K temu lahko dodamo še boljši pretok informacij o tehnologijah, ki varčujejo z energijo, in finančno podporo ustreznih investicij japonske banke za razvoj in drugih podobnih ustanov. Vzporedno razvijajo nove raziskovalne programe za izkoriščanje energetskih virov odpadne toplote, ki nastane pri nekaterih industrijskih postopkih in jih še niso koristno uporabili. Rezultate, ki jih dobijo pri teh raziskavah, objavljajo kot osnovne napotke v japonskih industrijskih standardih.

Avtomobilski industriji so priporočili, da nameni še večjo pozornost razvijanju manjših in lažjih avtomobilov ter motorjem z manjšo porabo goriva. Za merjenje porabe goriva bodo vpeljali za posamezne vrste avtomobilov ustrezne merilne postopke, da bodo dobili potrebne primerjalne vrednosti.

INVESTICIJSKI PROGRAM PROIZVODNJE IN PREDELAVE JEKLA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zap. št.	Koristnik – plačnik	Uvozne takse	Izvozne premije	razlika 4 – 3
1.	Železarna Jesenice	17.073.810,95	13.653.218,20	3.420.592,75
2.	Železarna Ravne	12.064.371,60	8.316.586,40	3.747.785,20
3.	Železarna Štore	5.103.242,80	7.803.173,35	2.699.930,55
4.	Veriga Lesce	1.019.586,40	3.663.450,20	2.643.863,80
5.	Plamen Kropa	521.255,75	2.304.595,55	1.783.339,80
6.	Tovil Ljubljana	237.119,05	195.141,35	41.977,70
7.	Žična Celje	336.421,10	419.642,60	83.221,50
8.	Skupaj	36.355.807,65	36.355.807,65	

Zaradi povečane potrebe vložka za hladno valjarno analizo časa obremenitve valjarne bluming in valjarne toplo valjanih trakov pokaže, da že v letu 1977 zmanjka razpoložljivih zmogljivosti in mora železarna Jesenice kupovati vložek za valjarne od drugih jugoslovanskih železarn, oziroma iz uvoza.

Nova tehnologija pomeni za investitorja tudi izboljšanje izplesa, kar predstavlja prihranek na izplesu, ki ustreza po količini 100.000

RAZDELITEV ČISTEGA DOHODKA IB ZA LETO 1976 IN OBLIKE NJEGOVEGA ZDružEVANJA

Zap. št.	Delovna organizacija	Delitev dohodka		Združevanje dohodka		Poračun delitve dohodka	
		zdr. sred.	%	delež dohodka (6 + 7)	za skupno porabo	za poslovne namene	akontacija razlika (5 – 8)
1.	Železarna Jesenice	56.869.994,36	39,64	16.395.620,65	367.540,00	16.028.080,65	13.895.000,00
2.	Železarna Ravne	35.241.005,65	24,57	10.162.472,29	214.132,00	9.948.340,29	8.610.000,00
3.	Železarna Štore	33.481.493,29	23,34	9.653.728,20	122.247,00	9.531.481,20	8.155.000,00
4.	Veriga, Lesce	6.653.064,43	4,64	1.919.164,45	39.151,00	1.880.013,45	1.610.000,00
5.	Plamen, Kropa	4.427.924,51	3,09	1.278.064,25	20.774,00	1.257.290,25	1.085.000,00
6.	Tovil, Ljubljana	3.363.237,23	2,34	967.854,50	14.382,00	953.472,50	840.000,00
7.	Žična, Celje	3.287.526,30	2,29	947.173,85	17.578,00	929.595,85	805.000,00
8.	Metalurški inšt., Ljubljana	128.500,00	0,09	37.225,15	3.196,00	34.029,15	—
9.	Skupaj (1 do 8)	143.452.745,77	100,00	41.361.303,34	799.000,00	40.562.303,34	35.000.000,00

za ostalo, medtem ko je 289.194,75 din rezerviranih sredstev.

Odbor za finance, ki je obravnaval zaključni račun, delavskemu svetu predlaga naslednja stališča, oziroma predloge:

— Podatki iz zaključnega računa interne banke Slovenske železarn kažejo, da je bilo njeno poslovanje v letu 1976 uresničeno skladno z letnim načrtom. Odbor ocenjuje, da je bilo poslovanje uspešno.

— Dohodek, ki je bil ustvarjen s poslovanjem interne banke, naj bi vse delovne organizacije po predlogu zaključnega računa v celoti ponovno združile, in sicer delno v obliki združenih sredstev sklada skupne porabe (za financiranje skupne porabe delovne skupnosti SZ ter delno za financiranje skupne potrošnje na ravni SZ), delno pa za financiranje kratkoročnega poslovanja interne banke. Ta predlog, predvsem kar zadeva združevanje dohodka za poslovne namene, je v skladu z dolgoletno politiko razvoja interne banke in ga udeleženci sestanka v celoti podpirajo.

Kar zadeva združevanje sredstev sklada skupne porabe, bi moralo biti nedvoumno opredeljeno, da izven predloga, ki je vsebovan v zaključnem računu interne banke, ne more priti med letom 1977 do nobenih dodatnih oblik združevanja tovrstnih sredstev.

— V zaključnem računu interne banke je prikazano tudi poslovanje sklada za financiranje jeklarskega vložka (1.701.894,55 din). Poslovanje s tem skladom se ne izvaja povsem tako, kot je predvideno v ustreznem samoupravnem sporazumu. Poleg tega se v tej zvezi pojavlja še vprašanje, v kakšnem razmerju bo sklad za pripravo vložka do skupne pripravljavnice starega železa, ki jo imajo SZ v programu. Udeleženci sestanka so bili mnenja, da bi bilo potrebno o tej problematiki pripraviti izčrpno poročilo.

— Udeleženci sestanka predlagajo delavskemu svetu, da zaključni račun interne banke SZ v celoti sprejmejo, kot je predložen.

ZAKLJUČNI RAČUN SKUPNE TRGOVSKE DEJAVNOSTI je prav tako obravnaval odbor za finance in delavskemu svetu predlaga naslednja stališča:

— Skupno opravljanje zunanje trgovske dejavnosti na ravni Slovenske železarn pomeni dejavnost, od katerega zavise v pomembni meri možnosti pridobivanja finančnih sredstev iz eksternih virov preko interne banke. Zato udeleženci sestanka podpirajo usmeritev, da se skupna zunanje trgovska dejavnost na ravni SZ čim hitreje okrepi.

— Podatki iz zaključnega računa trgovske dejavnosti za leto 1976 sicer kažejo, da se je njen promet, glede na predhodno leto, povečal, je pa še vseeno precej nižji, kot je bilo predvideno z gospodarskim načrtom. Doseženi rezultati te dejavnosti zato ne izpolnjujejo v celoti ambicij, kakor so le-te izražene v prejšnjem odstavku.

— Udeleženci sestanka delavskemu svetu predlagajo, da zaključni račun trgovske dejavnosti, ki se opravlja na ravni SZ, v celoti potrdi v predlagani obliki.

ZAKLJUČNI RAČUN DELOVNE SKUPNOSTI OSS SZ izkazuje v letu 1976 6.985.584,32 din proračunskih dohodkov ali 79 % planiranih, pri čemer je že odstotek prenosov v interno banko v višini 2.129.439,71 din. Z upoštevanjem prenosa v interno banko (v letu 1975 – 1.372.212,44 din) je proračunski dohodek v letu

1976 v primerjavi z letom 1975, izražen v indeksu, znašal 125. Posamezne postavke proračunskih stroškov izkazujejo: — materialni stroški 2.576.930,60 din ali 75 % planiranih, — amortizacija 217.226,54 din ali 104 % planirane, — pogodbene obveznosti 118.876,20 din ali 104 % planiranih, — pogodbene obveznosti 118.867,20 din ali 117 % planiranih, — zakonske obveznosti 313.918,40 din ali 64 % planiranih, bruto osebni dohodki 3.259.361,00 din ali 85 % planiranih, — ostali osebni prejemki 266.631,20 din ali 77 % planiranih, — vkalkulirani stroški in izredni izdatki, ki skupaj bremenijo OD 6.758.584,32 ali 80 % planiranih. Tako je znašal ostanek dohodka 200.000 din ali 57 % planiranega.

Skupaj je bilo 1. januarja 1976 zaposlenih na skupnih službah Slovenskih železarn 28 delavcev, 31. decembra 1976 pa 32.

Odbor za finance je po obravnavi zaključnega računa organizacije skupne službe Slovenskih železarn sprejel naslednje zaključke, oziroma predloge:

— OSS SZ so v letu 1976 imele manj stroškov, kot je bilo z letnim načrtom predvideno. Vzroki za to so predvsem naslednji: (1) obseg zaposlenih je porastel bistveno manj, kot je bilo načrtovano, (2) pri potrošnji, kakršno ima OSS SZ, ni prišlo do tolikšne inflacije, kot je bilo z načrtom predvideno, (3) v načrtu se je računalo z ekspanzijo skupnih služb, glede njihove aktivnosti, ki pa je potem v precejšnji meri izostala. Če zato po eni strani z zadovoljstvom ocenjujemo manjšo potrošnjo OSS SZ, glede na planirano, pa po drugi strani ugotavljamo, da ta delovna skupnost vendarle ne opravi v celoti vseh tistih aktivnosti, ki bi bile za delovne organizacije Slovenskih železarn lahko koristne.

— Ne glede na gornjo oceno, pa udeleženci sestanka delavskemu svetu predlagajo, da zaključni račun OSS SZ v celoti sprejme, kot je predložen.

INVESTICIJSKI PROGRAMI PROIZVODNJE IN PREDELAVE JEKLA

NAPRAVE ZA NEPREKINJENO VLIVANJE JEKLA V ŽELEZARNI JESENICE: Investicijski program je obravnavala šestčlanska strokovna komisija in ugotovila, da projekt ustreza kriterijem 27. in 29. člena o temeljnih srednjeročnih razvoju, oziroma pogojem o naložbah iz združenih sredstev.

Projekt predvideva izgradnjo naprave za neprekinjeno vlivanje jekla s petimi žilami. Investor izračuna zmogljivosti naprave računa, da bi pri odlitju 12 šarž dnevno s povprečno težo 63,55 tone, lahko dnevno odlili 760 ton tekočega jekla, kar da pri 95 % izplesu 725 ton gredic ali pri 338 obratovnih dnevno v letu letno zmogljivost 245.000 ton gredic. S povečano težo šarže se letna zmogljivost zvišuje in v končni fazi, pri povprečni teži 69 ton, bi bila letna maksimalna zmogljivost 265.000 ton.

Izkoriščenost naprave pri letni proizvodnji 100.000 ton gredic bi bila torej ob povprečni teži šarž 63,5 tone, kar ustreza sedanjemu stanju, okoli 40 %. S postopno razširitvijo kvaliteta programa, z izjemo avtomatskih in posebnih jekel, bo naprava lahko koriščena do 57 % zmogljivosti.

Ta investicija pomeni odstranitev ozkega grla v valjarni bluming pri oskrbovanju končnih valjarn s polizdelki.

tonam tekočega jekla. Ekonomika investicije je v zmanjšanju stroškov z boljšim izplesom in s tem v povečani produktivnosti. Zmanjšanje stroškov predstavlja tudi prihranek odlivnega materiala. Z novo napravo bo dodatno zaposlenih 20 delavcev. Izračun prihranka kaže, da bo ta pri rednem obratovanju vsaj 60 milij. letno, pri čemer so upoštevani večji fiksni stroški in obratovni stroški.

Skupna sredstva za to investicijo so predvidena v višini 217.000 milij. dinarjev, od katerih naj bi bila lastna udeležba v višini 12,4 %, združena sredstva SOZD SZ 11,5 %, združena sredstva poslovne skupnosti za jeklo 11,5 %, kreditov poslovnih bank 46,2 in inozemski kom. krediti 18,4 %.

TEŽKE KOVAŠKE PROGE V ŽELEZARNI RAVNE: Predloženi investicijski program predvideva kompleksno zamenjavo sedanje zastarele kovaške proizvodnje na parnih kladivih s sodobno tehnologijo kovanja na kontinuirni kovaški progi. V ta namen se bo v prvi etapi, ki je predmet predloženega programa, postavila težka kovaška linija za območje kovanja premera 200 mm do premera 80 mm. Investicijski program obsega:

— postavitev težke kovaške proge v novem podaljšku sedanje hale kovačnice s krožno pečjo, avtomatskih kovaških strojem za območje kovanja premera 200 do premera 80 mm in ostalimi pripadajočimi napravami za transport, ravnanje, rezanje, čiščenje in kontrolo,

— peči za naprave za kaljenje, ki bodo omogočale toplotno obdelavo vseh kovaških izdelkov modernizirane kovačnice.

Obseg proizvodnje težke kovaške proge pri dvoimenskem obratovanju bo znašal 12.000 ton letno. Ker bo novi kovaški stroj zamenjal sedanja stara kladiva, bo povečanje proizvodnje kovaških izdelkov znašalo 5.800 ton. Poleg povečanja proizvodnje in večje produktivnosti dela bo investicija omogočala izboljšanje strukture izdelkov. Povečan bo tudi izplen pa tudi pogonska energija se bo zmanjšala za polovico.

Predvidena sredstva za to investicijo znašajo 545,55 milij. din, ki se bodo pokrivala iz lastnih virov investitorja v višini 8,4 %, iz združenih sredstev interne banke SZ 19,3 %, kreditov domačih bank 22 %, inozemskih kom. kreditov 36,2 in ostalih virov 14,1 %.

Komisija SOZD Slovenske železarn je ugotovila, da projekt ustreza kriterijem 27. in 29. člena samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnih načrtu razvoja SZ od 1976 do 1980 in pogojem, da združena sredstva delovnih organizacij SZ sodelujejo pri predloženi investiciji, ki ima prednostni značaj.

ELEKTRIČNA OBLOČNA PEČ V ŽELEZARNI ŠTORE: Investicijski program predvideva gradnjo električne obločne peči, nazivne kapacitete 50 Mp na šaržo. Moč transformatorja 30 MVA, preobremenitev za čas taljenja za 20 %, to je na 30 MVA. Premer kotla bo 5.000 mm, premer elektrod pa 500 mm. Odlivna jekla bo na obstoječi napravi za neprekinjeno vlivanje, na kateri lahko odlivajo gredice od 80 do 140 mm kvadrat. Odvisno od dimenzije vlijanja, je mogoče na obstoječi napravi letno odliti do 210.000 ton surovega jekla. Z novo električno obločno pečjo bodo v železarni Štore pokrili lastno potrebo vložka za valjarne.

VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL IZ ŽELEZARNE

Vse kandidate za voznike motornih vozil in kandidate za podaljšanje vozniškega dovoljenja ter kandidate za voznike motornih vozil B kategorije iz Železarn obveščamo, da bo zanje organizirana ordinacija v dispanzerju za medicino dela obratne ambulante železarn Jesenice v I. nadstropju, vsak četrtek od 13. ure dalje po predhodnem dogovoru s sestrom.

Kandidat mora prinesiti s seboj zdravstveni karton od svojega zdravnika ter državni kolek za 5 din in osebno izkaznico.

Telefonska številka: 82-849, za železarnje pa 318.

Obratna ambulanta
Železarn Jesenice

Na obstoječi električni obločni peči je možna letna proizvodnja do 70.000 ton. SM peč, katere se obratuje in daje letno okrog 30.000 ton jekla, morajo zaradi slabega stanja in neekonomične proizvodnje ukiniti. Z novo pečjo vred bo proizvodnja zmogljivost za jeklo leta 1980 okoli 180.000 ton.

Tehnična kapaciteta valjarn znaša 188.500 ton, kar omogoča 80 % izkoristka letne proizvodnje 151.000 ton. Za predvideno proizvodnjo je potrebno, če upoštevamo 85 % izplen, računano na gredico – 177.400 ton vložka, odnosno okoli 180.000 ton jekla v gredicah. Na ta način bi v železarni Štore imeli kapacitete jeklarne in valjarne docela usklajene. S tem bo odpadla potrebna nabava gredic iz drugih železarn in iz uvoza.

Proizvodnja jeklarne bo omogočila polno izkoriščanje kapacitet valjarn tudi po s srednjeročnim programom predvideni rekonstrukciji. S tem bo zagotovljena boljša možnost oskrbe predelovalcev in predvsem za območje gradbeništva – tudi s profili od 10 do 16 mm.

Potreben vložek za povečano kapaciteto jeklarne bo oskrbljen delno s povečanim zbiranjem na domačem trgu in z novo skupno pripravljavnico starega železa, ki bo skupna investicija SZ. Del povečane potrebe bo pokrit z dodatnim uvozom starega železa, kar je gotovo bolj ekonomično kot uvoz polizdelka, posebno še, ker bo možna nabava cenejšega starega železa, ki bo pripravljenov že omenjeni skupni pripravljavnici. Tudi oskrba z električno energijo je zagotovljena.

Za investicijo so potrebna skupna sredstva v višini 177,7 milijona dinarjev, ki se bodo predvidoma pokrivala: 27,4 % iz lastnih sredstev železarn Štore, iz združenih sredstev SOZD SZ 11,3 %, iz združenih sredstev poslovne skupnosti za jeklo 22,5 %, iz kreditov poslovnih bank 22,5 % in iz inozemskih kom. kreditov 16,3 %.

Investicijo je obravnavala šestčlanska strokovna komisija in ugotovila, da ustreza kriterijem, ki so zajeti v 27. in 29. členu samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega razvoja SOZD SZ za obdobje 1976–1980 in pogojem, da združevanje sredstev za realizacijo investicije. Investicijo pa je na septembrski seji lanskega leta potrdil tudi delavski svet SOZD SZ.

IZGRADNJA OBJEKTA INDUSTRIJSKE OPREME IN ZA IZGRADNJO ORODJARNE V VERIGI LESCE: Program predvideva izgradnjo proizvodne hale v velikosti 5.530 kv. metrov s tem, da bo polovica – 2.630 kv. metrov porabljena za orodjarno, druga polovica pa za obrat industrijske opreme. Prizidek v velikosti 1.700 kv. metrov pa bo namenjen skupnim potrebam, to je pisarnam, sanitarijam, garderobam. Proizvodni program TOZD ORODJARNA bo zajemal:

— jekleno orodje za stiskanje v TOZD Vičarkno.

— ostala orodja za proizvodnjo vijakov iz karbidnih trdin v TOZD Vičarkno (v večini primerov jih uvažamo),

— orodje za upogibanje in varjenje verig v TOZD Verigarna,

— nože za varilne stroje v TOZD Verigarna,

— ostala orodja za proizvodnjo verig do dimenzije 13 mm v TOZD Verigarna,

— orodje za upogibanje in varjenje verig v TOZD Sidrne verige,

— nože za varilne stroje v TOZD Sidrne verige,

— ostala orodja za proizvodnjo in preizkus verig nad dimenzijo 13 mm do 120 mm v TOZD Sidrne verige,

— utopna in obrezična orodja v TOZD Kovačnica,

— orodje za prosto kovanje in vezne stance v TOZD Kovačnica in

— razna orodja za kovanje, obdelavo in montažo.

Veriga Lesce razpolaga z orodjarno določenih kapacitet, ki pa povečanim potrebam tovarni verig Lesce, oziroma njenemu celotnemu proizvodnemu programu še zdaleč ne ustreja več. Veriga je doslej večje količine orodij iz karbidnih trdin morala uvažati s konvertibilnih področij. Program predvideva postopno osvajanje teh vrst orodij s tem, da bi se v bodoče nabavljali samo še surovi.

Predračunska vrednost investicije (osnovna in obratna sredstva) je predvidena v višini 33.634.491 din, od česar naj bi bil prispevek iz lastnih sredstev in združenih sredstev SOZD

SZ – 21.404.871 din, kredita Ljubljanske banke Radovljica – 10 milijonov din in devizni krediti – 2.229.620 din.

Štiričlanska strokovna komisija je ugotovila, da program ustreza kriterijem 27. in 29. člena samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega razvoja, oziroma pogojem o naložbah iz združenih sredstev.

Proizvodni program OBRATA INDUSTRIJSKE OPREME bo zajemal proizvodnjo industrijske pneumatike, industrijske hidravlike in merilne tehnike. Obseg te proizvodnje je v letu 1975 pokrival slabih deset odstotkov jugoslovanskih potreb po tržni analizi pa bi v letu 1985, ob pogojih realizacije investicijskega programa, pokrivali dobrih 20 % jugoslovanskih potreb.

Posebnost investicijskega programa za proizvodnjo industrijske opreme je izražena v tem, da zajema kompleksen pristop, to je programiranje vseh proizvodnih faktorjev, od bazičnega razvoja, aplikativnega razvoja proizvodnje, prodaje z inženiringom in končno tekočih analiz tržnih uspehov.

Predračunska vrednost investicije (osnovna in obratna sredstva) je predvidena v višini 35.335.085 din. K temu pa naj bi prispevali iz lastnih in združenih sredstev SOZD SZ – 23.449.603 din, kredit Ljubljanske banke Radovljica – 10.000.000 din in sklad B. Kidriča in Ljubljanske banke – 1.885.480 din.

Investicija naj bi bila predvidoma realizirana v letošnjem letu, z obratovanjem pa bi pričeli v začetku prihodnjega leta. Investicija odpira 60 novih dodatnih delovnih mest.

Strokovna komisija je ugotovila, da projekt ustreza vsem kriterijem, oziroma pogojem o naložbah iz združenih sredstev.

PRAVILNIK O ZDružEVANJU IN NALAGANJU SREDSTEV ZA URESNIČEVANJE RAZVOJNIH NAČRTOV V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SZ

Predlog pravilnika, ki je predložen v obravnavo in sprejem delavskemu svetu, ureja združevanje in nalaganje sredstev v okviru Slovenskih železarn, zaradi uresničevanja razvojnih načrtov delovnih organizacij Slovenskih železarn. Namen tega je prispevati k hitrejšemu in bolj skladnemu razvoju vseh delovnih organizacij Slovenskih železarn.

KONKRETNE NALOŽBE IZ ZDruženih SREDSTEV INTERNE BANKE SLOVENSkih ŽELEZARN

Strokovna komisija za finance pri DS SZ predlaga delavskemu svetu, da odobri sodelovanje interne banke Slovenskih železarn pri financiranju naslednjih investicijskih projektov:

— Naprava za neprekinjeno vlivanje jekla v železarni Jesenice s soudeležbo interne banke iz združenih sredstev investicijskega poslovanja v višini 50 milijonov dinarjev v razdobju treh let, od 1977 do 1979.

— Težka kovaška proga v železarni Ravne s soudeležbo interne banke iz združenih sredstev investicijskega poslovanja v višini 97 milijonov dinarjev v razdobju treh let (1977–1979).

— Električna obločna peč v železarni Štore s soudeležbo interne banke iz združenih sredstev investicijskega poslovanja (za osnovna sredstva) v višini 60 milijonov dinarjev v razdobju treh let (1977–1979).

— Obrat industrijske opreme v Verigi Lesce s soudeležbo interne banke iz združenih sredstev investicijskega poslovanja v višini 15 milijonov din, s črpanjem v letu 1977.

— Orodjarno v Verigi Lesce s soudeležbo interne banke iz združenih sredstev investicijskega poslovanja v višini 5 milijonov din s črpanjem v letu 1977.

V predlogu so tudi natančno opredeljeni roki in način vračanja sredstev, medtem ko so način udeležbe v dohodku, ki bo z združenimi sredstvi ustvarjen ter vsi ostali pogoji določeni s pravilnikom o združevanju in nalaganju sredstev za uresničevanje razvojnih programov delovnih organizacij Slovenskih železarn.

DOGOVORJENA STALIŠČA ZA ENOTNO UVELJAVITEV SINDIKALNE LISTE 1977 V SLOVENSkih ŽELEZARNAH, ki so prav tako predložena delavskemu svetu, bomo posredovali v naši prihodnji številki.

PRIPOROČA SE:

TONE HORJAK
kovinsko pasarstvo

Fajfarjeva 6
61230 DOMŽALE
Telefon 72-652

geodetski zavod srs
ljubljana, šaranovičeva ulica 12, jugoslavija

trgovsko podjetje
za promet z industrijskimi
surovinami ter reprodukcijskim
in odpadnim blagom
s proizvodnimi obrati

export-import

dinos
ljubljana

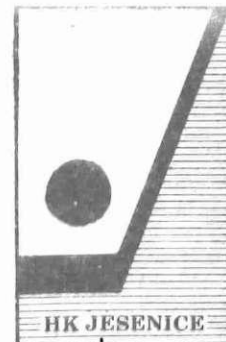
DINOS, organizacija združenega dela z dejavnostjo: promet z industrijskimi surovinami in oskrbovanje industrije z raznimi odpadnimi surovinami.

DINOS odkupuje vse vrste odpadnih surovin po dnevnih cenah na odkupnih postajah, ki jih ima po vsej Sloveniji.

exotherm
64001 kranj
jugoslavija
KEMIČNA TOVARNA

TELEFON 21 320
TELEX 34554
TELEGRAM: EXOTHERM KRANJ
POŠTNI PREDAL 2

Glasilo HD Jesenice izhaja kot priloga Železarija, za njegovo vsebino odgovarja HD Jesenice in uredniški odbor: Emil Ažman, kot odgovorni urednik in člani Franc Kobentar, Dušan Dragojevič, Franci Črv in Janko Rabič. Družbeni organ glasila JE-SE-NI-CE je upravni odbor HD Jesenice. Glasilo tehnično ureja Joža Varl.

Štev.: 14/III

JESENICE V TRETJE LETO IZHAJANJA

Državno prvenstvo in tekmovanje za JUGO-CUP sta za nami. Ali to pomeni ponovno prelomnico v kvaliteti jeseniškega hokeja?

Pravilno in pravočasno menjanje igralskega kadra je bilo temeljno izhodišče za zmage v letošnjem državnem prvenstvu, poleg zadovoljive discipline in borbenosti vseh igralcev. Mladi igralci iz dneva v dan bolje napredujejo, za kar je potrebno priznati zasluže českim trenerjem, velik vzpon pa kažejo tudi nekateri domači trenerji.

Igralci Jesenic so se z vso resnostjo in prizadevnostjo lotili državnega prvenstva, vseskozi dobro igrali in tako že sedemnajstič osvojili naslov državnega prvaka. Lahko rečemo, da so igralci z intenzivnimi treningi in disciplino dokazali, da je moštvo Jesenic zopet zaslužno najboljši v državi. S takim nadaljevanjem ni bojazni za prihodnost, ni več vprašanja o ponovnem, trajnejšem vzponu jeseniškega hokeja.

Poleg igralcev HK Jesenic pa je treba upoštevati tudi napredek igralcev HK Kranjska gora, ki so se ob neenakih pogojih, v primerjavi s prvimi tremi uvrščenimi ekipami zvezne lige, ob delu v Železarni in v drugih delovnih organizacijah ter ob šolanju trudili in prizadevali držati stik z vodilnimi, kar dokazujejo rezultati, še bolj pa njihova zrela igra.

Najvišji naslov v tej sezoni pripada zaslužno igralcem Jesenic, z občutnim vsestranskim napredovanjem. Pomlajeno moštvo HK Olimpije je slabše kot v pretekli sezoni, HK Medveščak pa je z vključitvijo v moštvo treh bivših državnih reprezentantov močnejše, mladi hokejisti Kranjske gore so pokazali boljšo igro kot v pretekli sezoni, HK Partizan pa se ob težkih delovnih pogojih ni mogel obdržati med najboljšimi, saj je dokazal, da daleč zaostaja za ostalimi udeleženci prve A zvezne lige.

DRŽAVNO PRVENSTVO 1976/77 JE KONČANO

Do 13. marca, ko se zapirajo vrata športne dvorane v Podmežaklju, je še zadosti nepodeljenih pokalov.

Mladinci Kranjske gore se bodo v času od 11. do 13. marca na Jesenicah spoprijeli s prvaki republik za najvišji naslov in tudi za Jugo-cup, pionirji še tekmujejo za mesto najboljšega, člani Kranjske gore pa bodo od 2. do 5. marca v kvalifikacijah potrjevali status zveznega ligaša.

Oba hokejska kluba si prizadevata, da bi v tej sezoni od petih možnih najvišjih naslovov osvojila vseh pet. Vendar ni osvajanje prvenstev edini cilj, hočemo še več, boljše uspehe na delovnih mestih, v šoli in pri vzgoji igralcev. Razumljivo pa se veselimo uspešne bilance sezone, ki jo sklepamo, in napredka, ki smo ga dosegli. S tem pa uspešno zaključujemo tudi del našega srednjoročnega programa.

Z nadaljevanjem zastavljenega načrtnega dela, s prizadevnostjo igralcev in trenerjev je prav gotovo zagotovljen nadaljnji napredek jeseniškega hokeja. Zato morajo biti ob praznovanju 30-letnice obstoja HK Jesenice v sezoni 1977/78 vloženi največji napor pri vzgoji najmlajših, da bo tudi četrto jeseniško hokejsko desetletje tako uspešno kot drugo in tretje, to je, v znamenju zmag in napredka.

Se in bolje bo treba delati z najmlajšimi, še več sodelovati s šolami in organizacijami združenega dela, tako da bo rast hokeja vzporedna z učnimi uspehi in uspehi na delovnih mestih, kar bo zagotovilo boljši hokej in boljše delovne pogoje hokejistov na delovnih mestih.

France Božič

Prvi in še vedno edini hokejski časopis je preživel drugo leto svojega izhajanja. Preživel je z nekaj težavami, saj je izšlo samo pet števil, torej nekaj manj kot v prvem letu. Pestile so ga razne težave. Od vseh največja pa je bila, da smo imeli premalo sodelavcev. Pričakovali smo predvsem več sodelovanja od prijateljev hokeja kluba Jesenice in ostalih bralcev. Verjetno je cela vrsta vprašanj, mnenj ali kritik v zvezi s hokejskim športom sploh, še posebej pa z jeseniškim. Rade volje bi poizkusili za vse pripraviti odgovore. Na žalost tovrstnega sodelovanja ni bilo dovolj. Zato je bil časopis omejen le na ožje število sodelavcev, pa še ti so bili prezasedeni s svojimi rednimi zadolžitvami. Sodelovanje pri časopisu je bila čisto amaterska in prostovoljna dejavnost, saj tega sodelovanja nismo honorirali.

V drugem letu izhajanja smo obdelali in komentirali redno aktivnost hokejskega društva Jesenice. Ob zaključku lanske sezone smo poizkusili oceniti uspehe moštev z Jesenic. Največ govora je bilo seveda o članskem moštvu Jesenic, pa tudi o mladini kot perspektivi jeseniškega hokeja je tekla beseda. Ob začetku sezone 1976/77 smo dali poudarka pripravi moštev in oceni položaja ter realnih možnosti članskega moštva Jesenic v državnem prvenstvu. Oporozili smo tudi na spremembe v družbenem vrednotenju in usmeritvi športa. Tudi oba hokejska turnirja v Ljubljani in na Jesenicah sta našla mesto med našimi poročili.

V tretje leto s časopisom stopamo bolj optimistično. Računamo, da bo izšel večkrat kot pretekla leta in da bo več sodelovanja bralcev. Razlogov je več. Kot prvi, menimo, da osvojitev državnega prvenstva jeseniških hokejistov, lahko da svoj pečat časopisu.

V letošnjem letu bo tudi občni zbor hokejskega društva Jesenice, kjer bo dosedanje vodstvo dajalo obračun dela, izvoljeno novo vodstvo pa bo dobilo pomembne naloge. Ne nazadnje, pa bo letošnje leto pomembno tudi zaradi priprave na praznovanje 30-letnice delovanja hokejskega kluba Jesenice, ki bo obeležena v sezoni 1977/78. Pričakujemo, da bo prav časopis JESENICE tisti, ki bi lahko zelo veliko prispeval k temu. Upamo, da je v teh dogodkih dovolj snovi za vaše sodelovanje. Seveda pa je to tudi velika zadolžitev za še aktivnejše delo našega uredniškega odbora in celotne uprave hokejskega društva Jesenice.

HK KRANJSKA GORA USPEŠEN TUDI V LETOŠNJI SEZONI

Od bralcev našega glasila smo v zadnjem času večkrat slišali pripombe, da vse preveč pišemo le o hokejstih prvega moštva Jesenice, premalo pozornosti pa namenimo klubu in igralcem Kranjske gore. Te objektivne kritike smo veselili, hkrati pa nas obvezuje, da to našo napako skušamo v prihodnje popraviti. Upamo, da smo delno to storili že danes, ko obširno predstavljamo klub in moštvo Kranjske gore. Povemo naj, da človek resnično včasih dobi vtis, da je to moštvo včasih preveč v senci hokejistov Jesenic.

Kljub tem vtisom pa moramo priznati, da mladi igralci v tem moštvu znajo prijetno presenetiti, in pozornemu gledalcu hokejskih tekem ne uide, da se s prikazano igro nemalokrat približajo igri prvega moštva Jesenic. Da znajo zaigrati borbeno in tudi učinkovito, lahko povedo navijači HK Kranjska gora, katerih krog se vedno bolj širi.

Hokejski klub Kranjska gora je bil ustanovljen leta 1963, z osnovnim namenom, da vzgaja mlade in obetajoče hokejiste, najboljši pa zatem postanejo kandidati za člansko moštvo Jesenic. Do sezone 1974-75 so igralci tega moštva tekmovali v skupini B, sedaj pa že drugič nastopajo v prvi zvezni hokejski ligi. Trdno so se zasedli na četrtem mestu, kar pomeni, da so si že zagotovili obstanek v prvi ligi.

Ce se spet povrnemo nekoliko nazaj, moramo zapisati, da so hokejisti Kranjske gore v vseh teh letih zabeležili več pomembnih zmag v ligah, v katerih so nastopali. Leta 1973 so, na primer, osvojili prvo mesto v slovensko-hrvaški ligi, osvojili so prvo mesto na mladinskem prvenstvu za JUGO-CUP itd. Ko gledamo te rezultate, brez truda lahko ugotovimo, da je klub v skoraj štirinajstletnem obdobju upravičil svoj obstoj.

V letošnji sezoni je pri HK Kranjska gora registriranih 60 mladih hokejistov. V članskem moštvu jih je dvaindvajset, v mladinskem šestnajst in v pionirskem dvaindvajset igralcev. V članskem moštvu je povprečna starost devetnajst let, kar je resnično dokaz, da je to mlado moštvo. Največ zaslug za takšne uspehe kluba ima

prav gotovo dolgoletni trener Dušan Brun, sedaj pa njegovo delo prav tako uspešno nadaljuje novi češkoslovaški trener Bronislav Danda.

Hokejisti vsako sezono začenejo z letnimi treningi 15. maja. Najprej si seveda pridobivajo kondicijo, potem pa se postopno uvajajo tudi druge vaje. Poprečna udeležba mladih hokejistov na teh treningih je več kot osemdeset odstotna, kar dokazuje resen pristop do dela. Seveda je tukaj treba poudariti to, da je prav aktivna udeležba na letnih treningih zagotovilo za kasnejše nastopanje v članskem moštvu.

Sola, delo, treningi in tekme hokejistom povzročajo nemalo težav, pa tudi upravi kluba. Bralcem moramo povedati, da so hokejisti Kranjske gore na prvem mestu vezani na delo v Železarni, oziroma v drugih kolektivih ter na šolske obveznosti. Nekateri delajo tudi v več izmenah, kar povzroča še dodatne težave. Posebno pridejo do izraza, ko je treba na gostovanje v Beograd ali Zagreb. V upravi kluba niso najbolj zadovoljni z vsemi hokejisti, ki obiskujejo srednje šole. Marsikdo ima slabe ocene, to pa ni najboljša odlika dobrega športnika. Še posebno, ker se stalno poudarja, da je prva obveznost do dela in šole, šele zatem do hokeja. Seveda to zahteva veliko samopremagovanja in odrekovanja, toda to so kvalitete dobrega športnika.

O nadaljnjih načrtih tega mladega hokejskega kolektiva je v tem trenutku morda še preuranjeno govoriti. Zanesljivo je že, da bo v prihodnji sezoni prišlo v članskem moštvu do kadrovskih sprememb. Najboljša trojka, morda pa tudi celo peterka, se bo »preselila« v prvo moštvo Jesenic. Vrzel bodo potem zapolnili novi perspektivni igralci, ki se bodo v moštvu kalili in izpopolnjevali ter si nabirali izkušnje. Člansko moštvo Kranjske gore se stalno menja, prihajajo novi, odhajajo starejši (ne po letih, temveč po hokejskem stažu).

Ob koncu naj zapišemo, da je bil prvi predsednik hokejskega kluba Kranjska gora Mitja Verovšek, zatem je štiri leta to dolžnost opravljal Tone Židan, sedaj pa

klub ponovno uspešno vodi in nadaljuje začeto delo Mitja Verovšek.

Člansko moštvo HK Kranjska gora v letošnji sezoni sestavljajo: Cveto Pretnar, Jože Češnjak, Branko Jug, Erni Medja, Janez Terseglav, Jože Šivic, Slavko Mavčec, Vojko Berlisk, Egidij Brezovec, Brane Šuvak, Janez Fartek, Branko Golja, Drago Razinger, Marjan Lah, Jože Slibar, Vinko Kunšič, Milan Kern, Franci Terseglav, Zvone Šuvak, Stefan Ščap, Drago Horvat in Miha Horvat. J.R.

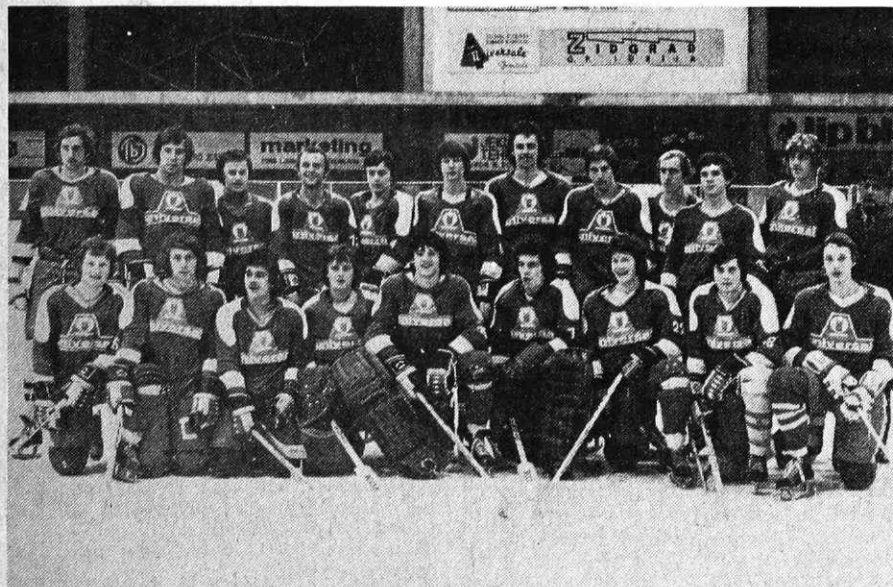

Vratar Kranjske gore Cveto Pretnar

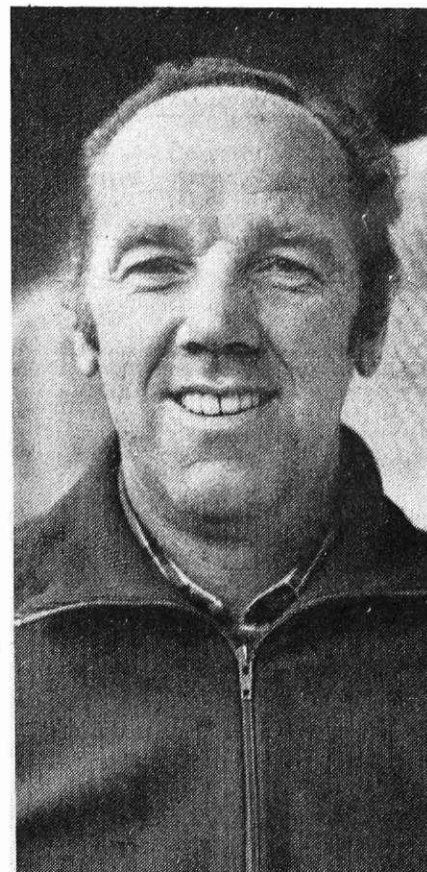
DELOVNI ORGANIZACIJI ŽELEZARNA JESENICE

Hokejski klub Jesenice se delovni organizaciji, samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam in vodstvu zahvaljuje za moralno in finančno pomoč v letu 1976. Delavci Železarne ste z naporom na svojih delovnih mestih dosegali v zadnjih letih velike delovne zmage, na osnovi katerih ste nam s finančno podporo in s prostimi delovnimi dnevi omogočili ponovni napredek jeseniškega hokeja. V veliko čast in priznanje si štejejo pomoč in prisotnost glavnega direktorja in vseh predsednikov samoupravnih organov Železarne na tradicionalnem železarskem hokejskem turnirju, s katero ste nas, poleg organizacijske pomoči, predvsem moralno podprli, kar je prav gotovo velik prispevek k dobri izvedbi turnirja, ki se je odvijal v decembrskih dneh v zadovoljstvo organizatorjev in vseh nastopajočih.

Pokrovitelju — železarni Jesenice se upravnim odbor v imenu športnih delavcev in vseh hokejistov za pomoč in sodelovanje v letu 1976 iskreno zahvaljuje. HD JESENICE

Moštvo Kranjske gore

Dolgost življenja našega je kratka, kaj znanec že zasula je lopata, odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pratka!

V SPOMIN DUŠANU BRUNU

Tako je zapisal Prešeren, toda v vsakdanjem življenju ne razmišljamo o tem, zato je ta resnica tembolj kruta takrat, ko se zavemo, da to ni samo odlomek neke pesmi, ampak resnica, ki je naš vsakdanji sopotnik.

Vemo, da vsako rojstvo pomeni tudi smrt in da večnega ni, toda slovo od človeka, športnika in prijatelja, kakršen je bil Dušan, nam stiska srca ob misli, da ga ne bo več med nas, da ga ne bo več na ledeno ploskev.

15. februar je bil dan kot že nešteto dni poprej. Pa vendar se je v poznih popoldanskih urah odel v črnino. Zvedeli smo namreč, da je klonilo njegovo kleno športno telo in da mu je zastal korak na sredi poti, ki ga je vodila k mnogim športnim uspehom. Kdo ni poznal Bruno-vega Dušana — Duleta, kakor so ga njegovi soigralci in športni prijatelji klicali?

Začetek njegove športne poti sega v čas pred drugo svetovno vojno. Kalil se je na nogometnem igrišču, zasneženih poljanah in smučarskih skakalnicah. Vse bolj pa ga je mikala ledena ploskev in v sezoni 1948-1949 je prvič nastopil v takratnem moštvu HK Jesenic. Od takrat naprej se je razvijal v odličnega igralca in nezamenljivega branilca. Bil je član moštva, ki je na železarske Jesenice prineslo prvo zvezdico, oziroma prvi naslov državnega prvaka v hokeju na ledu. S svojimi sotovariši, so-

igralci jih je pomagal osvajati deset. Bil je stalni član državne reprezentance in je nastopil na dveh svetovnih prvenstvih. Za HK Jesenice je odigral na stotine prvenstvenih in prijateljskih tekem. Jeseniškemu hokeju, kateremu je bil zvest od prvih drsalnih korakov, pa do svoje prerane smrti, je podaril del sebe, del svojega čepav kratkega pa vendar po uspehih bogatega življenja.

S svojimi soigralci je s ponosom zastopal barve svojega kluba, tako v domačih prvenstvih kot v mednarodnih srečanjih, in delavce železarje, iz katerih so izhajali in katerim so pripadali. Hokej, ta trda in plemenita igra, je tudi po njegovi zaslugi na Jesenicah postala pojem. Kot za slovo je samo dva dni pred njegovo prerano smrtjo kapetan jeseniškega in tudi njegovega moštva prejel v svoje roke pokal za osvojeno državno prvenstvo.

Ko je prenehal kot aktivni igralec in mesto v moštvu odstopil mlajšim, to ni pomenilo konec njegove športne aktivnosti. Vsi, ki smo ga poznali, vemo, da bi bilo njegovo, čeprav kratko življenje brez hokeja nepopolno. Zato se je posvetil in ves predal vzgoji mladih hokejistov. Z izostrenim posluhom in toplimi tovariškimi odnosi, ki so krasili njegovo osebnost, je uspeval tudi na tem področju. Mnogo je danes že hokejistov, ki uspešno nastopajo v svojih moštvih, ki jih je

prav Dušan Brun naučil prvih drsalnih korakov in jih vodil po poti razvoja v dobre igralce.

Se posebno veselje pa je imel do najmlajših, cicibanov in pionirjev. Le-ti so ga v sezoni, ki jo sklepamo, zamenjali. Zahrbtna bolezen ga je odtrgala od njih in od vseh nas.

Vse svoje življenje se je tako na športnem kot tudi na drugih področjih boril le za zmage in napredek. Porazi, ki so bili le redki, ga niso vrgli s tira, nasprotno, še z večjo vneto, še z večjim elanom je krenil na pot, ki je vodila k zmagi. Zato smo vsi na tihem upali, da bo tudi v tem, čeprav najtežjem boju, v boju za življenje, ostal zmagovalac. Toda bolezen in smrt sta hoteli drugače. Smrt je bila močnejša in Dule je moral kloniti pred svojim zadnjim porazom.

Misli nam nehote uhajajo nazaj v preteklost, k njemu na igrišče. Ne moremo dojeti, da ga res ni več med nami.

V tem trenutku nam ostanejo le še skromne besede, da se ti v imenu upravnega odbora HD Jesenice, HK Kranjska gora, v imenu vseh igralcev starih in mladih ter vseh prijateljev hokeja zahvalimo za vse, kar si storil za napredek jeseniškega in jugoslovanskega hokeja. Tega pa je toliko, da boš ostal v naših mislih pravi velikan.

Tvoje ideje in tvoje delo bomo skušali nadaljevati, kar pa ne bo lahko, kajti imel si take lastnosti, ki niso dane vsakomur.

SKOZI ZGODOVINO IN RAZVOJ JESENIŠKEGA HOKEJA

V današnjem zapisu nadaljujemo z veliko hokejsko predstavo v Beogradu leta 1957, ko sta se v finalni tekmi za naslov državnega prvaka v hokeju na ledu pomerili ekipi domačega Partizana in Jesenic. Vse oči beograjskega hokejskega občinstva so bile v tistih trenutkih uprte na ledeno ploskev na Tašmajdanu, kjer so se iz minute v minuto odvijali bolj dramatični dogodki. Jeseniško moštvo je prešlo v vodstvo z golom Turnška, razliko na 3:0 pa sta povečala Tišler in Valentar. Tudi v današnjem nadaljevanju se tekme v Beogradu spominja Berti Brun.

ZMEDA MED IGRALCI PARTIZANA

Rezultat 3:0 je našim fantom vlil novih moči. Prva tretjina se je bližala koncu, ko so igralci Partizana presenetili našo obrambo in znižali rezultat na 3:1. V tem času je bil ravno izključen Boris Čebulj, tako da so igralci Partizana ta gol dosegli v številni premoči. Tudi prvi doseženi gol ni prinesel preobrata v igri beograjskega moštva. Še vedno so bili do kraja zmedeni, saj niso mogli verjeti, da nasprotnik krepko vodi, zraven pa še dikтира tempo igre na ledeni ploskvi. Optimisti so pričakovali preobrat, toda bili so krepko razočarani.

V drugi tretjini so jeseniški hokejisti prekosili same sebe. Še bolj uspešno so kombinirali akcije in spravljali v obup igralce Partizana. Rezultat lepo izvajanih akcij je bil četrti gol, ki ga je dosegel Valentar. Tako se je tudi končala druga tretjina.

FINIŠ V ZADNJI TRETJINI

Naši fantje, kljub izdatnemu vodstvu, še vedno niso bili prepričani v zmago. Igralci Partizana so v zadnji tretjini sicer silovito pritiskali in povečali tempo igre, vendar tudi to ni bilo dovolj, da bi obrnili rezultat sebi v prid. V začetku tretjine jim je naposled uspelo, da so dosegli drugi gol in znižali na 4:2. Ker niso mogli zlomiti odpora naše obrambe in razigranih napadalcev, so se naposled odločili za zadnjo možnost. Ledeni ploskev je zapustil njihov vratar Dušanovič, v igro pa so vključili šestega igralca. S tem so računali, da nas bodo naposled le nadigrali. Igra je postajala vse bolj dinamična in ploščica se je selila iz ene strani igrišča na drugo in nazaj.

Ko smo videli, da je Partizan vključil šestega igralca, smo poslali na ledeno ploskev našo najboljšo trojko. Po hitrem protinapadu je skozi Partizanovo obrambo prodrli Turnšek in streljal na prazen gol in rezultat povišal na 5:2. Igralci Partizana so poizkušali vse, da bi Turnška zaustavili, vendar jim ni uspelo. Pred golom je po Turnškovem zadetku nemočno obležal Brelič, vratar Dušanovič pa je izza ograje opazoval tekmo, ki se je za igralce Partizana in številne navijače nepričakovano bližala koncu. Le-ti so se dokončno sprijaznili z usodo, da je tekma in s tem naslov državnega prvaka izgubljen.

ZMAGOSLAVJE...

Vratar Dušanovič ni več zdržal za ograjo in se je proti koncu zadnje tretjine vrnil nazaj v gol. Le nekaj trenutkov za tem je do njega pridrsal Valentar in mu spretno porinil ploščico za hrbet. S tem je tudi postavil končni rezultat tekme 6:2. Ko so igralci Partizana spoznali, da je vse odločeno, so začeli igrati zelo grobo. V zadnjih minutah tekme so tako močno poškodovali našega igralca Valentarja, da so ga morali

odnesti z ledene plosče. Zadnje tri minute so se strašansko vlekli in šele udarec gonga je spet hitreje »zavrtel« čas. Naenkrat smo se znašli sredi igrišča vsi v enem objemu, nepopisno veseli. Naše moštvo iz daljnih železarskih Jesenic je v glavnem mestu naše republike prvič v svoji zgodovini osvojilo najvišji hokejski naslov. S tem so bili poplačani vse delo in napori, ki smo jih v teh letih vložili v hokej na Jesenicah. Veseli smo bili predvsem zato, ker se je naš trud bogato obrestoval. Zmaga nad Partizanom in seveda prvi naslov državnega prvaka sta pomenila afirmacijo jeseniškega hokeja v jugoslovanskem merilu. Omeniti velja, da je prav na teh tekmah klonil skorajda deset let nepremagljivi državni prvak Partizan.

SREČNI IN NESREČNI CENE VALENTAR

Najuspešnejši igralec na tekmi s Partizanom je bil nedvomno Cene Valentar, ki je, od skupno šestih golov, sam dosegel tri gole. Zadnja tretjina je bila zanj srečna in nesrečna hkrati. Že se je po izdatnem vodstvu v zadnji tretjini veselil zmagošlavja, ko so ga v poslednji minuti igralci Partizana nešportno zaustavili in podrli po tleh. Poškodba je bila tako huda, da so Valentarja morali odnesti z igrišča. Zdravnik je kasneje ugotovil zlom ključnice in enega rebra. Sicer pa je bil to leto Valentar resnično nesrečen, kar se tiče poškodb in bolezni. Med drugim si je tudi zlomil prst na tekmi proti KAC. Prst so dali v mavec in za štirinajst dni je svoje igralce lahko opazoval le izza ograje. Komaj so mu sneli mavce, že mu je na treningu nekdo od soigralcev nesrečno podal ploščico, da mu je zletela v nogo in prebila kožo. Sprva poškodbi ni namenjal pozornosti, vendar pa je noga vse bolj zatekala. Ko je odšel k zdravniku, se je ugotovil — zastrupitev. Cene Valentar se je spet znašel v postelji. Kljub vsem tem neprijetnostim, ki so ga spremljale to leto, pa je bilo vendar zanj poglavitno, da so to leto dosegli največji uspeh. Poškodbe so bile v vrtincu zmagošlavja hitro prebolete in pozabljene.

LEPI SPOMINI IZ BEOGRADA

Jeseniški igralci so iz Beograda odnesli najlepše vtise in spomine. Posebno lep sprejem so jim pripravili člani sindikata rudarjev in metalurgov in uredništvo sindikalnega lista Rudar. Z avtobusom so se skupaj odpeljali na Avalo na grob neznanega junaka, kar je naredilo na igralce nepozaben vtis.

Prišel je čas odhoda in igralci so skupaj s spremljevalci zapustili Beograd. Ves čas vožnje so imeli v mislih zmago, ki so jo dosegli v Beogradu. Vožnja je hitro minevala in kmalu so se pripeljali v Ljubljano, kjer so jih navdušeno pozdravili že prvi jeseniški navijači, ki so jih prišli čakati tako daleč.

ZAHVALA

Uprava hokejskega kluba Jesenice se zahvaljuje za novoletne čestitke poslane na naslov kluba in na naslove posameznih funkcionarjev in igralcev.

Leto 1966 — s tekme jeseniških hokejistov z Bolzanom

MINI AKCIJA OB ZAKLJUČKU USPEŠNE SEZONE

Jubilejno, trideseto povojno prvenstvo v hokeju na ledu se je končalo z velikim zmagošlavjem hokejistov železarskih Jesenic. Načrtno delo uprave hokejskega kluba Jesenice je prineslo željene rezultate že morda prej, kot je bilo pričakovati. Na hokej je tako spet v jugoslovanskem vrhu, v letošnji sezoni še posebno prepričljivo, ko na vseh tekmah hokejisti niso niti enkrat klonili pred nasprotnikom.

In kaj o tem velikem uspehu menijo prijatelji jeseniškega hokeja, zvesti navijači, ki so hokejiste bodrili iz tekme v tekmo?

JADRAN KOZAMERNIK:

»Letošnja hokejska sezona pomeni novo rojstvo za jeseniški hokej. Igralcem izrekam vse čestitke, ker so z resnim delom in kolektivno igro povzpeli spet na najvišjo stopnico v jugoslovanskem hokeju. Kriza zadnjih let je tako mimo in navijači smo prepričani, da nas bodo s tako uspešnimi sezonami jeseniški hokejisti razveseljevali tudi v prihodnjih letih.«

FRANC ŽNIDARŠIČ:

»Očiten je napredek v primerjavi s preteklimi leti. Igralci so dali vse od sebe, bili so dobro kondicijsko pripravljeni, nas, navijače pa so nemalokrat razveseljevali s kolektivno igro, polno lepih akcij. Vso sezono so bili najboljši moštvo, saj jih niti večni tekmeč ekipa Olimpije ni mogla resno ogroziti v vseh štirih medsebojnih srečanjih.«

FRANC KOBENTAR:

»Igralcem najiskrenejše čestitke in pohvala ob tako uspešnem zaključku sezone. Na ledeni ploskvi, doma in na gostovanjih so jeseniški hokejisti navduševali z borbeno in privlačno igro. Ob zmagošlavju igralcev Jesenic pa ne smemo pozabiti tudi na velik napredek igralcev Kranjske gore, ki so se enakovredne pokazali skorajda z vsemi nasprotniki. Pohvalo zaslužijo še posebno zato, ker nimajo takšnih pogojev zaradi obveznosti v šoli in na delovnem mestu. To priložnost naj tudi izrabim, da zaželim jeseniškimi reprezentantom čim-

uspešnejši nastop na svetovnem prvenstvu B skupin na daljnem Japonskem.«

BRANKA VEBER:

»Mislim, da je bila igra jeseniških hokejistov v letošnji sezoni v vseh pogledih boljša kot pretekla leta. Navijači smo lahko na tekmah videli, da so hokejisti uigrani, kar je rezultat resnih treningov in priprave. Poleg čestitk igralcem Jesenic pa čestitke tudi igralcem Kranjske gore, ki so nas na posameznih tekmah prav tako navduševali.«

VASJA HRIBAR:

»Kljub temu da nisem reden obiskovalec hokejskih tekem, rad vidim dober in privlačen hokej. To so letos pokazali jeseniški hokejisti, ki so brez večjih težav opravili tudi v ljubljansko Olimpijo.«

ROBERT GORŠE:

»Zmaga Jesenic je povsem zaslužena. Igralci so iz tekme v tekmo igrali bolje in končni rezultat tega je bil, da so letošnje prvenstvo osvojili brez poraza. Treba je omeniti, da se pozna šola Bubnika, ki je našim hokejistom vcepil nove prijeme igre. Še posebno velja opozoriti na debitante v prvem moštvo, ko so nemalokrat pokazali domiselno igro. Za Kranjsko goro pa lahko rečem le to, da je v tej sezoni izredno napredovala in nam to daje zagotovitev, da mladega in perspektivnega kadra med bodočimi jeseniškimi hokejisti ne manjka.«

MARKO TRKULJA:

»Navijači smo letos izredno zadovoljni, saj so nam hokejisti prinesli veliko veselje. Vse tekme, ki sem jih videl, so mi bile zelo všeč, še posebno pa seveda z ljubljansko Olimpijo. Želim, da bi hokejisti s takšno igro nadaljevali tudi v prihodnjih sezonah.«

MARIJA ŠTURM:

»Po nekajletni krizi so jeseniški hokejisti spet v vrhunski formi. Prepričljivo so osvojili naslov državnih prvakov brez poraza. Želim, da osvojijo tudi jugoslovanski pokal ter tako letošnjo sezono zaključijo s popolnim zmagošlavjem.«

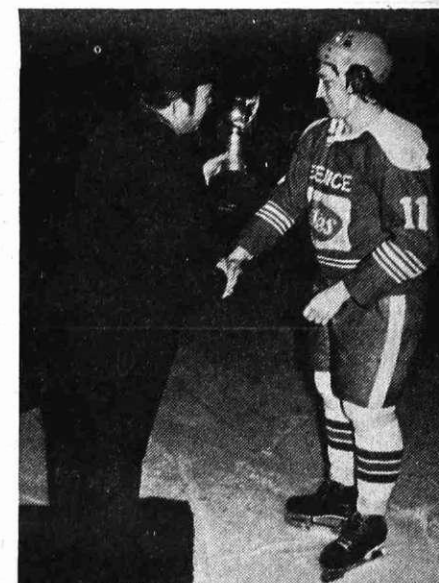
J. R.

MOŠTVO HK JESENICE V SEZONI 1976/77

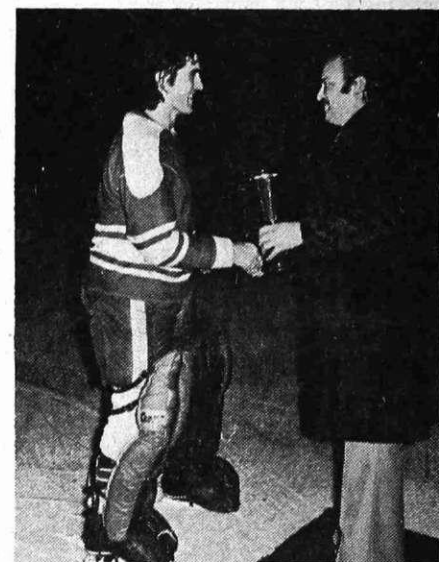
Jeseniški hokejisti so se ponovno vrnili v vrh jugoslovanskega hokeja. Potem ko so brez izgubljene točke in s prepričljivo razliko v golih 194:41, osvojili naslov letošnjega državnega prvaka, so osvojili tudi prvo mesto v tekmovanju za jugoslovanski pokal. V finalu so najprej v Ljubljani premagali Olimpijo z rezultatom 9:3, nato pa še na Jesenicah s 6:3.

V letošnji sezoni so nastopali za barve HK Jesenice pri osvajanju dvojnega naslova:

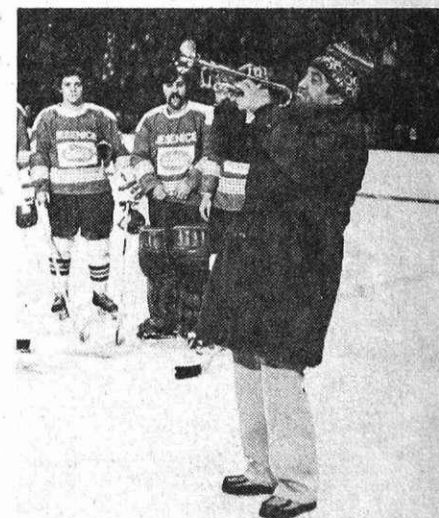
Marjan Žbontar, vratar, rojen 24. 3. 1954, po poklicu tehnik,
Drago Makuc, vratar, 2. 1. 1950, pleskar,
Sašo Košir, branilec, 18. 9. 1951, valjavec,
Rado Razinger, branilec, 3. 12. 1944, varilec,
Joža Razinger, branilec, 30. 6. 1952, delavec,
Cveto Pirih, branilec, 24. 3. 1951, zidar,
Viktor Tišler, branilec, 30. 11. 1941, tehnik,
Ivan Ščap, branilec, 3. 12. 1955, ključavničar,
Jože Medved, branilec, 7. 4. 1953, vzdrževalec,
Silvo Poljanšek, napadalec, 25. 12. 1951, tehnik,
Edi Hafner, napadalec, 19. 1. 1952, tehnik,
Franc Žbontar, napadalec, 12. 6. 1952, tehnik,
Peter Klemenc, napadalec, 18. 6. 1956, študent,
Roman Smolej, napadalec, 6. 9. 1946, uslužbenec,
Milan Jan, napadalec, 6. 7. 1949, rezalec,
Drago Hiti, napadalec, 28. 11. 1952, klepar,
Tomaž Košir, napadalec, 26. 6. 1946, sofer,
Uroš Pavlič, napadalec, 9. 2. 1954, študent,
Roman Pristov, napadalec, 19. 2. 1955, tehnik,
Štefan Česnjak, napadalec, 27. 10. 1953, zidar,
Bojan Brun, napadalec, 1. 1. 1957, študent.

Pokal občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice za osvojenega drugega mesta na železarskem hokejskem turnirju je pripadel hokejistom Jesenic

Najboljši vratar na železarskem hokejskem turnirju je bil Marjan Žbontar in zato prejel pokal projektivnega biroja Jesenice

Avsenikovec Franci Košir s priljubljeno pesmijo Prelepa Gorenjska pozdravlja vrnitev državnega naslova na Jesenice

HOKEJSKI PORTRITI

BERTI BRUN

V naši novi rubriki Hokejski portreti danes predstavljamo že tretjega jeseniškega hokejskega delavca, in sicer Bertija Bruna. Kdor spremlja zgodovino in razvoj našega hokeja, je prav gotovo že slišal za njegovo ime. Kdor je slišal res samo za njegovo ime, ima danes priložnost, da bliže spozna njegovo delo in prispevek k našemu hokeju.

Berti Brun je bil rojen na Hrušici, sicer pa je otroštvo in mladost preživel v Kurji vasi v Podmežakliji. 25 let je zaposlen v železarni Jesenice, in sicer kot obratovodja v jeklovleku. Za tale pomenek sem ga zgodnjega jutra poiskal v njegovi delovodski pisarni in povrnila sva se nazaj v nekdanje čase, ko se je na Jesenicah šele začel razvijati hokej.

»Pravzaprav ne želim na široko govoriti o mojem prispevku za razvoj jeseniškega hokeja. Menim, da to v današnjem trenutku ni najbolj pomembno. Želim, da se pogovarjava več o tem, kje je danes naš hokej, ter o dveh pomembnih jubilejih, ki nikakor ne smeta neopazno mimo nas. Letos namreč poteka 20 let, ko so jeseniški hokejisti prvič osvojili naslov državnih prvakov, jeseni pa se bo začela jubilejna sezona, saj bo poteklo trideset let od ustanovitve hokejskega društva Jesenice. Naj mimogrede omenim, da bi bilo prav, da se ob teh jubilejih spomnimo vseh tistih, ki so prispevali v preteklosti svoj delež k takemu razvoju jeseniškega hokeja.«

Cerprav Bertija Bruna še ne poznam dolgo, me te besede niso presenetile. O svojem delu ne govori rad, veliko raje pove objektivno misel o celotnem hokejskem kolektivu. Iz njegovih besed sogovornik hitro spozna njegovo široko razgledanost, ne le na hokejskem področju, temveč tudi pri ostalih športih. Preden sva nekaj več spregovorila o tem, pa sva vendarle na kratko preletela njegovo bogato športno kariero.

»S športom sem se srečal pred drugo svetovno vojno. Bil sem nogometaš, smučarski skakalec, tekač; naj povem, da pripadam tisti generaciji kot znani mojstranski skakalec Janez Pold. Takrat smo

delali, oziroma igrali v težkih pogojih, saj je bil jeseniški šport še slabo organiziran.

Sportniki smo se dobro zavedali da nam bodo le vztrajni treningi prinesli želene rezultate. V Kurji vasi so bili dovzetni za nove športe in tako so začeli tudi s hokejem. Drsatli smo že znali, ostale hokejske veščine pa smo počasi povzemali od Ilirije in drugih klubov, ki so takrat že igrali pravi hokej. To so bili divji in neorganizirani začetki. Povedati moram, da se je hokej pravzaprav začel razvijati iz jeseniškega nogometa. Precej nogometašev se nas je potem znašlo na ledeni ploskvi.

Berti Brun se aktivno s hokejem ni ukvarjal dolgo. Bil je vratar v moštvu. Kasneje pa se je v razvoj hokeja vključil kot organizator. Po osvoboditvi je bil še nekaj časa aktiven v različnih športih, po letu 1954 pa je deloval bolj kot športni organizator. Ko so naši hokejisti leta 1957 prvič osvojili naslov državnih prvakov, je bil v tehničnem odboru, ki ga je takrat vodil Karli Frančeskin. Kasneje je tehnični odbor prevzel Berti Brun in na tem mestu delal več let. Kot se spominja tistega obdobja, so bili takrat še slabo organizirani. Delali so prve korake ter si nabirali izkušnje povsod, kjer so mogli. Nemirna narava pa morda še kakšen drug vzrok zraven sta Bertija Bruna za nekaj časa ločila od hokeja. Skoraj deset let je zatem delal v košarkarskem klubu na Jesenicah, v občinski športni zvezi in drugih družbenopolitičnih organizacijah, v zadnji mandatni dobi pa ga je k sodelovanju v HK Jesenice ponovno povabil predsednik France Božič.

Spet je prevzel mesto predsednika tehničnega odbora in to funkcijo tudi dosledno upravljal. Izkušnje iz preteklih let so mu koristile, ves čas pa je tudi stremel za tem, da bi bil naš hokej še bolj organiziran. Ne smemo pozabiti omeniti, da je opravljal tudi več funkcij v hokejski zvezi, ves čas pa je tudi aktiven družbenopolitični delavec.

Kako ocenjujete razvoj našega hokeja, posebno v zadnjih dvajsetih letih?

»Razvoj tega športa na Jesenicah je prinesel rezultate, oziroma cilj, ki so si ga nekje zastavili prvi jeseniški hokejisti, entuziasti od nog do glave. Posebno z dograditvijo umetnega drsališča se je razvoj pospešil. V zadnjih dvajsetih letih lahko govorimo, da so jeseniški hokejisti suvereno vladali na jugoslovanskem hokejskem

Olimpu. Za zadnja leta lahko rečemo, da so bila obdobja krize, oziroma tavanja v temi. V letošnji sezoni je več kot očitno, da se naš hokej vrača nazaj v jugoslovanski vrh.«

V čem je jamstvo, da bo jeseniški hokej spet najboljši v Jugoslaviji?

»To jamstvo moramo iskati predvsem v mladih kadrih. Sedanja hokejska šola, ki vzgaja mlade igralce, je še pomajlikljivo organizirana. Šepa že v osnovah. Danes se v hokejski šoli mladi ne morejo več učiti najosnovnejšega — drsanja, to morajo znati že prej. Vpis v to šolo je treba še pomakniti nazaj, začela naj bi se že takrat, ko mlad človek stopi v osnovno šolo. Z drsanjem pa je treba začeti že prej, ni pretirano, če rečem, s petimi leti. V hokejsko šolo je treba uvajati sodobne metode dela in učenja, mladega hokejista je treba vzgajati predvsem kot človeka.

Ce gledam v širšem smislu, se jeseniški hokej sedaj mora povzpeti za stopnjo višje. To zahteva tudi njegov dosedanj razvoj. Bližamo se 30-letnici HK Jesenice. Lep jubilej, ki pa nas obvezuje. Priznati moramo, da še vedno šepamo marsikje. Letošnji naslov državnega prvaka nas ne sme uspraviti. Zavedati se moramo, da imamo še vedno premalo strokovnega kadra. Dva profesionalna trenerja sta premalo, rabimo stalnega zdravnika pa maserja. Danes je treba računati s psihofizičnimi pripravami, tega pa je pri nas še vse premalo.«

Morda besedo, dve o jugoslovanskem hokeju?

»Hokej v jugoslovanskem merilu stagnira. Očitno se odgovorni premalo zavedajo, da bi ta šport moral biti nekje v vrhu in ne zapostavljen, kot je sedaj. V Sloveniji smo sicer na boljšem, saj smo v zadnjem času naredili lep korak k množičnosti, kar je velikega pomena za nadaljnji razvoj. Lep primer za to je gorenjska liga, v kateri privrženci hokeja pozno v noč igrajo tekme.

Kot sem že poudaril, lahko le množičnost reši naš hokej. Prav tako nam manjka afirmacije v mednarodnem merilu. Seveda moramo tukaj govoriti tudi o objektivnih težavah. Na prvem mestu je vsekakor draga oprema, pa objekti, ki so osnova za redne in sistematične treninge. Pri opremljenosti naših klubov ni na uvoz. Tu bi se lahko več angažiral Elan, ki izdeluje športno opremo in rekvizite. Za hokejsko opremo je povpraševanje v vsej Evropi.«

Slišati je, da se umikate iz hokejskega športa?

»Vsakdo ima svoje mišljenje in poglede na določene stvari. Kdor je bil kdaj hokejski funkcionar, ve, da to ni hvaležna funkcija. Dokler se samo zmaguje, je vse v redu, ko pa nastopi kriza, je lepih trenutkov konec. Na šport imam svoje poglede, tako tudi na hokej. Nikjer ni rečeno, da se umikam. Še vedno sem pripravljen delati za jeseniški hokej, seveda s takšnim timom, ki ima urejene medsebojne odnose in so prizadevanja vseh usmerjena k istemu skupnemu cilju.«

Čisto na koncu pa še vprašanje o tem, kako preživljate redke ure prostega časa?

»Prostega časa praktično nimam, saj me stalne obveznosti silijo, da sem ves čas v gibanju. Včasih imam občutek, da se vrtim v začaranem krogu. Redke ure, ki jih najdem, izkoristim za svoj hobi — filatelijo, sem pa tudi velik ljubitelj umetnosti. Tukaj bi povedal še to, da našim hokejistom danes manjka osnovnih kulturnih odnosov.

Spominjam se, da smo se včasih vsi skupaj povsili. Tudi zapeli smo, saj so bili med nami veliki ljubitelji petja. Tega danes ni več, kar pa je velika škoda. O kulturi sicer veliko govorimo in razpravljamo, v osnovne človeške odnose pa je ne znamo dovolj uspešno vključiti.«

Janko Rabič

MLADINSKI HOKEJ NA JESENICAH

Letošnja hokejska sezona bo za Jesenice nedvomno uspešna. Skrbno delo s prvim moštvom in moštvom Kranjske gore je prineslo rezultate, ki smo jih težko čakali. S tem pa delo ni končano. Glavna skrb velja prav gotovo vzgoji naraščajočih tistih, ki bodo čez nekaj let stopili na mesta današnjih igralcev. Obe moštvi imata v svojih sestavi mladinsko in pionirsko vrsto. Konec leta so se začela tekmovanja v okviru republiškega prvenstva za sezono 1976/77. Vsakemu od nas je jasno, da se igralec kali na tekmi in da sam trening ni dovolj. Takoj lahko opazimo, da tu ni vse v najlepšem redu. Če vemo, da je danes ledena ploskev na voljo že od konca meseca avgusta, je začetek uradnih tekmovanj, za pionirje in mladince, odločno prepozen. Odgovorni v hokejski zvezi bodo v prihodnjem letu morali temu vprašanju nameniti več pozornosti, kajti tako stanje se ne sme več ponoviti.

Še nečesa ne bi smeli pozabiti tudi pri nas doma. Ankete po osnovnih šolah jeseniške občine so pokazale, da zanimanje za hokej upada in se je zanj odločilo le še 3,4% vseh anketiranih učencev. Dokaz takega stanja je tudi lanski odziv v hokejsko šolo za to sezono. Šola deluje že vse-skozi, iz nje pa črpamo igralce za pionirska moštva. Vse to nalaga hokejskim delavcem tudi na tem področju nove aktivnosti. Boriti se bo treba za to, da v prihodnji sezoni dobijo osnovne šole svoj prostor tudi na drsališču. Z rešitvijo drsanja, s selekcijo sprejetih kandidatov, s stalnim zasledovanjem razvoja igralca bomo dosegli, da bo hokejska šola dobila nov pomen. Ni pravilno, da je to šola drsanja, kar se dogaja sedaj. Ugotovitev, da otroci po naravnih drsališčih v naši okolici bolje drsajo kot tisti v šoli, je žalostna in spodbudna obremenitev. Kaže, da je mladine, vnete za hokej še vedno dovolj, le da ne najde orave poti na drsališče.

VABILO V KANADO

Pred nedavnim je na naslov hokejskega društva Jesenice prispel dopis, ne boste verjeli, naravnost iz Kanade. Ko so ga prevedli in prebrali, so bili prijetno presenečeni. Hokejisti iz mesta Kamloops, Britanska Kolumbija, vabijo jeseniške pionirje — hokejiste na velik mednarodni turnir pionirskih moštev, ki bo v tem mestu od 7. do 13. aprila letošnjega leta. Organizatorji so razposlali vabila za ta turnir hokejskim društvom iz Kanade, Združenih držav Amerike, Bližnjega vzhoda in Evrope. Na osnovi prijav bodo izbrali štiriindvajest moštev, ki bodo igrala na turnirju. Omenimo še to, da so na lankoletnem turnirju sodelovala pionirska moštva iz Japonske, Finske, Nizozemske, Švedske in Češkoslovaške.

Pri hokejskem društvu Jesenice menijo, da je ponudba kanadskih hokejistov zelo vabljiva, vendar zaenkrat ni moč računati na udeležbo jeseniških pionirjev na tem turnirju. Poglavitna prepreka so seveda finančna sredstva, ki jih, kot je vsem znano, pri društvu ni na pretek. Vsekakor bi najmlajši jeseniški hokejisti na takšnem turnirju osvojili veliko novega znanja. Naj bo tako ali drugače, ostaja vendarle upanje, da bodo jeseniški pionirji morda kakšno drugo leto vendarle poleteli v daljno Kanado, domovino hokejskega športa.

Po zadnji tekmi s HK Olimpija in osvojitvi jugoslovanskega pokala

PISMO HOKEJSKEMU KLUBU JESENICE

Že nekaj časa je minilo odkar sva bila na hokejski tekmi na Jesenicah med Jesenicami in Olimpijo. Ker sva člana vašega kluba že nekaj let, si tekme zelo rada ogledava, in ne samo midva, temveč tudi ostali člani vašega kluba, ki so raztreseni po Sloveniji.

Toda, na žalost, si sedaj ne upava priti več na tekme na Jesenice, posebno ne takrat kadar je derbi Jesenice : Olimpija, ker bi imela ponovno škodo na avtomobilu.

Povedati morava, da sva parkirala v neki ulici v neposredni bližini stadiona, in ko smo se vračali nazaj, samo opazili ves avto opljuvan in odrgnjen s kamenjem ali podobnim predmetom, in to seveda samo zaradi tega, ker je pisalo na registrski tablici — Ljubljana.

Seveda je bilo še večje kot škoda razočaranje. Kajti mnogo je nas z reg. tablico LJ, od Domžal do Trbovelj, kjer so pripadniki, oziroma člani vašega kluba. Če bodo domačini ubirali tako pot, da se bodo znašli nad avtomobili z reg. tablico, na kateri piše LJ, potem gotovo ne bo nikogar več od nas, navijačev, na Jesenice.

Smatramo, da bi opozorili vse tiste vroče domače navijače, da s takim početjem ne bodo doprinesli k zmagi domačinov, še manj pa privabili navijače izven Jesenic, ki so morda bolj športno vzgojeni kot oni sami.

Želeli bi, da bi to objavili v vašem, oziroma našem časopisu, in dali vedeti tistim ki to počnejo, da s tem odbijajo obisk prijateljev hokeja na Jesenicah.

Veliko športnih uspehov ter privatne sreče in zdravja vsem

članom vašega kluba želijo navijači tovarne "VOZILA GORICA"

s pozdravom

SREČNO '77

HAPPY NEW YEAR

vozila gorica

Smolej Roman, kapetan moštva HK Jesenice, prejema pokala od predsednika ZHJ Boruta Miklavčiča za osvojeno državno prvenstvo in za osvojen JUGO-CUP

POCINKANA PATENTIRANA ŽICA ZA ELEKTRIČNE VODNIKE DIMENZIJE 3,4 mm

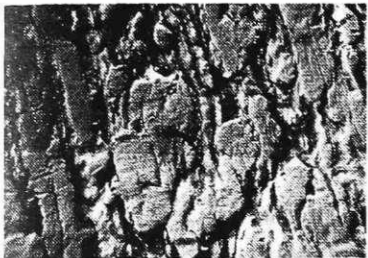
(Nadaljevanje s 1. strani)

karton, na katerega je beležil oddelek tehnološke dokumentacije vse mogoče podatke o posameznih tehnoloških fazah, ki so nam kasneje služili za razne statistične analize. Stalna spremljava vseh tehnoloških faz, razne statistične analize in obsežne laboratorijske preiskave so nam pokazale dva glavna problema, in sicer: površino vlečene žice in strukturo po patentiranju. Slednje smo lahko zaradi specifičnosti strukturnih komponent identificirali samo na elektronskem mikroskopu. Prav tako je bila pri analizi ocene stanja površine prvič pri nas uporabljena tudi rasterska elektronska mikroskopija. Rečemo lahko, da je prav tehnika preiskav jekla s pomočjo elektronskega mikroskopa bistveno prispevala k ugotovitvi osnovnega problema in k njegovi rešitvi. Površina vlečene žice je ozko povezana z lomljenjem pri ovijanju žice okoli lastnega premera, medtem ko ima struktura velik vpliv na število torzij po pocinkanju.

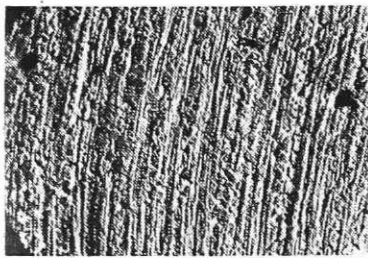
KRATEK OPIS RAZISKAV ALI APLICIRANJE V PROIZVODNJO

Površina vlečene žice:

Z velikimi deformacijami, posebno v prvi votlici, kjer je najslabše mazanje, nastanejo manjše razpoke, ki se pri nadaljnji deformaciji v naslednjih votlicah še povečujejo (slika 1).

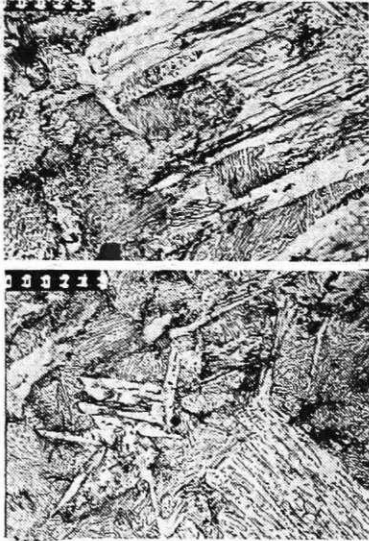
Parcialne deformacije smo zmanjšali, kolikor nam je dovoljeval 5/6 stopenjski vlečni stroj Vaughn. Število deformacij smo povečali iz pet na šest in s tem zmanjšali parcialne deformacije na vrednosti, kar je normalno za hladno vlečenje patentirane žice. S tem ukrepom se proizvodnja ni zmanjšala, močno pa se je izboljšala površina vlečene žice (slika 2).

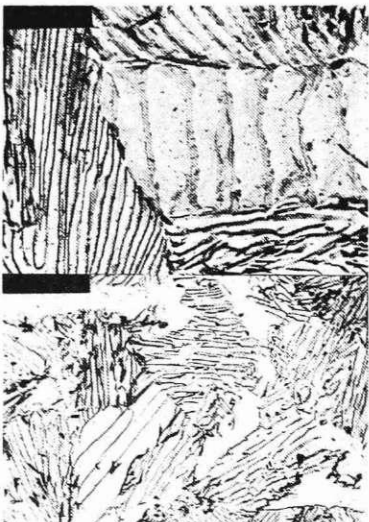
Struktura po patentiranju:

Patentiranje je izotermično kaljenje, kjer je temperatura kalilnega medija 450–550 stopinj Celzija. Po termični obdelavi dobimo strukturo, ki ima kljub visokemu deležu ogljika še veliko sposobnost preoblikovanja. Struktura je ozko povezana s temperaturo kalilnega sredstva. Pri nižjih temperaturah kalilnega medija dobimo mešano strukturo iz zgor-

njega bainita in fino lamelnega perlita (slika 3, 4).

Pri višji temperaturi preide struktura v fino lamelarni perlit. Z nadaljnjim naraščanjem temperature struktura ostane ista, veča se samo medlamelarna razdalja (slika 5, 6). Laboratorijske preiskave so pokazale, da je mešana struktura stabilna in že pri ogretju za krajši čas na nižjo temperaturo pride do močnega poslabšanja mehanskih lastnosti, medtem ko je pri struktu-

rah iz finolamelarnega perlita z večjo medlamelarno razdaljo poslabšanje mnogo manjše.

Te ugotovitve smo prenesli v proizvodnjo. Temperaturo kalilnega medija – svinčeve kopeli, smo ustrezno korigirali v odvisnosti od kemične analize.

Žica po patentiranju in po vlečenju dobi sicer nekoliko nižjo trdnost, ostale lastnosti, kot so torzija in ovijanje, pa so bile iste. Dosti manjši pa je padec torzij pri pocinkanju. S tem ukrepom smo v povprečju dvignili število torzij od 2 do 3, kar pomeni za okrog 10–15 %.

Raziskovalno delo je bilo torej opravljeno v laboratorijskem merilu, pri čemer smo same rezultate takoj prenašali v prakso. Uspeh samega raziskovalnega dela najbolj nazorno prikazuje razpredelnica primerjave tehnoloških lastnosti, in sicer:

Leto	Torzija		Ovijanje		Skupni % slabih vzorcev
	Št. vzorcev	% slabih vzorcev	Št. vzorcev	% slabih vzorcev	
1974	929	5,3	1812	16,6	21,9
1975	11709	3,5	11826	5,5	9,0
I–V. 1976	2538	3,2	3102	2,3	5,5
XI–XII. 76	1316	0,7	1316	0,3	1,0

Rezultati so zelo spodbudni, saj je izmeček minimalen, in kažejo na stabilizacijo proizvodnje.

Teamsko delo in dobro sodelovanje med raziskovalnim oddelkom in

tehnično kontrolo, še posebno z obratom žičarna, kaže na pravilno delo, še posebno, če je tehnološki problem širšega značaja ali če zadeva več obratov.

S. Mežnar

Pet od še sedmih živelih borcev NOV, ki so sodelovali v borbi na Stolu pred 35 leti

ALI BO VOJNEGA ZLOČINCA DOLETELA PRAVIČNA KAZEN? KORITNIK – DRUSCHKEJEVA USODA

Sedaj je povsem jasno, da bo znani preganjalec vojnih zločincev Simon Wiesenthal z Dunaja imel precej dela v aferi Druschke. Gre namreč za dejstvo, se da se je v Heidelbergu že začel preiskovalni postopek zoper v severozahodnem delu Gorenjske zelo dobro znanega nekdanjega šefa gestapa na Jesenicah Clementa Druschkeja.

Usodna oseba za Druschkeja je France Koritnik, nekdanji obveščevalec na Jesenicah, partizan in kasneje tudi oseba, ki je skupaj s partizanom Janezom Zebovcem izvedla edinstven pobeg iz begunjskih zaporov, avgusta meseca leta 1944. Seveda France Koritnik ne bi mogel sam izslediti Clementa Druschkeja. Tudi Simon Wiesenthal ne bi mogel veliko napraviti, ko ne bi bilo še enega Jeseničana, Ivana Vovka-Zivana. Ti trije moške, med katerimi je ključ za iskanje in dokaz zoper Druschkeja prav Ivan Vovk-Zivan, so vznemirili dosedanje mirno življenje nekdanjega šefa gestapa na Jesenicah.

Nasprotno sta se življenjski poti Clementa Druschkeja in zanj usodne osebe Franceta Koritnika nekajkrat prepletali. In prav to prepletanje je bilo zdaj usodno za enega, zdaj za drugega. Zanimivo je tudi to, da sta sedaj oba gostilničarja, čeprav sta pred leti, leta 1941 opravljala povsem druga poklica. Koritnik je bil avtomehanik, Druschke pa je bil, kot že rečeno, vodja gestapa. Srečala sta se kaj kmalu po prihodu Nemcev na Jesenice. Takrat se ne trideset let stari Druschke je kot šef gestapa na Jesenicah pogostokrat obiskoval delavnico Franceta Koritnika. Tja so namreč vozili popravljeni nemške avtomobile, osebne in poltovorne, pogost gost pa je bil tudi Opel capitan cabriolet, v katerem se je vozil Druschke. Ti stiki so bili precej prišrčeni, le da Nemci tedaj niso vedeli, da je Koritnik obveščevalec organizacije, ki jo je na jeseniškem območju organiziral prav Ivan Vovk-Zivan.

Bolj dramatično, bi lahko danes rekli, je bilo za Druschkeja usodno srečanje med Druschkejem in Koritnikom, 27. julija leta 1942, na Belem polju nad Hrušico, ko je Druschke vodil ustrelitev 44 talcev. No, kmalu je sreča obrnila hrbet Koritniku. Potem ko je moral oditi k partizanom, kajti bil je na seznamu za aretacijo, je bil Koritnik 4. aprila leta 1944 ranjen na štirih mestih. V neenaki borbi med partizani, gestapovci in raztrganci je Koritnik komaj ostal živ in imel je malo upanja, da bo preživel, čeprav so bile možnosti minimalne. Kajti ob tej priliki so ga ujeli in odpeljali v begunjske zapore v celico številka 1. Znak njegovega konca je bilo tudi to, da mu niso nudili zdravniške pomoči, čeprav je bil hudo ranjen. Toda France Koritnik je premagal vse in ko je bil ob koncu avgusta 1944 obsojen na smrt, celo speljal zares drzen načrt pobega, ki se ni posrečil nobenemu pred tem niti kasneje. Ta pobeg sicer povzroča nekatere nejasnosti in dvome, toda čas bo najbrž pokazal, koliko je osnove v teh sumničenjih.

Od takrat, avgusta meseca leta 1944, je moralo preteči 33 let, da sta se, eden za drugega usodna moza, zopet srečala. Toda tokrat je sreča obrnila hrbet Clementu Druschkeju. Srečanje je namreč bilo 7. februarja letos v preiskovalni sobi sodišča v Heidelbergu, kjer je France Koritnik

moral trikrat, med šestimi osebami: prepoznati Clementa Druschkeja. To je bilo potrebno, kajti Koritnik je 4. februarja letos vložil tožbo zoper vojnega zločinca Clementa Druschkeja.

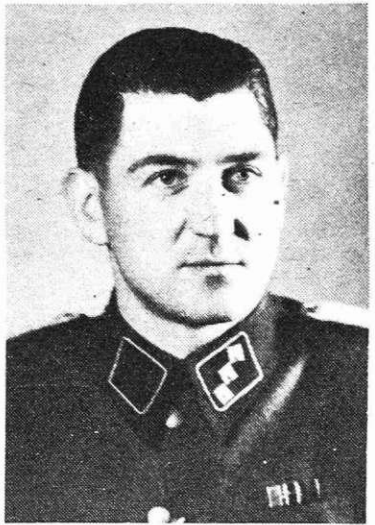
France Koritnik živi na obali italijanskega jezera Como nedaleč od mesteca Lecco. Živi s svojo ženo Greto in sinom Jožetom. Potrebni je bilo skoraj osem ur vožnje od Jesenic do Lecca, to je, več kot 600 kilometrov, da sem lahko spregovoril s človekom, ki je izsledil Clementa Druschkeja.

»Kaj kmalu po osvoboditvi sem si zadal nalogo, da bom poiskal Druschkeja«, je takoj na začetku povedal Koritnik. »Dolgo časa nisem vedel, na katera vrata naj potrkam. Nekje leta 1974 sem šel na Dunaj in tam poiskal Simona Wiesenthala. Vedel sem, da je imel precej uspeha proti vojnim zločincem, vendar pa sem se kmalu razočaral, kajti Wiesenthal ni prav nič vedel o zločincih, ki so bili na našem področju. Ni imel podatkov niti ni vedel, kakšne grozote so se dogajale v Begunjah. Ravno zaradi tega je vsa stvar zaspala za nekaj časa. Tudi sam sem bil demoraliziran. Toda usoda je hotela, da Clement Druschke ne bi bil pozabljen. Leta 1976 sem po dolgem času obiskal svoj rojstni kraj Jesenice. Seveda me je pot vodila tudi k Ivanu Vovku-Zivanu, kateremu sem bil kot obveščevalec med vojno odgovoren. Seveda so se nam vojni doživljaji, vse hudo, kar smo doživeli, vtisnili v spomin in tako je beseda nanesla na naše dobre »znanke« Druschkeja, Linckea, Zwicka in druge gestapovce. Nato mi je Zivan pokazal sliko celotne posadke jeseniškega gestapa, kar me je zanimalo, če bolj pa sem bil vesel, ko sem zvedel, da ima Zivan precej dokumentov o teh ljudeh. Kmalu za tem sem obvestil Wiesenthala in Zivanu mi je nekajkrat poslal precej uporabnega materiala. Tako se je začel odmotavati klobčič okrog Clementa Druschkeja.

Prav gotovo ne bo šlo vse po maslu, kot pravimo, toda zavedam se, da je v Jugoslaviji stotine in stotine priči, ki bodo pričale o zločinih, ki jih je povzročil Druschke. Pričali bodo o številnih ustrelitvah nedolžnih, civilnih ljudi, o zverinskih mučenjih in o številnih družinah, ki jih je Druschke izselil, ki se niso nikoli vrnile. Opozarjam pa eno stvar. V pogovoru z javnim tožilcem v Heidelbergu sem bil ne malo presenečen, ko mi je večkrat poudaril, da jaz kot partizan nimam veliko možnosti, da bi s svojim pričanjem dosegel Druschkejevo obsodbo. Gre namreč za trditve, da je šlo za borbo ene proti drugi armadi. Povedal sem tudi, da je bilo mnogo umorjenih civilistov. Vprašali so me tudi, če lahko dokažem, da ti civilisti niso sodelovali s partizani. Sprašujem se, kako to lahko dokažem, ko so pa vendar mrtvi. Seveda se ne bojim, da ne bi bilo na stotine takšnih priči, ki bodo dokazale, da so bile po nedolžnem tepene, izseljene ali pa, da so njihovi svojci mrtvi.«

– V vaši tožbi zoper Druschkeja je ena pomembnih točk ustrelitev 44 talcev leta 1942 na Hrušici, kjer ste bili očividci?

»To je ena izmed mojih glavnih obtožb. Omenjeni dogodek sem natančno opisal. Ta usodni dan sem peljal svojega klienta Zupana v Mojstrano. Za vasjo Hrušica so me ustavili nemški policisti. Nekaj časa sem čakal in nato šlišal ropotanje strojnice. Ko je streljanje prenehalo, sem slišal tudi posamične strele. Mislim, da imajo orožne vaje. Kmalu mi je policist dal znak, da lahko odpeljem. Počasi sem vozil proti Belemu polju in tam zagledal strašen prizor. Trupla so ležala na robu ceste. Kri se je zlivala na cestišče, tako da sem z desnim kolesom moral zapeljati čez potok krvi. Ko sem pripeljal čisto blizu, sem med trupli zagledal Clementa Druschkeja. Na prsih je imel brzostrelko, v roki pa je držal pištolo iz katere se je ša kadilo. Najina pogleda sta se srečala, vendar sem kmalu odpeljal stran.«

Clement Druschke – vojni zločinec

– Ali vam je ta pogled pomagal, da ste ga v Heidelbergu spoznali?

»Ko so me pripeljali v sobo, kjer me je čakalo šest oseb, sem takoj zagledal in prepoznal Druschkeja. Res je, da sem ga po ustrelitvi talcev na Hrušici videl večkrat tudi v Begunjah, ko so me zasliševali in med tem pretepali. Druschke je bil vedno navzoč. Ko so me pretepali je mirno jedel torte in druge sladkarije ter ukazoval, kdaj naj prenehajo in kdaj naj ponovno začnejo. Pravim, videl sem ga tudi v Begunjah, toda prav ta pogled na Belem polju se mi je vtisnil v spomin in mi ga ni bilo težko prepoznati, čeprav je od najinega zadnjega srečanja minilo 33 let. Lahko rečem, da se Druschke sploh ni spremenil. Ostal je skoraj enak kot pred tolikimi leti. Gledal sem ga ponovno v oči in on tudi mene. Prvič in drugič pravzaprav ni reagiral. Ko pa sem tretjič stopil v sobo in se ustavil ob njem ter ga zelo dolgo gledal, se mi zdi, da so njegove oči počasi postajale steklene, kot da se vračajo v preteklost.«

– 4. februarja ste vložili tožbo; ali mislite, da boste imeli uspel?

»Sam seveda ne bom uspel. Toda pričakujem pomoč iz domovine. Prič je dovolj. Sam sem zapravlil veliko denarja, toda ni mi žal in bom tudi v bodoče storil vse, da bodo tega zločinca obsodili. Prav zaradi tega, ker sem prepričan v uspeh, sem v prisotnosti javnega tožilca rekel, da je Druschke zame Eichmann slovenskega naroda.«

Tako se je pravzaprav začela afera Druschke. Trije moške Koritnik, Vovk in Wiesenthal so nakazali pot, po kateri se pride do vojnega zločinca, ki mu je ime Clement Druschke. Vsi trije bodo storili še mnogo drugega, vendar pa, kot kaže, brez pričevanj tukajšnjih ljudi, brez dokazov o početju tega zločinca na Gorenjskem se ne bo dalo veliko storiti. Kot mi je znano, sodišče v Kranju že nekaj časa zbira izjave in dokaze, ki bodo olajšali delo preiskovalnih sodnikov v Heidelbergu.

Tako je torej France Koritnik začel končni boj proti osebi, ki bi bila lahko usodna tudi zanj. In prav pri tem, v prepletanju življenjskih poti Franceta Koritnika in Clementa Druschkeja, se lahko spomnimo Njegosovega Gorskega vijenca: ...kolo sreče ukoli vrteči se ne pri- staje. Ko bi gori etoj doli, a ko doli gora ustaje ...

Kot mi je zaupal, bo France Koritnik 4. aprila letos, na dan, ko je bil leta 1944 težko ranjen in so ga ujeli gestapovci, prišel na Jesenice ter v begunjskih zaporih pokazal, kako je avgusta meseca leta 1944 pobegnil iz celice številka 1.

Dušan Dragojevič

ZVEZA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JESENICE

vabi v sredo, 2. marca, ob 18. uri v spodnje prostore v Kazini na Jesenicah na predavanje:

POTRESI, NJIH IZVOR IN OBRAMBA PRED NJIMI

Predaval bo tovarš Tomaževič, strokovni delavec zavoda za raziskavo materiala Ljubljana.

SPREJEM UDELEŽENCEV BITKE NA STOLU

V okviru 12. spominskega zimskega pohoda na Stol, ki so ga pripravili ob 35-letnici boja 40 borcev jeseniške čete Cankarjevega bataljona z 2000 Nemci in domačini izdajalci, so v sredo, 16. februarja, v Kazini na Jesenicah pripravili sprejem za preživele udeležence te bitke. Sprejema, ki ga je organiziral pripravljalni odbor za izvedbo pohoda na Stol, se je od sedmih živih udeležilo pet borcev, in sicer: Franc Konobelj-Slovenko, Ivanka Kozar, Tone Matoh-Stepsel, Franc Smit-Ljubu in Ciril Triler-Ciro. Anton Loncar-Zvone in Ivan Vovk-Zivan se iz objektivnih razlogov sprejema ništa mogla udeležiti.

Udeležence in predstavnike družbenopolitičnih organizacij ter skup-

ščine občine je pozdravil Karel Pureber, predsednik pripravljalnega odbora za pohod na Stol. V sprejemnem govoru je med drugim poudaril, da je bila bitka na Stolu zelo pomemben dogodek, saj je v tistem času imela velik odmev med svobodoljubnimi ljudmi. Ta boj je bil opozorilo, da se Slovenci in Jugoslavlani ne bomo dali zasužnjiti. Ta bitka in razmah partizanstva sta dala okupatorju vedeti, da Slovenec ne bo moč pokoriti. Bitka je široko odjeknila na Gorenjskem in s tem veliko doprinesla k nadaljnji krepitvi NOB in ljudske revolucije na tem področju.

Vsem živim udeležencem te bitke je Karel Pureber v imenu pripravljalnega odbora izročil kolekcijo značk, plaket in diplom dosedanjih pohodov na Stol.

Sledil je prijetem tovariški večer, na katerem so udeleženci obujali spomine na to bitko in druge dogodke v NOB.

CVETKO ZAGORSKI POTOVANJE V TUMANJAN LIRIČEN POTOPIS

7

Pred tridesetimi leti je imela Mongolija diplomatske stike le s Sovjetsko zvezo, zdaj sodeluje s 44 državami in je delaven član Združenih narodov. Najzanimivejša pa je bilo uprašanje, kako gleda Cedenbal na takratne spopade na sovjetsko kitajski meji. Odgovor: »Mao Ce-tungova skupina je že zdavnaj opustila načela marksizma-leninizma. Kitajskemu narodu prizadeva veliko škodo in v resnici pomaga imperializmu. Ostrino svojega boja uperja proti Sovjetski zvezi...« Pogovor je končal Cedenbal z željo, naj bi bil poraz napadalcev ob reki Halkin-Gol pouk vsem, ki bi jim kdaj prišlo na pamet kaj podobnega...

OB ROBU SVETA

S pripovedovanjem o zajtrku in Hankin-Golu sem za nekaj ur prehitel čas, ki ga je bil moj sopotnik nad vse koristno izbral za spanje in nabiranje moči za naslednji dan, medtem ko meni vednost o tem ne navadnem potovanju, še bolj pa radovednost nista privoščili pokoja.

Vstal sem in za spoznanje odgrnil zavese, da bi se razgledal: nevidna pokrajina brez sleherne lučke, tako popolna tema, kakršne še nisem doživel; samo roji zvezd, prispodoba večnosti, nad to blodno Zemljo in blodečim vlakom po njej. To je torej vse, sem si rekel potolažen, ko da sem spregledal svet do jedra. No, zdaj lahko zaspim, kaj bi se mrcvaril z mislimi o zgodovini in človeštvu. Zlezel sem nazaj na ležišče, se pokrili do brade in še čez z rjuho, ki je dišala po milu, in se trdno odločil, da ostali del vožnje prespim. Po napornih dnevih me čaka spet naporen dan in za njim še več takih.

Enakomerno valovanje brzca me po navadi uspava in tako se je zgodilo tudi zdaj. Dvignilo me je z zemlje, postal sem lažji, ko da me nosijo krila najudobnejšega letala. Vse globlje pod menoj je ostajal topot tisočev mongolskih konj, kitajski svetovalci in grozljive podobe smrti pod handžarjem ali v imenu revolucije, ki ji je grozilo, da se sprevrže v svoje nasprotje, če se bo dokončno odrekla svojim socialnim in humanističnim ciljem. Blaženo stanje odmičanja, dviganja ali padanja, nezvestnosti!

Toda kot se mi pogosto dogaja, sem znenada trzil, ko da mi je posijal v obraz neznansko močan žaromet, ki mi ne privoščil tega blaženega stanja, marveč me kliče k zavesti, k neprestani budnosti, ki sili človeka, da brez prestanka in počitka gleda resničnosti v obraz.

Vendar to zdaj ni bil samo privid: najbrž sem v polnu še zadnjič za spoznanje razpil veke in skozi zadnjo špranjo zavesti mi je planila v oči silna svetloba in preplavila možgane, da sem bil v hipu na nogah, spet sem nekoliko odmaknil zavese in osuplim očem se je prikazala podoba, ki jo le stežka opišem: kakor je bila pokrajina prej odeta v noč, tako je bila zdaj žarko osvetljena; toda če prej zaradi teme nisem razločil, ali je ravnina ali planina, ali polje ali skala, tako zdaj tega nisem razločil zaradi premočne svetlobe.

Ta svetloba je sicer osvetljevala, vendar ni ničesar odkrivala, ničesar prikazovala, vsaj meni ne, kakor da sproti požiga vse, do česar seže; ta svetloba namreč ni mirovala, marveč se je v širokem snopu, ki je moral zajemati več kilometrov, počasi premikala sem in tja, kakor da neznanska bela pošast polaga na zemljo ogromno dlani.

Sprva sem bil samo osupel, potem sem začel premišljati, kaj naj bi to bilo. Zavrzel sem misel, da bi bil avtomobilski žaromet: nobeno vozilo ne potrebuje in nima takega žarometa. A nenadoma se mi je pobilislo, spomnil sem se zemljevida, ki sem si ga ogledoval prejšnji dan: praga je na nekem dolgem odseku speljana tik ob armensko-turški meji. Ko so jo polagali pred šestimi, sedmimi desetletji, se pravi pred prvo svetovno vojno in pred oktobrsko revolucijo, so hoteli investitorji iz Evrope odpreti pot surovinam in trgovini, se pravi eksploataciji zakladov Zakavkazja in Perzije ter tamošnjih narodov.

Rezka, oslepljujoča svetloba se mi je zazdela kot britev, ki je prerežala Zemljo na dve, da zija med obema deloma brezno; v njej sem ugledal atomski vek, skozi katerega je šel popotnik in je imel privid:

zibal se je visoko v srebrni gondoli in gledal pod sabo obilno zemljo: bila je kakor pokrajina z lune: pepel je zasul zadnjo kupolo upanja in z njo zadnji spomin na to, kar je bilo.

(Matej Bor)

V resnici to ni le armensko-turška in sovjetsko-turška meja, marveč mrtve pas, ki ločuje dvoje svetov, dvoje družbenih sistemov, dvoje političnih, gospodarskih in vojaških blokov, ki sta si usaksebi kot dvoje planetov.

Oslepljen, premagan od rezke resnice, ki ji ne moreš z ničimer kljubovati, sem se sesedel na posteljo in obležal brez misli, samo z ostro bolečino v prsih —

dokler se niso po rahlem trkanju odprla vrata in je pogledala v kupe črnolasa železnica — Gruzinka: »Dobro jutro! Boste čaj ali kavo?« je uprašala v ruščini s trdim, tujim naglasom in prižgala luč, ki me je začemela v oči in me spomnila nedesa hudega, kar sem moral pred kratkim prestati. Obšel me je mučen občutek — nisem vedel, kje sem in kaj se z menoj dogaja. Zazdelo se mi je, da sem v nekih kleščah. Zelo sem se moral potruditi, da sem razločil in prepoznal stvari okoli sebe — Gruzinka, ki je čakala med vrati na odgovor, Mongola, ki si je po mirno prespani noči sedel mel oči, po milu dišečo rjuho in rdečo volneno deko, s katerima sem bil pokrit, svojo popolno torbo ob nogah... da sem razgledal megle izpred oči in iz zavesti ter zadovoljen ugotovil, da se vozim s posebnim vlakom v dolino Lori.

Gruzinka je stopila k oknu in dvignila zavese. V kupe je planila svetloba in ga preplavila, ko da je kdo vrgel vanj snop požete pšenice. Potem sem razločil, da se z naglico vozimo skozi neko mesto — visoke zidane hiše; v ozadju še višji tovarniški dimniki.

»Kje smo?« sem uprašal.

»Leninakan. Se malo in na cilju bomo.«

»Harašo!« sem bil še bolj zadovoljen. »Prosim, čaj.«

Preden je prinesla čaj in še vse drugo, sem pogledal na uro, v program in na zemljevid. Natančno po programu: pol devetih. Leninakan: od meje smo se oddaljili za kakih trideset kilometrov proti notranjosti. Mesto zaznamuje krog, ki pomeni nad sto tisoč prebivalcev.

TRAGEDIJA POD LIPANCO

SPOŠTOVANI BRALCI!

Pod gornjim naslovom je bil v lanskem letu v Železjarju objavljen moj članek, v katerem sem opisal okoliščine, ki so povzročile to tragedijo, njene posledice in epilog pred sodiščem po osvoboditvi. Na obravnavi, 20. 6. 1947 na okrožnem sodišču v Ljubljani, je bil Alojz Zupan z Bohinjske Bele spoznan za krivega, da je izdal taborišče pod Lipanco Nemcem, in obsojen na 20 let odvzema prostosti s prisilnim delom in izgubo političnih pravic.

Alojz Zupan se je po nekaj letih vrnil iz zapora in takrat smo vsi mislili, da je bil pomiloščen.

Vendar temu ni tako! Pred kratkim mi je glavni in odgovorni urednik Železjarja pokazal fotokopijo sodbje okrožnega sodišča, z dne 23. 3. 1951, po kateri se Alojz Zupan oprošča vsake krivde v zvezi z izdajo taborišča pod Lipanco, kjer je leta 1943 padlo ali bilo kasneje ubitih 30 partizanov. Potemtakem Alojz Zupan ni ničesar kriv v zvezi z Lipanco in so vse trditve v mojem članku v zvezi z njim formalno — pravno neosnovane.

Okrožno sodišče v Ljubljani je moralo tako pri prvi odločitvi 20. 6. 1947, kakor tudi pri drugi, ki je bila 23. 3. 1951, imeti tehtne razloge za tako nasprotujočo sodbjo.

Zanimivo za drugo obravnavo v letu 1951 je morda to, da nihče od preživelih borcev ni bil vabljen na to obravnavo, čeprav smo bili dosegljivi. Bili smo torej povsem neinformirani o tem, da je bil Alojz Zupan oproščen vsake krivde.

V članku sem zapisal, da smo dolžni spoštovati odločbe sodišča. Torej tudi to, da je Alojz Zupan po sodbi iz leta 1951 oproščen vsake krivde.

Seveda pa ne moremo pozabiti na 30 mrtvih tovarišev, ki so takrat izkpravili na pobočjih Lipance. To nas zavezuje, da se bomo skušali sedaj, po tolikih letih le dokopati do resnice. Morda nam bo celo uspelo.

Jože Učar-Miro

VLADIMIR STOJAN

5

PO POTEH VELIKIH BITK

Takoj ob izviru je star han in v njem dva groba, stara 512 let, malo niže na vodi pa mlin, ki je tudi star že preko 300 let in je ravno tedaj mlet proso in koruzo. Vse je tako divje in mogočno, posebno še, ko zaplavajo po nebu orli. Na pečini pa so ostanki gradu Ščepana Huma. Tod imajo tudi ribogojnico in smo v njej videli mnogo resnično velikih postrvi.

Kar težko smo se ločili od kraja, vendar nas je čakala še dolga pot. Po čisto novi asfaltirani cesti smo se pričeli vzpenjati v bregove gorovja Velež. Po mnogih serpentinah golega gričevja, le redko poraščenega in slabo naseljenega, smo preko prelaza, visokega 884 m, prispeli v Nevesinje. Malo dalje smo prišli na gradbišče nove ceste, zato smo se vozili bolj počasi, po makadamu. Od tu pa do Gacka smo tisti, ki smo sedeli v zadnjem koncu avtobusa, okusili vse bridkosti makadama. Bilo je vroče, prah pa je lezel iz vseh mogočih in nemogočih špranj v naše nosove. Pričeli smo kihati, kašljati in pričela se nas je lotevati slaba volja. Še dobro, da smo imeli vodiča, ki nas ni drazil z učnostjo islama. Tako smo prešli Fojnico in nas je v Gacku le rešil asfalt. Tam je prostrano polje, zrasla pa so tudi čisto nova naselja. Spet smo se ločili od ravnine in se pričeli vzpenjati. Šli smo preko 1.329 m visokega prelaza Černovo in gorstva Volujak in se spustili v dolino reke Sutjeske. Na levi strani so nas spremljali vrhovi Zelengore, na desni pa 2.388 m visoki Maglič in njegovi sosedje. Po ozki soteski,

kjer je cesta vsekana v skalo in so tudi mnogi predori, smo končno prispeli v Tjentište, ki je bil glavni cilj tega dne. Tu se je dolina malo odprla in najprej smo zagledali hotel.

Zaradi precej dolge vožnje se nam je kosilo zelo prileglo. Po kosilu smo si ogledali muzej. Na zunaj precej čudna stavba s kopico nadstrešij, vendar kasneje ugotovim, da ima tudi to svoj namen. Notranje stene imajo umetniške slike, ki prikazujejo vse sovražne enote, ki so nastopale v bojih na Sutjeski, v njihovem napuhu, oholosti in okrutnosti. Na drugih slikah prikazujejo umetniki tujo propagando, preganjanje in požige, tifusarje, trpljenje ranjenih, vrhovnega komandanta tov. Tita, pokole ranjencev in utopljence v Sutjeski, preganjanje otrok s psi, obežanja in končno zmago naše vojske ter poraz sovražnih enot. Vse to je narisano v kronološkem redu. Pod temi umetninami v spodnjem delu muzeja pa prikazujejo razvoj naše revolucije z diapozitivi, ki se avtomatsko menjajo na treh mestih. Sedaj pripravljajo v spodnjem prostoru tudi malo dvorano, kjer bodo prikazovali dokumentarne in umetniške filme o bojih v teh krajih. Vse slike in boje nam je razlagal kustos muzeja.

Iz muzeja smo si šli ogledat tudi ogromen spomenik, ki bdi nad dolino. Pred spomenikom je grobnica, kamor so pokopali vse padle borce in kjer tudi vse delegacije polagajo vence. Tudi mi smo položili venec, kot smo ga položili v Jasenovcu, Kozari in drugje. Za grobnico so stopnice, ki so dolge preko 100 metrov. Na koncu stopnic so veliki kamniti bloki, na katerih so izpisane posamezne vojne enote, ki so sodelovale v borbah na Sutjeski.

Ves okoliš Tjentišta in Zelengore je sedaj nacionalni park, zato ni čudno, da smo videli ob spomeniku kar pet srnic, ki niso poznale nobenega strahu, kot bi vedele, da je tu posvečena zemlja, kjer je bila borba za mir in mirno življenje vseh.

Malo niže od spomenika pa je zraslo naselje mladih z rekreacijskim centrom, ki pa še ni popolnoma dograjeno. Lepšega in bolj mirnega mesta si pač mladi ne morejo izbrati, kot so mesta ob naših pomnikih.

Ura se je že nagibala na 17, ko smo se odpeljali dalje. Naš cilj je bil 167 km oddaljen Perućac.

Bernard je prikimal.

Govorila sta o kmečkih uporih, se vrnila na suženjstvo, pa na Garibaldi in nazadnje še o Prešernovih pesmih.

— Tako blizu je Vrba. Le kaj bi pisal Prešeren o teh časih? Poznala sta dosti knjig, le da jih je Bernard bral mnogo več. To je potrjevala vsaka njegova beseda.

Vrata so se odprla in na začudenje obeh je vstopil obersturmführer Werner. Med vrati so stali oboroženi stražarji. Togo je rekel: — Oba vesta, čemu ste kopali jamo. Vesta pa tudi, kako se ji lahko ogneta. Kadarkoli si premislita, pokličita. To noč je zadnja priložnost!... Izvolita! Potegnil je cigaretnico in jima ponudil.

Stegnila sta se in vzela vsak po eno. Uklenjena, izmučena, tako rekoč zazidana, sta se brez domenska vedla lahko in v zvišeno.

Werner jima je prižgal sam. Proti vsem pravilom, kajti v celici je bilo kajenje prepovedano!

Gestapovec je vedel, da ne more s tem ničesar izgubiti, saj doslej pri nobenem ni dosegel ničesar. Tudi za ponižanje ni štel tega. Nemara bi se ognil temu koraku, a je obema priznal junaštvo. Bi jaz vzdržal kaj takega? se je vprašal večkrat. Popuščal pa zaradi tega ni.

Zapornika sta globoko vdihnila prvi dim, ki sta ga pogrešala že več dni. Bürgermeistra že nekaj dni ni bilo. Bernard je potem v nagajivem tonu in počasi, kot bi bil na obisku, rekel:

— Dolgujeva odgovor... Zastonj ste se trudili! Je tako, Aleš? Ta je pokimal.

Gestapovec se je komaj premagoval, čeravno si tudi zdaj ni obetal kaj posebnega. Poskušal je pač. Bernard ga je spomnil na poraz. In prav to je bilo tisto, kar ga je jezilo najbolj. Njuna nezlomljivost in fanatična prepričanost. Zasačil se je, da se je primerjal z njima, le da je on služil drugim dejanjem in drugemu gospodarju.

— Gospod obersturmführer. Pametni ste in dobro veste za kaj gre! Poznamo se že, pa še ne odnehate. Tu ni pomoči. Vi...

Gestapovec zdaj ni več zdržal. Zamahnil je in obema zbil iz rok še skoraj celi cigareti, ter ju besno pohodil. Vrata so se zaprla, za njim pa je bilo slišati smeh. Aleš in Bernard sta se grozljivo režala. A to je bil smeh, ki je nadomestilo orožje. Grenil in razjedal je tudi

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

88

gestapovske možgane. Zato sta se takoj nato zresnila. Njima ta smeh ni bil potreben.

Torej zadnja noč! sta se objela s pogledi.

Vanju je lezla ledena tesnoba. To ni bila navadna živčnost, strah pred smrtjo ali žalost ob mislih na svoje. Aleš in Bernard nista bila navadna obsojenca. Bolj kakor vse drugo ju je razjedala nemoč, obžalovanje vsega, kar bi še lahko storila tistim, proti katerim sta se vzdignila. Zdaj sta bila prepričana, da nobene svobode ali spremembe ni mogoče pridobiti brez žrtve. Vedela sta, da je množica nekaj pomembnega, da gre prav zanje in zaradi nje. Kdo jo bo potegnil za seboj? Ali tisti, ki jo zdaj slepe, ali tisti, ki so sami del nje in so zato pripravljeni storiti vse in se tega tudi zavedajo.

Vojska, posebno taka, kakršna je, nas sili vse to zaplesti. Zdaj vsi delamo izpite. Bo zmagala humanost ali druga stran? Z orožjem v humanosti! Toda — kako drugače! Proti uničevalcem! To sta spoznala obsojenca, in to spoznanje ju je pred vabljenimi ponudbami zavarovalo z nedotakljivostjo. Vse to pa je bilo zajeto v čudovito preprostem in kratkem stavku:

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Stražarji pred njuno celico so zaman vlekli na ušesa, kdaj bo zaropotalo po vratih. Noč je bila na videz mirna kot vsaka druga. Oba sta se tiho poslovila od življenja in z nohti napisala na stene kratke, poslovilne in pogumne besede tistim, ki jih bodo še pripeljali za njima.

Aleš je svoje slovo hotel napisati še vidneje. Ni mu bilo težko. Razpraskal je eno izmed številnih ran in pomakal vanjo kazalec. In vendar se mu je v tem občutju vsiljevalo razumevanje, ki je terjalo. Naj odpusti Martini. Misli so se spet vračale k njej. To so vsebovale tudi skope besede na zidu, ki jih je zapisal s krvjo.

Hodniki so oživeli že na vszegodaj. Vrata so se odpirala in zapirala s trusem, kričanje je bilo ostro, drugačno kot druge dni.

Aleš in Bernard sta posnela, da so partizani nekje potolkli več »kameradov«.

— Zdaj nas bodo! Drži se! je rekel Bernard. — Znaš peti? je dodal, da je kožo obilil srh.

Aleš je prikimal in ujel Bernardovo misel. Že sam je mislil na to. Zvrstili so jih spet na dvorišču blizu jame, ki so jo bili kopali prejšnji dan. Trideset ljudi! Trideset kratkih, a napornih poti. In tudi različnih. Trideset sejalec, ki so že odvrgli seme! Bo vzklilo ali ne? Bo moglo tudi roditi?

Če se je že začelo, samo ne več čakati! Vedno je razmišljal, kako je tistim, ki bodo ubiti. Zdaj ve!

Pred njimi sta se ustavila dva s ponjavami pokrita kamiona. Med policijskim špalirjem so jih znalo na en kamion, vse zvezanih rok. Nekaj jih na prvega ni šlo, zato so jih spravili še na drugega, med esesovce! Sprejaj se je pokazal manjši črn avto, in tedaj se je kratka, motorizirana kolona premaknila. Aleš je sedel tako, da je videl, kako se bližnji vaščani, kar jih je bilo zunaj, naglo izginjali v hiše. Pri nekem oknu je ujel zgubani obraz starke in njeno roko, ki jo je nesla k čelu.

Sobota 11. 9. 1976

Po prespani noči smo bili za zajtrk postreženi s srbskim jedilom — lepenje s kajmakom. Meni je bila jed všeč, je pa kar precej nasitna. Po zajtrku smo si malo boljše volje ogledali okolico. Malo od naselja je velika pregrada na reki Drini za znano hidroelektrarno Perućac. Ker drugih posebnosti ni bilo, smo se pričeli vračati proti Bajini Bašti. Spet smo zavili v planine po ovinkasti cesti. Sele sedaj smo ugotovili, da se vozimo po gričih gorstva Tare. Na vrhu so lepi hoteli in sredi lepih borovih gozdov ne manjka priključnih vikend hiš. Pokrajina je res lepa in lepo urejena. Zdelo se nam je, da smo se do Bajine Bašte pripeljali hitreje kot prejšnji dan, toda ura nam je to zanižala. Peljali smo se dalje skozi naselja Pilica, Zaglavak, Kordinjača in druga, ki so bila polna slivovih nasadov. Nekaj je bilo že obranih, drugod pa so še obirali sadeže. Ni nam bilo dolgčas in tako smo ob občudovanju okolice prispeli v Titovo Užice.

8

ŽELEZAR

ZBOR OBČANOV BREGA USPEL

V nedeljo, 13. februarja, je bil zbor občanov Brega, zaradi sofinanciranja vaše ceste in njenih priključkov. Prisotnih je bilo 84 občanov, kar pomeni precejšnjo večino. Zboru so prisostvovali tudi predsednik KS Žirovnica Zdravko Mežek, namestnik predsednika skupščine KS Žirovnica Janez Dovžan in predsednik SZDL Žirovnica Zvonko Mežek.

Občani smo pregledali osnutek asfaltiranih poti, ki ga je pripravil iniciativni odbor, in predlagali člane za bodoči gradbeni odbor za asfaltiranje. Po daljšem posvetovanju smo vsi navzoči soglašali z osnutkom in se odločili za prispevek v višini 50 % vrednosti del in predlagali ter tudi odločili, po katerem ključu naj bi se izvedlo sofinanciranje. Tudi lastniki zemljišč, ki jih bodo uporabili za razširitev ceste, so soglašali, da odstopijo določene dele zemljišč po dnevnih cenah, le s pripombo, da se pravilno uredijo dovozi do hiš in višina ceste.

Občani, starejši od 65 let, bodo oproščeni plačila, oziroma prispevka.

Izrečenih je bilo še precej različnih pripomb, ki jih kaže upoštevati pri nadaljnjem razvoju naše vasi.

Iz vsega tega je razvidno, da je velika večina občanov Brega dokazala, da znajo biti enotni, in pripravljeni pomagati gradbenemu odboru pri izvrševanju nalog, ki smo si jih skupaj zadali, in uspeh ne sme izostati.

Se to bi rada povedala. Člani iniciativnega odbora so se zelo potrudili, da so v tako kratkem času uspeli izvesti vsa pripravljala dela za zbor občanov, ki pa je, kakor sem že omenila, zelo lepo uspel. Treba jim je izreči vse priznanje!

PRIPIS:

V 6. številki Železara je bil objavljen članek z naslovom ODGOVOR NA POZIV OBČANOM BREGA. Pojasnim naj, da to sploh ni bil poziv, ampak samo obvestilo, da so bili ljudje seznanjeni, kako bo potekala akcija za sofinanciranje ceste. Dobro vem, da je bila velika večina zadovoljna s pojasnitvijo, saj so zato tudi v tako velikem številu prišli na zbor in tudi razumno odločali. Seveda se pa najdemo tudi posamezniki kot, npr. S.A. (mimogrede, kratice so mi poznane, lepše bi bilo, ko bi se podpisala vsaj s priimkom!), ki so proti napredku skupnosti, ki znajo samo kritizirati in še to na krajih, ki niso primerni za to. Spoštovana S.A., kaj ste že naredili za izboljšanje razmer v naši vasi? Ali ste že kdaj ponudili našim otrokom možnosti za varnejše igranje?

Precej je na Bregu občanov, ki znajo prislusniti željam otrok. Marsikaj jim tudi nudimo, da je njihova mladost lepša, varnejša (tu ne mislim samo na svoje otroke!). Konkretno, pripravili smo že več kresov, imajo možnost igranja namiznega tenisa itd. Skromno, a vendarle nekaj je. Še glede igranja na Bregu. O tem sem že prispevala članek lani maja, z naslovom OTROKOM

CENEJŠE NI VEDNO NAJBOLJŠE

Ne morem molčati, ko sem v zadnji številki Železara prebral pojasnilo glede problema in dilem ob izgradnji otroškega vrta na Koroški Beli, ki ni več vas, ampak del mesta Jesenice. Ne mislim pisariti preveč obširno. Vas Koroška Bela je imela pred vojno tri mesnice, pet gostiln in pet trgovin. Danes je samo bife v trgovini, mesnice pa nobene. Trgovina je pretesna. Delo v njej in skladišču je nevarno. Kaj o tem misli uprava Zarje? Bife je edini gostinski obrat, ki ne zasluži tega imena, in še ta je v praznikih in nedeljah zaprt.

Prostori po novi varianti gradnje otroškega vrta in še pritrilje stolpica so primerni samo za trgovino, skladišče, mesnico in gostinski obrat. Prostori, predvideni v tem objektu, niso primerni, ker so iz gradnjeno hišic še sedaj zaprti s treh strani, spredaj pa je zelo prometna Prosavetna ulica z avtobusno postajo itd. Zemljišče, ki je sedaj namenjeno in odkupljeno za vrtec, bi pa prodali. Kdor ga bo kupil, bo na njem gradil. Prostor se bo tako zmanjšal samo na šolsko igrišče. Kje bodo pa otroci vrta imeli igrišče, sprehajališče, če ne ob parku talcev?

Kdo bo že čez leto ali dve odgovarjal za tlakopis, ki je ne bo več mogoče popraviti? V prihodnji številki Železara bi želel tudi odgovor, kje so predvideni objekti: trgovina, ki je premajhna, mesnica, ki jo sploh ni, gostinski obrat itd.

Jaka Klinar,
delegat skupnosti
soc. struktura

BREGA VSAJ MAJHNO IGRISČE. Ta vaša misel je povzeta iz mojega članka. Mi pa vemo, da se Sob Jesenice ne »koplje« v denarju, zato si pomagamo tudi sami.

Glede mostu čez Savo, pa, kolikor vem, poteka akcija v okviru Sob Jesenice in Sob Radovljica. Za javno razsvetljavo na starem delu Brega imam lep predlog. Ker denarja na Sob Jesenice za vse ni, primite za lopate in krampe in seveda malo posezite v svoj žep in električna razsvetljava vam bo zagotovljena. Tako smo stari mi na koncu Brega in kakor veste, nam je uspelo, pa čeprav

imamo vsi le delavske osebne dohodke.

Glede kritik pa tole. Vemo, da ima vsak pravico povedati svoje mnenje. Vendar spoštovana S.A. in spoštovani »OBČAN« in še nekateri, ki nasprotujete mnenjem večine, pridite na naslednji zbor občanov Brega in povejte, kar vas teži, nikar ne ostajajte v anonimnosti, saj potem vaših pripomb ne moremo jemati resno!

Upam, da mi moji sovaščani ne bodo zamerili, če sem bila preveč kritična, vendar mirno lahko rečem, da se tu nihče ne bori za osebne interese, ampak za olepšanje naše najožje okolice, naše vasi, za izboljšanje naših skupnih interesov.

Margareta Ahačič

PRIPIS UREDNIŠTVA: S podobno vsebino smo dobili še dva sestavka krajanov Brega, ki ne soglašata s pisanjem dopisnice S.A. in se zavzemata za uspeh akcije krajanov Brega.

ZAŠČITITI VSAK KVADRATNI METER ZEMLJE

Občinska konferenca SZDL Jesenice je organizirala v posameznih krajevnih skupnostih javne razprave o kmetijstvu. V obravnavi je bilo gradivo, objavljeno v prilogi Dela, in sicer o zagotavljanju pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva, uveljavljanje novih družbeno ekonomskih odnosov in preobrazbo vasi v srednjeročnem razvoju 1976 – 80, kakor tudi naloge ter cilji družbenega načrta, o združevanju dela, sredstev in zemlje.

Javne razprave o kmetijstvu, ki sta jo organizirali KO SZDL so se poleg kmetov s Koroške Bele Javoriškega rova in Potok udeležili tudi lastniki kmetijskih površin in gozdnih parcel z Blejske Dobrave.

Udeležba na javni razpravi je bila izredno dobra, v razpravi, ki je sledila uvodnemu poročilu, pa je bilo za beleženih precej pripomb. V razpravi sta sodelovala tudi sekretarka občinskega komiteja ZKS Marija Zupančič-Vičar in tov. Černe, poleg njiju pa tudi številni drugi razpravljalci.

Omenimo naj le tisti del razprave, kjer so razpravljali ugotovili, da je veliko takih problemov, o katerih bi se morali pogovoriti z delavci temeljnih organizacij. Dalj časa so se zadržali pri problemih, ki zadevajo zaščito kmetijskih in gozdnih površin. Kmetije so pozitivno ocenili prizadevanja v temeljnih organizacijah ter v organizacijah združenega dela za rekreacijo ob delu, vendar pa menijo, da bi morali bistveno spremeniti odnos do okolja. Našteli so

nekaj konkretnih primerov, kjer ne ravnamo tako, kot bi morali, nastaja pa tudi precejšnja škoda na travnatih površinah. Prav zato so se strinjali z ugotovitvijo, da ne bi kazalo zaščititi le posameznih kmetij, kot to predvideva zakon, pač pa naj bi zaščitili vsak kvadratni meter zemlje. Beseda je tekla tudi o nadaljnjih prizadevanjih za izboljšanje trenutnega stanja na področju kmetijstva. Da bi uveljavili vse tisto, kar smo zapisali v ustavi, zlasti pa še v zakonu o združenem delu ter v drugih predpisih, naj bi se dogovarjali z delavci v temeljnih organizacijah in poskrbeli za bolj načrtno sodelovanje. Zavzemali so se tudi za to, da bi povečali prizadevanja pri vzgoji mladih ljudi, da bi skrbeli za naše okolje, saj je letošnje leto proglašeno za leto okolja. V ta namen naj bi posvetili tej problematiki več pozornosti tudi v osnovnih šolah.

V prihodnjem obdobju naj bi več pozornosti posvetili prostorskemu planiranju, saj je tudi od tega odvisen nadaljnji razvoj kmetijstva v občini in krajevnih skupnostih. Ne bi smeli pozabiti tudi na pašnike, ki so v višjih predelih marsikje že zaraščeni.

Pripombe, zabeležene med javno razpravo na Javorniku, bodo posredovali občinski konferenci SZDL ter pristojnim organom v krajevnih skupnostih, da o njih razpravljajo in tudi ustrezno ukrepajo.

POMEMBNI SKLEPI NA SEJI TURISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE

V četrtek, 17. februarja, je bila 13. redna seja turističnega društva Jesenice. Na njej so se dogovorili, da bo letna konferenca predvidoma 25. marca, kot navadno v šolski sobi na železniški postaji Jesenice. Na njej bodo podelili priznanja, ki jih turistična zveza Slovenije daje najbolj prizadevnim na tem področju dejavnosti. Že osmič zaporedno bodo podelili posebna priznanja najbolj prizadevnim v akciji »lepe rože«.

Na seji so se dogovorili, da bodo konferenci, kjer bodo podana poročila o delu v lanskem letu, predlagali nekatere kadrovske spremembe v upravnem odboru. Nedelavne bodo zamenjali z novimi, predvsem s predstavniki ZSMS, Viatorja, železniške postaje, Murke, Zarje in drugimi. Glede na to, da je bil sprejet občinski odlok o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in komunalnih organizacijah, ki opravljajo te dejavnosti, se bodo s predstavniki Kovinarja Jesenice dogovorili o prevzemu plakatiranja in skrbi za klopi po mestu. Ta in podobne komunalne dejavnosti namreč po zakonu o društvi ne sodijo več v okvir turističnih društev.

Sprejeli so tudi sklepe v zvezi z nadaljnjim urejanjem TRIM steze. Petinštiridesetim delovnim in drugim organizacijam so poslali prošnje za denarno pomoč za uresničitev povratnega dela trase, ki poteka od že stoječega kozoča do orodno vadbo po strugi potoka Jesenice. Doslej še niso dobili veliko odgovorov, ker v glavnem vsi čakajo na rezultate zaključnih računov. Določili so tudi delegata za občni zbor turistične zveze Slovenije in sprejeli odločitve o nekaterih tekočih zadevah.

B.

O DRUŽBENEM STANDARDU IN SOCIALNI POLITIKI

V sredo, 16. februarja, sta ideološka komisija pri komiteju občinske konference ZKS in delavska univerza Jesenice izvedli instruktžno predavanje na temo: Naloge ZK na področju družbenega standarda in socialne politike.

Predavanja, ki ga je imel Pavle Dolar, so se udeležili vodje idejno političnega usposabljanja, oziroma sekretarji osnovnih organizacij ZK jeseniške občine. V razpravi je bilo govora o subjektivnih silah družbenega razvoja in strateških nalogah pri osvoboditvi človeka in dela, o družbenem standardu in njegovi odvisnosti od združenega dela ter o izvajanju socialne politike.

Ob sklepu so v zvezi s tem ugotovili naslednje poglobitve naloge:

— Še naprej bo treba uporno razvijati in poglobljati samoupravne odnose na osnovi določil ustave in zakona o združenem delu,

— načrtovanje mora sloneti na soodvisnosti od dohodka,

— pri samoupravnih vidikih načrtovanja je treba poudarjati, da je treba pri dinamičnem fleksibilnem načrtovanju dopuščati sistem korektur,

— potrebno je hitrejšo združevanje dela in sredstev,

— Zveza komunistov se mora prizadevati in boriti za korekturo socialnih razlik.

Udeleženci instruktaze bodo v zvezi s tem prejele še pisne teze, ki bodo dober pripomoček za obravnavo te teme v osnovnih organizacijah Zveze komunistov, kot to predvideva temeljni program za idejno-politično izobraževanje članov ZK v jeseniški občini.

B.

Izvršni svet OS Radovljica je na 73. seji, 15. februarja razpravljal o premoženjsko pravnih zadevah in o predlogu za 14–16 % zvišanja cen komunalnih storitev. Izrekli so soglasje k investicijam za KS Lesce, KS Kropa in za tovarno Veriga Lesce. Sprejeli so program dela za 1977. leto in poslovnik o delu izvršnega sveta, izrekli soglasje k ustanovitvi poslovskega tole gostinske stroke pri šolskem centru Radovljica, pregledali poročilo o izvršenih geodetskih delih v 1976. in program del za 1977. leto. Obravnavali pa so tudi predlog o izdelavi investicijskega programa za kanalizacijo na Bledu ter več finančnih prošnji.

Po akcijskem programu OK SZDL so v teku javne razprave o problematiki kmetijstva in gozdarstva, ki se jih udeležujejo člani izvršnih odborov KK SZDL, OO ZK, svetov za kmetijstvo pri KS, predstavniki zadrug, kooperantov in kmetovalci. Na Bledu je bila razprava 17. februarja za območje KS Bled, Boh. Bela in Ribno. V Podnartu so se sešli 21. februarja predstavniki KS Podnart, Kamna gorica, Kropa, Ljubno in Srednja Dobrava. Danes v četrtek, 24. februarja je predvidena razprava za predstavnike KS Radovljica in Lancovega na Lancovnem za KS Begunje, Brezje in Mošnje pa v Begunjah. V drugih KS bodo opravili razprave do konca februarja.

Izvršni odbor predsedstva OK SZDL Radovljica je na 37. seji, 11. 2. predlagal izvršnemu svetu OS Radovljica, da za nabavo novega srednjevalovnega oddajnika radio Triglav Jesenice odobri 40 % potrebnih sredstev iz lani neoprabljenega denarja indok centra Radovljica. Na seji so postavili zahtevo, da se program radia Triglav redno vsak teden objavlja v Glasu in Zvezanju.

Na seji koordinacijskega odbora za odnose z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi pri OK SZDL Radovljica so 17. februarja ocenili delo v 1978 in sprejeli program za 1977. leto. Sklenili so, da bodo 18. marca v Radovljici sklicali posvetovanje o pomenu osimskih sporazumov z Italijo in o aktualnih vprašanjih Slovencev v pokrajini Furlanija-Juljska krajina. Na posvet so povabili predsednika SGKS iz Trsta Borisa Raceta in predstavnika slovenske mladine v Italiji.

Kot v drugih občinah se tudi v radovljiški ubadajo s težavami malega gospodarstva, o katerem se nimajo natančnega pregleda. Spričo tega je koordinacijsko kadrovska komisija pri OK SZDL predložila izvršnemu svetu OS Radovljica, da imenuje posebno komisijo, ki bo spremljala razvoj malega gospodarstva in pripravila o tej dejavnosti potrebno gradivo.

Izvršni odbor predsedstva OK SZDL Radovljica je na 36. seji soglašal s stališči komisije za družbeno ekonomsko odnose pri komiteju OK ZK, s predlogom, da dve delovni skupini, sestavljeni iz predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine, v marcu in aprilu obiščeta vse organizacije. Namen obiskov bo, da se dobi dejanska ocena nove samoupravne organiziranosti TOZD in kako se uresničuje in usklajuje zakon o združenem delu. Sklepno oceno bodo obravnavali na konferenci v maju.

V veliki sejni dvorani občinske skupščine je bila v petek, 18. februarja, konferenca delegatov rizične skupnosti kmetijstva. Obravnavali so najprej uresničevanja akcijskega programa o konstituiranju organov upravljanja v zavarovalni skupnosti Triglav, nato pa so delegate seznanili z vsebino samoupravnega sporazuma o ustanovitvi zavarovalne skupnosti ter z osnutkom statuta te skupnosti.

Na 3. seji predsedstva konference mladih iz KS pri OK ZSMS Radovljica, 23. februarja, ki so se udeležili predsedniki in sekretarji vseh OO ZSMS iz KS, so potrdili program dela konference mladih v KS za 1977. leto. Obravnavali so tudi programe OO ZSMS iz KS, glede na lani začeto točkovanje dela mladih za naslov najboljši OO ZSMS v občini. Udeležencem seje so posredovali prikaz organiziranosti trenutno vodeče OO ZSMS v KS Lesce.

Izvršni odbor občinske skupnosti socialnega varstva Radovljica je na podlagi zakona o usposabljanju invalidnih oseb imenoval 11-člansko komisijo za popis invalidnih oseb v občini. Na prvi seji, 17. februarja, so člani komisije proučili navodila o načinu popisovanja invalidnih oseb, za katere se nimajo evidence, vendar računajo, da jih je v občini okoli 200. Sklenili so, da bodo pri popisni akciji vključili tudi predstavnike KS, ki imajo na skrbi socialna vprašanja na svojem območju.

Značilno za radovljiško občino je, da se v zadnjih letih gozdne površine nenehno povečujejo. Po zadnjih podatkih merijo gozdne površine 33.905 ha, medtem ko je ostalih kmetijskih površin le 20.484 ha, od tega 2.206 ha njiv in 7.701 ha travnikov. Zanimiv je tudi podatek, da je kar 15.042 ha gozda v lasti okoli 4.000 zasebnikov, ki imajo v poprečju 3.80 ha gozdne posesti.

Namesto prijavljene investicije o nadaljevanju izgradnje kovačnice bo Veriga Lesce v 1977. letu razširila investicijski program v orodjarjo za nabavo opreme in modernizacijo proizvodnih zmogljivosti TOZD TIO. Proizvodnja se bo na ta način po vrednosti povečala od 31.519.000 na 58.630.000 din, hkrati pa se bo bistveno zboljšala tudi kakovost izdelkov. Investicija bo zaključena v prvem polletju 1978.

V februarju sta obiskala tovarno Elan Begunje 30-članska skupina firme Balzer iz ZRN in prav tako številna delegacija kanadske firme Monark. Za konec meseca pa je napovedan tudi obisk štirih največjih trgovcev japonske firme Dai Chi Shoji. Obiski tujih poslovnih partnerjev so izrednega pomena za povečanje izvoza Elanovih izdelkov, kar pričajo tudi dobri izidi lanskega obiska iz tujine, ko je prodaja izredno narasla.

V občinskem proračunu za 1977. leto je za ureditev in vzdrževanje spomenikov in grobišč NOB predvidenih 70.000 din. Od tega bo namenjenih KS Srednja Dobrava 15.000, KS Bled in KS Bohinjska Bistrica po 20.000 in KS Radovljica 5.000 din. Okoli 10.000 din bo porabljeno za manjša vzdrževalna dela pri spomenikih na območju občine.

Svet KS Radovljica je na 12. seji, 14. februarja, potrdil srednjeročne in letne načrte o obrambnih priprav v KS, prilagojenih določilom novega zakona o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozasčitvi. Razpravljali so še o uresničevanju lanskega letnega programa in potrdili zaključna računa za KS in za kopalnice Radovljica. Lani je imela KS Radovljica 1.606.263,15 din dohodka, od tega so zbrali s samoprispevkom za mriške vezice 1.081.809 din. Na seji so potrdili programa dela in finančni načrt za 1977. leto.

Delavski svet TOZD Tekstil trgovskega podjetja Murka Lesce je sklenil, da za svojo glavnocono na Bledu sklene najemno pogodbo za prostor v novo zgrajenem hotelu Park. Sedanjí blejski poslovalnici v hotelu Blegoš in hotelu Trst bodo izpraznili.

V vijakarni tovarne Veriga Lesce izdelujejo več kot 4.000 različnih izdelkov. Vsako leto povečujejo obseg proizvodnje za okoli 200 novih vrst proizvodov. Zanimivo je, da so pred 20 leti izdelovali tudi pluge, okopalnike in njivske brane in da je to predstavljalo kar 17 % celotne proizvodnje tovarne. Sídne verige, ki sodijo danes med glavne proizvode, so začeli izdelovati šele 1961. leta.

Na predlog kadrovske komisije pri KK SZDL Radovljica je iniciativni odbor za ustanovitev KUD Radovljica na 4. seji, 10. februarja predlagal, da se za predsednika novega društva izvoli Darinko Jensterle, učiteljico osnovne šole, za podpredsednika Milana Mravljeta, strojnega tehnika, za tajnika Ano Teran in za blagajnika Ivica Mlekusa, obe iz LB Radovljica. Sklenili so, da bo ustanovni občni zbor društva 3. marca.

V soboto, 12. februarja, je DP »O Svoboda Boh. Bela v polni dvorani kulturnega doma pripravila izredno uspešno predstavo. V režiji Antona Kelba in po veznem besedilu avtorja Ludvika Knaflja so člani dramske skupine predstavili zahteven recital Pršernovih, Koevočevih in Cankarjevih pesmi in proznih odlomkov in ponovno potrdili visoko raven umetnosti in sposobnosti. Nastopili so tudi člani moškega zbora KUD Zasp.

V okviru kulturne akcije za delovne kolektive je v petek, 19. februarja, v avli osnovne šole na Bledu gostoval kabaret Metla s satirično igrjo Občinski kurir Svejč, ki ga je v režiji avtorja Toneta Fornezija duhovito uprizoril Janez Hočvar-Rifle. V sredo, 23. februarja, pa je leto prvič gostoval v festivalni dvorani tudi SNG iz Celja z Moško zadevo, v kateri sta nastopila Jana Smidova in domačin Miro Podjed.

Čeprav je bil muzej planšarstva v Stari Fužini ob lanskih potresih delno poškodovan, je bil, zahvaljujoč prizadevanjem odgovornih v tamkajšnji KS, toliko usposobljen, da je bil lahko odprt v poletnih sezonah mesecih za turiste. V lanske sezoni so zabeležili nad 1500 obiskov, kar je celo nekaj več kot prejšnje leto.

Konjeniški klub Triglav Bled šteje 105 članov, ki so lastniki 45 konj, in je na občnem zboru, 12. februarja v Radovljici ponovno izvolil za predsednika Bojana Marinka in za tajnika Darjo Novak. Letos nameravajo dokončati 800 metrov dolga kasaška steza in urediti hlevske objekte na Hrški gmajni pod Lescami. Posebno zaslužen za urejanje bipe-droma je Miran Spicar, tehnični vodja kluba.

OB IZIDU IZBRANIH DEL TONETA ČUFARJA

IV. POLOM

Prva asociacija, ki jo dobimo, ko slišimo za Čufarjevo dramsko delo Polom, je prav stavka jeseniških železarjev julija 1935. leta, torej leto dni po izidu drame. Ohranjenost so poročila in starejši se verjetno še spominjajo, kako so povezovali stavko s Polomom. Danes je ta aktualnost, angažiranost dela že nekoliko zbledela, zlasti mlajši generaciji se ohranjanje le še po biografskih in literarnozgodovinskih sporočilih o Čufarju, zaživi spet ob uprizoritvah, ob branju samega teksta pa ni v toliki meri prisotna. Za nas, ki dramo le beremo, je takoj potrebno postaviti nekaj načelnih opozoril: prav zaradi specifičnega sprejemanja teksta — branja, je za nas nosilec pomena pisana, videna beseda, tudi tista beseda, ki nam v odski interpretaciji ni dostopna, to so avtorjeva navodila za uprizorjanje, ki so lahko že značajske oznake predstavljenega lika. Tudi te oznake so sestavni del teksta in jih moramo upoštevati. V veliki meri lahko motivirajo naše branje in sprejemanje besedila. Prav tako sprejemamo pisano besedo drugače kot govorjeno, bolj smo pozorni na stilistične značilnosti, drugače se istovetimo z junaki, ker smo, če hočete, sami interpretanti besedila.

Naša prejšnja razmišljanja o Čufarju so nam že določila pot, po kateri bomo sprejemali tudi to besedilo, ki je zdaj pred nami. Spet nam bo šlo za stil, za lepoto besede, za estetsko in za idejno plast teksta in ne nazadnje, vprašali se bomo spet, ali je Čufar tudi v dramskem delu velik umetnik besede, ob primerjavi z njegovo kratko prozo. Ob vprašanju, ali Čufar tudi tu išče nove izrazne možnosti in presega sodobne literarne dosežke, se ne bomo ustavili. Morali bi biti, kljub načelnim omejitvam, preveč strokovni in posegati v teorijo drame, kar pa je za nas, ki tekst le beremo, že preveč. Zanima pa nas še nekaj drugega: ali tudi besedilo samo, tudi če odmislimo tisto, kar vemo o takratnih dogodkih, še vedno vodi v angažiranost, ali je tendenčno?

V besedah je Čufar kratek, jedrnat. (Verjetno v veliki meri zaradi odskih zakonitosti.) Beseda je nabita s pomeni, stavki so stilistično podobno organizirani kot v Stanovanju v zadnjem nadstropju. Iz konteksta iztrgati jih ne moremo, ker so strogo podrejeni zakonom dramske zvrsti. Pač pa prav ti stavki, ali bolje — besedni zaklad likov, karakterizirajo osebe, poleg tega, da se njihov

značaj izrazi v dejanju samem. Upravnika, na primer, lahko zadovoljivo označimo z njegovimi lastnimi besedami. Do delavcev je nadut, surov: »To pomeni, da je pred vrati puntarija! Ti robavsi res lahko kaj stuhtajo! ... Ali naj se zato bojim smrdljivih žganjarjev?!« Tudi drugače je plitek človek: »V mestu sem šel lahko v kavarno in bar. Takoj sem zvedel za vse pikantnosti! (Vse podčrtala M.V.) Podobno se z lastnimi besedami označijo tudi drugi liki, Rojnik, Rupnik in zlasti Jurman, ki na vsa izmikavanja in gostobesednost odgovarja kratko, odločno, ves čas se zavedajo svoje naloge. (»Delo nam daje, ne pa kruha! ... Mi smo lačni! ... Večno naj čakamo! Če nas ne izplačate, prenehamo z delom. ... Za zdaj ste še (gospodariji, op. M.V.), ne pa za vselej!« — Izkušnje so nam odprle oči! Mi smo skupaj! Računajte s tem! Med nami in vami ni več mešetarjev!«) Torej je tudi v tem besedilu Čufar velik mojster besede, z njo gradi svoj svet, ki je v prvi vrsti svet človekov svet, globoko human, saj ves čas išče in ne le išče, zahteva pravo mesto za Človeka, za tistega, ki se zaveda svojih pravic prav na podlagi svojega dela in na koncu zavrne vsako mešetarjenje s svojim zaupanjem in v njegovem imenu.

Lepa ni samo beseda, estetska plast ni samo v dejanju, nad vsemi temi plastmi se gradi nekaj novega, ki je spoznanje, ki je borba in upor, neka nova plast, ki je globoko humana in s tem etična, plemenita, lepa spet na poseben način, skozi človeka. Ta človek pa ne deklarira samo svojih idej, ni samo »trobilo duha dobe«, svoje ideje, svoje zahteve, pravice živi. Tendenco je v delu ves čas prisotna, a tako, da je sestavni del, neločljivi del besedila, ali bolje — tistega, kar iz besedila ob našem branju nastaja.

Tako da nas aktualnost, s katero smo naše razmišljanje začeli, vodi preko ozkih časovnih meja, ki so ob nastanku in kasneje, ob konkretnih zgodovinskih dogodkih, določale način sprejemanja besedila, v novo, drugačno razumevanje teksta, v humanizem.

S tem tudi zaključujemo naš uvod v branje in poskus drugačnega razumevanja besedil, ki so kljub letom in časovnim obremenitvam še vedno branja vredna in visoko umetniška. Posvečen naj bo, v tistem občudovanju, spominu tistega delavca, ki je znal pisati za tovariše v delu in tudi za nas, ki še danes odkrivamo v njegovem pisanju lepoto. M. V.

50 LET SKUPNE POTI FRANČIŠKE IN JOŽETA DEŽMANA

Dvanajstega februarja sta zakonca Franciška in Jože Dežman iz Jesenic v krogu svojih najbližjih praznovala zlato poroko. Franciška je bila rojena pred 70 leti na Boh. Beli v številni družini Kelbl, kot peti otrok, ki so ji sledili še štirje. Jože Dežman pa pet let prej v Zirovnici kot tretji otrok desetčlanske družine.

Oba sta delavskega porekla, nevestin oče je delal na žagi na Boh. Beli, ženinov pa pri železnici, nekaj časa v čuvajnici na Potokih, okrog leta 1908 pa se je družina preselila v Podhom. Jože se je v Celovcu izučil za čevljarja, potem je delal kot pomočnik nekaj let pri čevljarju Jakobu Kogoju, po domače pri Žumrovem Jaku v Grabnu pri Gorjah in nekaj časa tudi v lesnem obratu v Vintgarju ter leta 1924 šel k železnici, kjer je delal vse do upokojitve leta 1957.

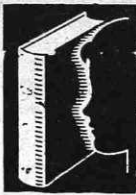
»Tako je pač bilo pri železnici. Čim si dopolnil predpisano starost si moral pospraviti šila in kopita pa v pokoj. Nekateri imajo zaradi tega še danes težave. So še pri moči in zdravi, pa zaradi novih predpisov ne smejo delati!« je povedal.

Frančiška je v tistih najlepših letih, ko sta se z Jožetom začela spogledovati in shajati, raznašala pošto v Gorjah. Šestega februarja 1927 pa sta se poročila v Ljubljani. Leta 1939 sta se preselila v Podkočje, kjer sta si po vojni zgradila hišo. Jože pa še danes prodaja vozne listke na postajališču Kočna, seveda honorarno.

»Življenjska pot ni bila lahka, zlasti v obdobju gospodarske krize, po letu 1932, ko ni bilo zaslužka«, se spominja Franciška. Bili so meseci, ko je mož zaslužil le po 160 dinarjev. Imel je pač samo toliko »šišitov«. Toda kdor je znal denar obrniti in je še kaj doma pridelal, se je že še priprel. Sedaj se imava dobro. Na sploh živijo danes ljudje dobro. Mladi si niti ne morejo predstavljati kako trdo je bilo življenje!« je razpredala svoje misli Franciška Dežman.

Med NOB je bil Jože Dežman prometni obveščevalec za Jelovico in Pokljuko. Zbiral je pisarniški in sanitetni material, prenašal literaturo in opravljal druge naloge ter vzdrževal vezo s partizani.

Številnim čestitkam ob njuni 50-letni skupni življenjski poti se pridružujemo tudi mi in jima želimo še mnogo zadovoljnih let.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Vitomil ZUPAN: Duh po človeku. Mladinska knjiga 1976.

Kakor pri prejšnjih Zupanovih delih, tako je tudi pri tem romanu očitno, da avtorju ni preveč do tega, da bi ugajal, da bi zbujal lepa čustva. Daleč od tega. »Duh po človeku« je v tej Zupanovi verziji duh po jetnišnici. V treh petinah pričujočega teksta opisuje dogajanje v KPZ — v kazensko popravilnem zavodu — šele v zadnjih dveh petinah je junak na svobodi, vendar ... V sodnih rubrikah dnevnega časopisa po navadi beremo: to obtožbeno dejanje je imelo epilog na sodišču, v tem romanu pa je obratno: dejstvo, da je bil junak obsojen in zaprt ima svoj epilog pozneje, na svobodi. Tu nekako ni prostora za lepa čustva. Sicer pa, kdo ve, kaj o tem misli avtor?

Duh po človeku je namreč spet eden tistih romanov, v katerih je precej dosledno izvedeno načelo: pripovedovalec (ki je obenem tudi glavni junak zgodbe) — naj govori po svoje, avtor naj se v pripoved ne meša. Lapuh — tako je ime junaku te zgodbe — izpoveduje različna naziranja, pri tem pa je zelo težko ugotoviti, ali misli Zupan o teh rečeh enako, kot Lapuh. Zupan je v Lapuhu ustvaril nekakšnega junaka našega časa: enega izmed možnih. (Seveda moramo ta zveneči naziv razumeti ironično, kot je bil mišljen že pri Lermontovu.) Kakšen je torej ta Lapuh? Predvsem bi lahko ugotovili, da je precej asocialen tip. Na zunaj sicer mogoče niti ne bi izpadel tak, mi, ki ga poznamo od znotraj, pa vidimo, da je prilagodljivec, oportunist; da je pobornik neenakosti med ljudmi; da sicer ni cinik, zato pa je »realist«, se pravi človek, ki pozna svet in ki se je sprijaznil s stanjem, kakršno je; ki ne misli spreminjati sveta. Skratka, lahko bi ga označili kot privatizerja, čeprav se ta oznaka v zvezi z zapornikom malce smešno sliši.

Rekli smo, da nam je dano spoznati junaka od znotraj, to pa je kajpak posledica prej omenjene romanopisne tehnike. Nekatje v romanu je omenjeno, da so to, kar beremo, Lapuhovi zapiski, dejansko pa ni čisto tako: pred nami živo utripa junakova »duša«, to, kar beremo — pravzaprav: to kar slišimo — je dejansko njegov notranji glas, ko se pogovarja s seboj: ne pa kakšni zapiski. Malokdo se zna v zapiskih prikazati tako živo in resnično. Sicer pa, je torej Lapuh pred nami živ in resničen? Ne, mi smo v njem, mi delimo njegove občutke. Njegovega egoizma ne občutimo kot nekaj tujega in motečega, pač pa se skupaj z njim zoperstavljamo skupinskemu egoizmu družin, klanov, klik. Če je torej Lapuh odtujen, je odtujen predvsem od družbe, od ljudi. To je razumljivo — saj je vendar prestopnik. Sicer niti ne tako težek. V zapor je prišel, ker je v alkoholiziranjem stanju na prehodu za pešce zadel neko bodočo mamico, ki je zastran tega prezgodaj rodila.

Junakov prestopke je od vsega, kar vsebuje ta knjiga, še najbolj lahkotna in prijetna zadeva. Žalostnih posledic ni imela (nasprotno). Ta avtorjeva izbira — da

je junaku naprtil zločin, ki pravzaprav ni zločin — kajpak ni naključna: v nasprotnem primeru bi nam junak bil od vsega začetka mrzek, avtor pa hoče, da spremljamo njegovo usodo z razumevajočo simpatijo. Sicer pa je — čudno, vendar resnično — zanimanje bralcev zagotovljeno že s samo snovjo. Mnogi bralci kažejo nenavadno zanimanje prav za zgodbe, ki opisujejo temno stran družbe: kaznjence. O tem pričajo mnogi uspešni filmi in našete knjige na temo. Spomnimo se samo na avtobiografski roman francoskega zapornika, ki je skušal zbežati s Hudičevih otokov: Papillona (Metuljčka).

Bomo torej bralcu, ki bi želel nekaj podobnega, kot je Metulj, predlagali, naj bere Duh po človeku. Ne moremo tajiti, da je slovenski roman vsaj tako sočen in pristen kot francoski. Največja razlika med njima pa je v tem: Metulj je resda težek prestopnik, hkrati pa je vitalen, žilav, neskončno hlepi po svobodi. Je mogoče to tisto, kar bralce tako očara? Lapuh je nasprotno majhen prestopnik, zelo kmalu ga izpustijo, njemu pa kakor da niti ni do tega. Svobodo skorajda občuti kot breme — podobno kot tisti junaki iz romanov F. M. Dostojevskega, ki ugotavljajo, da se človek ničesar ne oteplje tako, kot svobode. Roman ne daje nedvoumne odgovora na vprašanje, kakšna bo nadaljna Lapuhova usoda. Slutimo, da ga ne čaka nič dobrega. Je

pred nami eden tistih nesrečnežev, ki so imeli to smolo, da so se v življenju srečali samo z negativno platjo družbe, z birokratizmom?

Iz romana lahko čutimo le to, da mu nekaj brani, da bi se vključil v normalno, se pravi v produktivno življenje. In to ne glede na to, na kateri strani bo konec koncev obtičal — na strani »pravice« ali na strani kriminala. Ali bi imel prav tisti, ki bi pisatelja obtožili, da je v tem romanu preveč črnogled? Jasno je, da si pisatelj Zupanovega kova ni mogel privoščiti kakšne poceni optimistične rešitve za svojega junaka. Seveda v tem romanu ni izrečena avtorjeva dokončna sodba o življenju. Lapuh, ta mladi pravnik, ki se je znašel med kriminalci in ki ga tok življenja nevarno zanaša v vedno bolj nevarne vode, je kajpak »poseben primer«, vendar kot tak na svoj način izraža neko splošno človečnost. Prav presunljivo je v mnogih potezah podoben marsikomu med nami, čeprav se večina nas nikoli v življenju ne bo znašla v tako neprijetnih okoliščinah.

Mogoče bodo nekateri bralci pogrešali distanco do junaka, mogoče bodo nekoliko zmedeni, ker v knjigi ni nikogar, ki bi zviška o njem razsojal. To pa v romanu, v katerem ne slišimo pisateljevega glasu, sploh ni mogoče. Prav zaradi avtorjevega molka pa je ta roman eden najbolj celovitih, iz enega kosa ulitih, kar jih pozna doslej slovenska literatura.

ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE

RAZPISUJE

VSAKOLETNO TRADICIONALNO SREČANJE Z NAŠIMI ZBORI

Prireditve bo v petek, dne 22. aprila ob 18. uri v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Na srečanju lahko sodelujejo vsi zbori, ki delujejo na področju občine Jesenice (šolski in odrasli). Vsak zbor naj pripravi dve pesmi, od tega eno, ki je posvečena in primerna praznovanju letošnjih jubilejev, drugo pesem pa po lastni izbiri.

Prijave za sodelovanje pošljite na naslov Glasbena šola Jesenice, Čufarjev trg št. 1, Jesenice, najkasneje do 1. aprila.

Prijava naj vsebuje naslednje podatke:

1. Ime zbora, oziroma organizacije v okviru katere zbor deluje.
2. Priimek in ime zborovodje.
3. Število članov zbora.
4. Naslovi dveh pesmi s podatki o skladatelju in če je navedite tudi avtorja besedila.

BALETNI NASTOP NA JESENICAH

V petek, 11. marca, gostuje v gledališču Tone Čufar na Jesenicah BALETNA SKUPINA MLADIH PLESALK IN PLESALCEV SNG OPERE iz Ljubljane. Mladinski koncert bo ob 16. uri, koncert za odrasle pa ob 19.30.

Ta baletna skupina je bila osnovana v letu 1975 na pobudo mentorice Lidije Sotlarjeve. V raznih krajih Slovenije je imela doslej že preko 25 koncertov.

Na programu so dela: S. Prokofjeva, F. Lhotke, P. I. Čajkovskega, M. Ravela, A. Dvoraka, A. Hačaturjana in še nekaterih skladateljev.

Za popestritev programa sodeluje, v skupini tudi mladi slovenski skladatelj LOVRENC ARNIČ, ki bo izvajal klavirska dela svojega očeta Blaža Arniča.

JAVNA GRAJA MLADIH

Napisal bi vam rad samo nekaj primerov, kako mladina v našem bloku na Cesti talcev 7/b na Koroški Beli ravna z družbeno lastnino.

V večernih urah in še pozno v noč se zbira mladina po hodnikih in stopnišču, zatika stikala za luči in tako gori luč čisto celo noč. S takim ravnanjem se avtomat seveda pokvari.

Tudi ograja na stopnišču je menda mladini v napoto. Že sedaj je precej polomljena. Verjetno tekmujejo, kdo bo polomil ali skrivil več zaščitnih palic. Ni potrebno poudarjati, da ni takega ravnanja lahko pride zaradi takega ravnanja. Majhen otrok skozi take odprtine v ograji kaj lahko zdrсне v globino.

Upokojujenci, ki čisti stopnišče in okolico bloka, nesramno napadajo. Ko počisti stopnišče od vrha do tla, je takoj za njim zopet tak nered, kot bi že dolgo ne čistil. Takoj je vse nameteno in zamazano. Celo stopniščna ograja je namazana z blatom in neprijetno se je prijemati za tako ograjo. Tudi dvorišče ni izjema. Če koga ob tem opozorijo, naj ne dela škode, se ti smeje v obraz.

Kolikor se stanje ne bo izboljšalo in tudi ta javna graja ne bo zalegla, bomo primorani, da bomo imena storilcev objavili na oglasni deski in proti njim ustrezno ukrepali. Stanovalec

IZKAZNICA

O UDELEŽBI
SPOMINSKEGA POHODA NA STOL

Organizatorji vsakoletnega spominskega pohoda na Stol so letos v počastitev 85-letnice rojstva maršala Tita in 40-letnice njegovega prihoda na čelo ZKJ, 40-letnice ustanovnega kongresa KPS in 35-letnice bitke na Stolu odlično pripravili in kljub slabemu, deževnemu in viharnemu vremenu izvedli XII. množično planinsko, borčevsko in družbenopolitično manifestacijo.

Že v petek, 18. februarja, so šole jeseniške občine imele športni dan s pohodom šolarjev in učencev iz Zirovnice skozi Moste in Koroške Bele k Valvasorjevemu domu, kjer je preko 500 mladih imelo komemoracijo v spomin padlih granicarjev, čuvarjev naše meje.

Planinci, plezalci, alpinisti in gorski reševalci so v petek ob lepem, sončnem vremenu in ugodnih snežnih razmerah zgazili pot od Valvasorjevega doma do spominskega obeležja padlemu prvoborcu Jožetu Kodru in dalje do Prešernove kočice na Malem Stolu in do vrha Stola.

Že popoldan tega dne so prihajali v Prešernovo kočico prvi pohodniki. V soboto, 19. februarja, se je vila dolga kolona mladih in starejših, obojega spola, po zasneženih in ledenih strminah Stola. Preko 2.230 jih je bilo iz različnih krajev Slovenije. Tako pri vzponu kot sestopu so se morali vsi boriti z viharji, snežnimi meteži in megli.

V nedeljo, 20. februarja, je bilo vreme skrajno neugodno, snežnim metežem, megli in viharjem se je pridružil še dež. Vodstvo je bilo primorano, da skrajša vzpon do Prizajca ali Počivala. Prvi in drugi dan se je XII. pohoda na Stol udeležilo preko 4000 pohodnikov, kar je vsekakor velik lep dosežek. Dosedanjih dvanajstih pohodov se je udeležilo že 14.000 pohodnikov iz različnih krajev Slovenije. Da je bil dosežen tak uspeh in rekord kljub slabemu, viharnemu vremenu, je velika zasluga pokrovitelja, časopisnega podjetja Delo, pripadnikov JLA, granicarjev in zornih organizacij ter poštvovalnosti alpinistov in gorskih reševalcev.

DEŽURNA TRGOVINA
V soboto, 26. februarja,
bo od 15. do 19. ure odprta
trgovina
EMONA - MARKET JESENICE, Prešernova 1/a.

ZAHVALA

Odboru osnovne organizacije sindikata valjarna bluming-štekel Bela se najlepše zahvaljujem za sprejeto darilo ob upokojitvi in za denarno pomoč ob boleznih.

Kolektivno želim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Niko Baloh

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob daljši bolezenski odsotnosti.

Maks Noč
podbojarna

ZAHVALA

Sodelavcem iz instalacijske delavnice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti mame.

Janez Smrekar

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem sodelavcem mazutne postaje valjarne Bela za izkazano pozornost pri odhodu v pokoj in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Marija Šuligoj

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TO Žičarna se za izplačano denarno pomoč mojemu možu Ivanu Hadalinu iskreno zahvaljujem.

Katarina Hadalin

ZAHVALA

Vsem sodelavcem iz obrata transport se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti drage mame Amalijske Jereb.

Ljubo Jereb

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in pozornost v času zdravljenja.

Ivan Modrič,
transport

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata — za kadrovske in splošne zadeve se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in pozornost v času zdravljenja.

Hadera Mulalić

IZGUBLJENA URA

Elizabeta Vajdec, stanujoča Javornik, Prvoborca 6, sem 9. februarja izgubila ročno uro znamke Helvetia z vgraviranim posvetilom, na poti od Javornika do bolnice Jesenice.

Prosim poštenega najditelja, da mi jo vrne proti nagradi.

Elizabeta Vajdec

Gorenjci,

GLAS
je vaš časopis

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in brata

MARTINA ARHA

se najtopleje zahvaljujem vsem sorodnikom, sodelavcem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in z nami sočustvovali.

Prisrčna hvala za darovane vence, govornikom ZB NOV, tov. Trevnu in sodelavcu tov. Koširju za poslovilne besede ob odprtem grobu. Posebno se zahvaljujem strežnemu in zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice ter dr. Markežu, ki so pokojniku nudili vso pomoč. Iskrena hvala Stanki Koder, ki nam je pomagala z delom, kakor tudi vsem sestanovalcem za sočustvovanje in denarno pomoč.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

ZALUJOČI: žena Francka, sin Mirko, hči Jožica, brat, sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani smrti

FRANCA JEROVŠKA-VASJA

se zahvaljujem vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, kakor tudi vsem za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Posebno se zahvaljujem zdravstvenim delavcem in dr. Grošlju za njihov trud, sosedom, soborcem, družbenopolitičnim organizacijam jeseniške občine, pripadnikom JLA, zavodu za gojenje divjadi Triglav — Bled, lovski družini: Kranjska gora, planincem in GRS, mladini, kranjskogorskim pevcem, godbenikom ter ostalim prijateljem in znancem.

Njegovi

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

IVANA HADALINA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti in z nami sočustvovali.

Prisrčna hvala za darovane vence in denarno pomoč njegovim sodelavcem.

Posebno se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TO Žičarna ter Sašu Pibru za poslovilne besede.

ZALUJOČI: žena Katarina, sin Ivan, hčerka Mihela in Dragica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

DUŠANA BRUNA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga imeli radi in mu bili v življenju naklonjeni. Vsem, ki ste nam izrekli ustno ali pismeno sožalje, vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremlili na njegovi poslednji poti. Zahvaljujem se tovarišem iz HD Jesenice in SD Jesenice za vso skrb in pozornost ob njegovem slovesu, govornikom Milanu Budji, Pavlu Lotriču, inž. Ravniku, Milanu Lavričju in Borisu Čebulju za dobre misli in besede o našem Dušanu.

Iskrena hvala njegovim soigralcem in prijateljem, hokejistom Jesenice in Kranjske gore ter sodelavcem strojnih delavnic ZJ za častno stražo in spremstvo, sodelavcem oddelka za strojno obdelavo podatkov ZJ in sindikalnemu odboru strojnih delavnic ZJ za vso pozornost.

Sodelavcem strojnih delavnic ZJ, športnim delavcem in prijateljem ter sosedom Pod graciščem v Mojstrani izrekamo hvaležno zahvalo za tovariške obiske med njegovo dolgo boleznijo na domu in v bolnišnici v Ljubljani, ki so mu mnogo pomenili. Zahvaljujem se pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in pevskega zboru za njegovo sodelovanje.

Vsem še enkrat iskrena hvala, ker ste nam lajšali našo bolečino.

ZALUJOČI: žena Genica, sinova, bratje in sestra ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA PETELINA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli ustno ali pismeno sožalje, nam stali ob strani in nam pomagali.

Posebno zahvalo izrekamo sosedom Pepci Bedenovi, Gočevim in Ravnikovim. Prav posebno se zahvaljujem pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in upokojenskem pevskemu zboru za žalostinke ter organizaciji ZB NOV terena Plavž in kolektivu elektro jeklarne ter govornikom Andreju Zalokarju in Marjanu Mraku za poslovilne besede in darovane vence.

Prisrčno se zahvaljujem dr. Vidi Rojcu za zdravljenje, skrb in nesebično pomoč v času njegove težke bolezni.

Se enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste ga imeli radi in počastili njegov spomin.

ZALUJOČI: žena Slavka, hčerki Majda in Eli z družinama ter ostalo sorodstvo

DRUŠTVO REJCEV MALIH ŽIVALI JESENICE

vabi člane, da se udeležijo rednega letnega občnega zbora, ki bo 5. marca ob 18. uri v društvenih prostorih, Jeralova c. 6.

VABILO BORCEM NOV KS PLAVŽ

Združenje borcev NOV krajevne organizacije terena Plavž obvešča vse svoje člane, da bo letni občni zbor v soboto, 26. februarja, v sejni dvorani skupščine občine Jesenice.

Po končanem zboru bo tovariško srečanje v restavraciji Kazina.

UPOKOJENCEM JAVORNIKA IN KOROŠKE BELE

DU Javornik — Koroška Bela v veliki dvorani doma upokojencev na Javorniku v dneh od 28. februarja do 5. marca prireja razstavo ročnih del svojih članov in članic. Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Izdelke bo ocenjevala posebna komisija, najboljši bodo nagrajeni. Posamezne izdelke bo možno tudi kupiti. Otvoritev razstave bo 28. februarja ob 16. uri, zaključek pa 5. marca ob 18. uri s podelitvijo nagrad.

Ročna dela sprejemajo 25. in 26. februarja od 10. do 12. in od 16. do 18. ure v pisarni doma.

DU Javornik — Koroška Bela

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA JESENICE

VABI

vse prebivalce na zbor občanov, ki bo 28. februarja, ob 18. uri v dvorani Delavskega doma pri Jeleni.

Na tem zboru bomo govorili o osnutku predloga družbenega načrta razvoja občine Jesenice za leto 1977.

Zaradi pomembnosti predloženega družbenega načrta prosimo, da se občani tega zbora udeležijo v čimvečjem številu.

Odbor krajevne skupnosti SAVA Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

26. februarja, ameriški pustolovski film TARZAN IN ŽENA LEOPARD, ob 15. uri, režija Kurt Newman, v glavni vlogi Johnny Weissmüller.

26. in 27. februarja, ameriški CS barvni kavbojski film ZLOMLJENA PUŠČICA, ob 17. in 19. uri, režija Delmer Davis, v glavni vlogi James Stewart.

28. februarja in 1. marca, italijanski barvni kriminalni film OD PRAVICE DO RESNICE, ob 17. in 19. uri, režija Lenco G. Castellari, v glavni vlogi Franco Nero.

2. marca, francoski barvni seks film TRGOVINA S SEKSOM, ob 17. in 19. uri, režija Claude Berri, v glavni vlogi Jean Pierre Marielle, ogled filma je prepovedan mladini do dopolnjenega 15. leta starosti.

3. marca, ZAPRTO.

4. marca, angleški barvni film — pop glasba ZVEZDNATI PRAH, ob 17. in 19. uri, režija Michael Apted, v glavni vlogi David Essex.

5. in 6. marca japonski barvni fantastični film GODZILA PROTI MEGALONU, ob 17. in 19. uri, režija Jun Fukuda, v glavni vlogi Kotsuhiko Sasaki.

KINO PLAVŽ

26. in 27. februarja, italijanski barvni kriminalni film OD PRAVICE DO RESNICE, ob 18. in 20. uri.

27. februarja, ameriški pustolovski film TARZAN IN ŽENA LEOPARD, ob 10. uri.

28. februarja in 1. marca, ameriški CS barvni kavbojski film ZLOMLJENA PUŠČICA, ob 18. in 20. uri.

2. marca, ZAPRTO.

3. marca, ameriški barvni film komedija NASLOVNA STRAN, ob 18. in 20. uri.

4. marca, francoski barvni seks film TRGOVINA S SEKSOM, ob 18. in 20. uri, ogled filma je prepovedan mladini do dopolnjenega 15. leta starosti.

5. in 6. marca, ameriški barvni pustolovski film ŠTIRJE MUSKETIRJI, ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

25. in 26. februarja, ameriški barvni kriminalni film BOTER II. DEL, ob 20. uri.

27. februarja, italijanski ameriški barvni kriminalni film OBRAČUN MAFIJE, ob 20. uri.

2. marca, italijanski barvni kriminalni film OD PRAVICE DO RESNICE, ob 20. uri.

5. marca, ameriški CS barvni kavbojski film ZLOMLJENA PUŠČICA, ob 20. uri.

6. marca, ameriški barvni film komedija NASLOVNA STRAN, ob 20. uri.

KINO DOVJE MOJSTRANA

26. februarja, jugoslovanski CS barvni akcijski film KMEČKI UPOR, ob 19. uri.

27. februarja, ameriški barvni kriminalni film BOTER II. DEL, ob 19. uri.

5. marca, italijanski barvni kriminalni film OD PRAVICE DO RESNICE, ob 19. uri.

6. marca, ameriški CS barvni kavbojski film ZLOMLJENA PUŠČICA, ob 19. uri.

Gledališče

PETEK, 25. februarja, ob 19.30 Calderon de la Barca: **SODNIK ZALAMEJSKI** — premiera — režija Agrež Daniel, igrajo člani mladinske skupine Izvir.

Premiera v petek, 18. februarja, je odpadla zaradi bolezni v ansamblu.

SOBOTA, 26. februarja, ob 19.30 Calderon de la Barca: **SODNIK ZALAMEJSKI** — repriza.

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV v športni hali Podmežaklja v času od 24. februarja do 3. marca 1977

REKREACIJSKO DRSANJE:

- za železarno Jesenice: petek, 25. februarja, od 20. do 22. ure,
- Za ostale: četrtek, 24. februarja, od 10.30 do 12.30, petek, 25. februarja, od 10.30 do 12.30, sobota, 26. februarja, od 14. do 16. ure, nedelja, 27. februarja, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure, četrtek, 3. marca, od 10.30 do 12.30.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

Sobota, 26. februarja, ob 8. uri Jugocup finale, mladinci HK Kranjska gora: HK Tivoli Ljubljana, ob 10.30 republiško prvenstvo, mladinci za 5. in 6. mesto, HK Jesenice: HK Stavbar Celje, ob 12.30 republiško prvenstvo, pionirji za 1. in 2. mesto, HK Jesenice: HK Olimpija Ljubljana, ob 18.30 mednarodna prijateljska tekma HK Jesenice: WSV Villach, Beljak, vstopnina 20 din.

KEGLJACINA LEDU: nedelja, 27. februarja, ob 7. uri mednarodni turnir za pokal mesta Jesenice.

GORENJSKA LIGA:

petek, 25. februarja, od 22.15 do 23.45 GL Kokrica, sobota, 26. februarja, od 21. do 23.30 GL Jesenice — Podmežaklja, ponedeljek, 28. februarja, od 22. do 23.30 GL Bl. Dobrava, torek, 1. marca, od 22. do 23.30 GL Jesenice — Pristava, sredo, 2. marca, od 21. do 23.30 GL Trzin.

TEČAJ ZA VOZNIKE MOTORNIH ČOLNOV

Sindikato športno društvo Elan — broderska sekcija bo organizirala tečaj za voznike motornih čolnov. Po republiškem zakonu, ki je sedaj v veljavi, je treba imeti za vsako plovilo s pomožnim ali normalnim motorjem, kakor tudi za jadralnice, ustrezni vozniški izpit.

Predavanja bodo v tovarni ELAN, in sicer od 14. do vključno 18. marca 1977 vsak dan od 18. do 19. ure v sejni sobi upravne stavbe (I. nadstropje). Ponavljanje snovi bo v četrtek, 24. marca, ob isti uri. Izpiti bo do v Koprnu na sedežu luskke kapitanije, 26. marca od 9. do 16. ure. Prevoz v Koper bo organiziran z avtobusom.

Tečaj bo obsegal vso snov, ki je predvidena za izpit po republiškem zakonu, in sicer:

- pravila o izogibanju trčenju na morju,
- pomorski predpisi,
- osnove navigacije,
- motoroznanstvo,
- mornarska dela in veščine,
- nudenje prve pomoči.

Praktični izpit iz vožnje se ni predviden, slušatelji pa bodo lahko opravili izpit v celoti. Stroški tečaja, izpitov in prevoza bodo znašali 550 din. Slušatelji bodo dobili ustrezno literaturo.

Prijavit se lahko najkasneje do 11. marca tov. Milatoviču na tel. 75010 (int. 86) ali osebno v tovarni. Naknadnih prijav ne bomo sprejemali. Število udeležencev tečaja bo omejeno, zato bodo imeli prednost tisti, ki se bodo prej prijavili.

VABILO POLITIČNIM ZAPORNICAM V BEGUNJAH V LETIH 1941 — 1945

V soboto, 7. maja bo srečanje vseh še živčih bivših političnih zapornic v begunjskih zaporih v letih 1941—1945.

Vse stroške srečanja (posebna vabila, prevoz, kosilo, kulturni program itd.) krijejo organizatorji.

Pozivamo vse tovarišice, bivše politične zapornice v begunjskih zaporih, ki se bodo srečanja udeležile, da najkasneje do 21. marca 1977 pošljejo prijavo, ki naj vsebuje: ime in priimek, natančen naslov in podatek od kdaj do kdaj je bila zaprta v Begunjah na

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice

Komisija za interniranje

Predhodne prijave so organizatorjem potrebne za to, da bodo lahko pravočasno izvedli vse potrebno, da bo srečanje v celoti uspelo.

REMI IN PORAZ

Jugoslovanski hokejisti so v okviru priprav za svetovno prvenstvo na Japonskem odigrali dve prijateljski srečanja s peto uvrščeno ekipo češkoslovaškega prvenstva Motorja iz Čeških Budejovic. Na prvem srečanju je bil rezultat neodločen 6:6 (3:2, 1:3, 2:1), v drugem dvoboju pa so zmagovalci gostje s 6:1 (1:0, 3:0, 2:1). Na prvem preizkusu so za naše dosegli gole: Jan 3, Hafner, Klemenc in Lepša, edini zadetek na drugem srečanju pa je za jugoslovansko reprezentanco dosegel Beravs.

Pred tem pa so gostje iz Budejovic odigrali prijateljsko tekmo z Jesenicami in Kranjsko goro. Proti moštvu Jesenic je Motor zmagal z rezultatom 13:9 (3:2, 4:4, 6:3), tekma pa je bila zelo zanimiva in razburljiva. Strelci za Jesenice so bili: Klemenc 3, Poljanšek in T. Košir po 2 ter Jan in Hafner po 1.

Proti Kranjski gori pa so gostje slavili visoko zmago 19:6 (7:0, 7:3, 5:3). Gole za Kranjsko goro so dosegli: Medved 3, Razinger, Horvat in Lah.

Košarka

ELEKTRA : JESENICE
120:81

Šoštanj, 15. februarja, prvenstvena tekma 13. kola v slovenski košarkarski ligi, gledalcev 200.

Jesenici so v Šoštanju nastopili oslavljeni, brez Vauhnika in Lozarja in doživeli težak poraz. Mladi igralci, ki so na trenutke igrali dobro, niso zmogli težkega bremena. Visokemu porazu je botrovalo tudi neustrezno igranje, saj je Jesenicom močno drselo. Domačini uporabljajo doma copate s trdim podplatom, ki se v takih pogojih bolje obnesejo, kvalitetne copate, z mehkim podplatom pa v takih razmerah odpovejo. Za primer naj navedemo, da so nekateri igralci Ježice na gostovanju v Šoštanju igrali bos.

Nastopili so: Mišič 12, Šter 4, Rizvanović, Božić 26, Šmid 7, Matučec 7, Berginec 10, Smolej 4, Eržen 8, Raković 1, Noč 2.

JESENICE : FRUCTAL
63:78

Jesenice, 20. februarja, prvenstvena tekma 14. kola v slovenski košarkarski ligi, gledalcev 100.

Jesenici so tudi na domačem igrišču doživeli poraz. Da bi nekoliko pojasnil slabše rezultate v zadnjem času, bi navedel nekaj vzrokov, ki so pripeljali do takega stanja. Poglavitni vzrok za slabše rezultate

TEKMOVANJE UMETNOSTNIH DRSLALCEV

V soboto, 19. februarja, je bilo na Jesenicah v hali v Podmežaklju republiško pionirsko prvenstvo v umetnostnem drsanju in obtem prvenstvo za pokal Stanka Bloudka. Pred tem, 30. januarja, so se mladinke DKK Jesenice udeležile juniorskega republiškega prvenstva v Celju. Pravico nastopov so si pridobili na osnovi pridobitve na občinskem, oziroma klubskem prvenstvu na Jesenicah.

REZULTATI KLUBSKEGA PRVENSTVA:

JUNIORKA: 1. Potočnik, 2. Magnik, 3. Mulej, 4. Bartelj, 5. Krevsel, 6. Vauhnik, 7. J. Kurec, 8. Vauhnik, 9. Vauhnik, 10. Vauhnik, 11. Vauhnik, 12. Vauhnik, 13. Vauhnik, 14. Vauhnik, 15. Vauhnik, 16. Vauhnik, 17. Vauhnik, 18. Vauhnik, 19. Vauhnik, 20. Vauhnik.

REZULTATI REPUBLIŠKEGA JUNIORSKEGA PRVENSTVA V CELJU:

JUNIORKA: 1. Kurec (OL), 2. Pirkmajer (OL), 3. Savernik (Ce.), 7. Potočnik, 8. Mulej, 9. Magnik, 10. Bartelj, 11. Krevsel (vse Jes.).

REZULTATI REPUBLIŠKEGA PIONIR-SKEGA PRVENSTVA:

PIONIRJI A: 1. Vilar (OL), 2. Petič (OL), 3. Vrečar (OL), 9. Jenko, 10. Vidali (obe Jes.).

TRIJE TRETJI
NA REPUBLIŠKEM PRVENSTVU

V soboto, 19. februarja, je bilo v Slovenski Bistrici petindvajseto, jubilejno republiško prvenstvo v judu za posameznike. Nastopilo je šestdeset tekmovalcev, ki so si priborili vstop na republiško prvenstvo na regijskih prvenstvih, tako da je bilo tekmovanje v Bistrici zares na visoki kvalitetni ravni. Z Jesenic si je priborilo nastop šest judoistov, leti so bili edini predstavniki Gorenjske, saj Kranjčanov in Žirovcov iz neznanih vzrokov ni bilo.

V kategoriji do 60 kg je nastopil Demšar, ki pa je izgubil v prvem kolu z Godcem (Impol), ki je na koncu zasedel četrto mesto. V kategoriji do 71 kg je stopil na bazine Bečirovič, ki pa takrat ni imel sreče, saj si je že v prvih sekundah poškodovano ramo in ni mogel nadaljevati borbe. V kategoriji do 78 kg sta nastopila Vrdoljak in Čebulj. Vrdoljak je naletel na lanjskega prvaka Končarja (Bežigrad), ki je potrdil vlogo favorita in zmagal, Čebulj pa je po dveh odličnih borbah izgubil tretjo in zasedel še vedno odlično tretje mesto. Dvoršak je nastopil v kategoriji do 95 kg, ki je bila ena najbolj kvalitetnih, saj so v njej nastopili: mladinski evropski prvak Leskovar (Impol), reprezentanta Petrič (Olimpija) in Polovšek (Bežigrad) ter

drugi. V taki konkurenci je Dvoršak izgubil v borbi za vstop v finale s Petričem. V kategoriji nad 95 kg je nastopil Anderle, ki pa je razočaral, saj bi se lahko uvrstil bolje, kot pa se je. Zasedel je tretje mesto, ki pa je še vedno dobro.

Člani judo sekcije pri TVD Partizan Jesenice so se zopet dobro odrezali. S tem so dokazali, da njihove zadnje dobre uvrstitve niso slučajne, saj so odraz kvalitetnih treningov, ki si jih vsi člani sekcije, redno in v velikem številu udeležijo, kar je tudi pogoj za uspehe.

V naslednjem mesecu čaka republiško prvenstvo še pionirje in mladince, tako da počitka ne bo, člani in članice pa se bodo po vsej verjetnosti udeležili močnega turnirja v Padovi (Italija) kjer so doma najboljši italijanski judoisti. Jesenici pa imajo z njimi še nekaj let prijateljske stike. Po vsej verjetnosti jim bodo potem Italijani vrnilo obisk v mesecu maju; tako kot lani, ko so na Jesenicah gostovali mladinci, letos pa naj bi članice, seveda pa je vse odvisno od denarnih sredstev, ki pa jih ni veliko in bi morala judo sekciji pri organizaciji dvoboja ali turnirja priskočiti na pomoč tudi kakšna organizacija združena ga dela.

Rokomet

SPET POLOVIČEN
USPEH

V nedeljo, 20. februarja, se je v ljubljanski dvorani Kodeljevo nadaljevalo zimsko prvenstvo v rokometu. Tokrat je bila prvi nasprotnik Jesenicov ekipa Črnomlja, ki igra iz tekme v tekmo bolje. Jeseniški rokometarji so ves čas srečanja delali napake. Vse preveč je bilo zapravljenih žog v napadu, saj so bile podaje zelo ne točne, kar so večje izkoristili Črnomlji in po dobitem prvem polčasu z 9:7 dobili tudi tekmo z 19:16. Jesenici so bili enakovredni nasprotniki le v drugem polčasu, ko so rezultat tudi znižali na 12:11, nakar so popustili, naredili nekaj grobih napak v obrambi in napadu in nasprotnik je povedel z 18:13, s čimer je bila usoda Jesenicov zapечатena.

Za Jesenice so igrali: Sporar B., Sporar J., Pogačnik Petermel 8, Šubic 1, Varl,

Prešern 4, Fon, Šranc, Grohar 2, Korenč in Brejc.

Sedemmetrovke: Jesenice 6 (4), Črnomelj 7 (5); izključitve: Jesenice 4 minute, Črnomelj 0. Sodila sta povprečno Žnidaršič in Filej iz Ljubljane.

Drugo tekmo proti ekipi Dobrepolja so Jesenici dobili z 10:0, ker so v nasprotni ekipi nastopili igralci Donita in Ribnice, ker so sami imeli premalo igralcev. V zadnjem kolu, 6. marca, bosta nasprotnika Jesenicov ekipi Borca iz Ljubljane in ETA iz Cerkna.

Jesenici so trenutno z enajstimi točkami na petem mestu in bi si z dvema zmagama prav gotovo popravili uvrstitev na lestvici, medtem ko jim je nastop v finalnem delu, kjer nastopata prvi dve ekipi iz B skupine v Ljubljani in B skupine v Celju, ušel za las, kar je razumljivo, saj so edina ekipa v B skupini, ki nastopa brez kakršnegakoli treninga in je njihova uvrstitev v prvi del lestvice lep uspeh.

OBČINSKO PRVENSTVO ŠOL

Pretekli teden je bilo v Kranjski gori občinsko prvenstvo osnovnih šol v veleslalomu. Na prvenstvu, ki ga je odlično organizirala osnovna šola Kranjska gora je nastopilo 181 učenec in učenec iz vseh šol jeseniške občine. Progo za veleslalom s 34 vrati postavil Cene Štravs, bila pa je dosti zahtevna, zlasti za učence višjih razredov.

Na prvenstvu so imeli največ uspeha učenci osnovnih šol Tone Čufar, Koroske Bele in Prežihov Voranc, kot posamezniki pa so prevladovali tekmovalci selekcijskega pionirskega razreda, ki redno vadijo pod vodstvom Janeza Šmitka. Tekme so pokazale, da si naša šolska mladina želi tekmovali na snegu in da ji tudi največje strmine ne delajo prevelikih težav.

REZULTATI:
CICIBANI (NASTOPILO 32): 1. Žan (Kor. Bela) 41,56, 2. S. Robič (T. Čufar) 44,08, 3. I. Klinar (P. Voranc) 45,47, 4. Plavčak (Kor. Bela) 46,43, 5. Rojnik (P. Voranc) 47,33, 6. Svetina (Kor. Bela) 47,80, 7. Pavlovič (Mostrana) 48,10, 8. Vidic (Kor. Bela) 48,22, 9. Komac (Kor. Bela) 49,70, 10. Kanalek (Kor. Bela) 50,35, 11. Žagar (Kor. Bela) 50,45, 12. Koblar (T. Čufar) 50,71, 13. Kerec (P. Voranc) 50,73, 14. Dakslofer (T. Čufar) 51,64, 15. R. Robič (Kor. Bela) 51,87, 16. Podlipnik (Kor. Bela) 51,87, 17. Kavčič (T. Čufar) 51,98, 18. Razinger (T. Čufar) 52,81, 19. Stopar (Kor. Bela) 52,86, 20. Čop (Žir.) 53,08.

CICIBANKE (24): 1. Krznarič (Moj.) 48,21, 2. Žmitez 49,29, 3. Pezdarnik (Moj.) 49,87, 4. Novak (Tone Čufar) 50,22, 5. Pristov (Kor. Bela) 51,31, 6. Šteblaj (P. Voranc) 52,51, 7. Demšar (P. Voranc) 52,51, 8. Bernard (Kor. Bela) 53,67, 9. Kotnik (Kor. Bela) 54,59, 10. Klinar (P. Voranc) 54,66, 11. Kelvišar (P. Voranc) 55,45, 12. Purkat (Kor. Bela) 56,68, 13. Klinar (P. Voranc) 57,32, 14. Noč (Kor. Bela) 57,77, 15. Lokovšek (T. Čufar) 58,21, 16. Jesenko (Žir.) 1:00,46, 17. Berliš (P. Voranc) 1:01,23, 18. Mekina (Žir.) 1:02,05, 19. Jakopin (Kor. Bela) 1:06,38, 20. Miklič (Moj.) 1:10,62.

ODBOJKARICE
ŠSD KOVINAR V
MEDOČINSKI LIGI

Odbojkarice ŠSD Kovinar tudi letos igravo v medočinjski ligi, v kateri je devet ekip: Kamna gorica, Radovljica, Bohinj, Bled, Gorje, Dobrava, Plamen iz Kroke, Podnart in Kovinar.

V ekipi igravo dijakinje centra srednjih šol Jesenice. Treniramo enkrat tedensko. Kadar je telovadnica, če to ime sploh za služi, prosta, pa treniramo tudi kad pred tekmo. Trener je profesor Šmitek.

Za odbojko je na gimnaziji kar veliko zanimanja, saj je na prvih treningih sodelovalo tudi do 20 deklet. Vse bi jih še težko natripli v naš skabinet. Taka telovadnica je prav gotovo sramota za jeseniško šolstvo. Potem pa je redno treniralo sedem do osemigralk.

Prvo tekmo smo igrave v Lipnici s Kamno gorico in izgubile z rezultatom 3:1 (15:11, 15:9, 13:15, 15:7).

Naslednja tekma je bila v telovadnici ŽIC. Premagale smo Radovljico s 3:0.

V Bohinjski Bistrici smo spet izgubile s 3:0.

Tudi na Bledu nismo znale izkoristiti precejšnje prednosti v rezultatu, ki je znala tudi do 9 točk, in izgubile s 3:1.

Z Dobravo smo igrave na domačem terenu, v telovadnici ŽIC. Po zagreznem boju za vsako točko smo izgubile s 3:2.

Nazadnje pa smo igrave z ekipi Plamena iz Kroke in zmagale s 3:1 (15:6, 15:2, 10:15, 15:8).

Za vse tekme, ki smo jih izgubile, je skupno, da smo premalo močne v polju. Slaba točka so tudi netočne podaje. Smo pa tudi preveč psihično obremenjene, kadar gostujemo. Zmede nas navijanje gledalcev in v želji, da bi čimbolje igrave, naredimo dosti nepotrebnih napak in tekmo, ki je skoraj že dobljena, izgubimo, čeprav so nasprotnice slabše. Premalo odločne smo tudi na mreži.

Do konca tega kola sta še dve tekmi. Eno igravo v Radovljici, drugo pa doma, v telovadnici ŽIC.

Upamo, da se je končala serija naših porazov in da bomo zaigrale tako, kot pravi pravzaprav znamo.

Olga Oven

Kegljanje na asfaltu

SODELAVCI
ŽEBLJARNE
MED SEBOJ

V ponedeljek, 14. februarja, smo mladinci OO ZSMS žebjarne priredili obratno tekmovalno v kegljanju na asfaltu. Tekmovali so mladinci OO ZSMS in člani OO sindikata TO Žebljarna.

Tekmovalja se je udeležilo 15 tekmovalcev, od tega le šest mladincev. Pričakovali smo večje število udeležencev, saj smo delavce obvestili dovolj zgodaj.

Zmagala je ekipa OO sindikata z rezultatom 697 proti 597 podrtih kegljev. Vsak udeleženec je imel na voljo dvakrat po petnajst lučev, in sicer petnajst v polno, petnajst na čiščenje. Najboljši posameznik je bil član ekipe OO sindikata Miha Hafner, ki je podrl 131 kegljev in zasedel prvo mesto, na drugo mesto se je uvrstil mladinec Hilmo Tatarevič s 128 podrtimi keglji.

Prvi trije uvrščeni tekmovalci so dobili skromne nagrade, prav tako je dobil nagrado tudi zadnji uvrščeni tekmovalec. Za nagrade smo poskrbeli mladinci, za malico, oziroma 30 dinarjev vsakemu udeležencu, pa je dala OO sindikata. Po tekmovalju smo dogovorili, da bomo podobna tekmovalja organizirali še večkrat, z upanjem, da bo v prihodnje večje zanimanje in predvsem večja udeležba.

Vasjo Hribar

ODPRTO KLUBSKO PRVENSTVO

Kegljaški klub na asfaltu razpisuje odprto klubsko prvenstvo za leto 1977. Prijave sprejema Betka Novak na športnem kegljišču vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 22. ure do vključno točka, 1. marca.

Prvi nastop bo 4 x 25 lučev. Šestnajst se jih bo uvrstilo v polfinalni 2 x 200 lučev in nato dvajset v finalni 2 x 200 lučev. Vabljeni so vsi, ki se želijo aktivno ukvarjati s kegljanjem, prav posebno pa mladinci do 28 let.

K. F.

MLAJSI PIONIRJI (29): 1. Oblak (P. Voranc) 1:01,67, 2. Ravnik (P. Voranc) 1:04,13, 3. Presterler (Kor. Bela) 1:06,50, 4. Pirc (Kor. Bela) 1:06,57, 5. Lavtižar (Kor. Bela) 1:07,46, 6. Robič (Kor. Bela) 1:08,12, 7. Pogačnik (T. Čufar) 1:08,12, 8. Horvat (Kor. Bela) 1:08,28, 9. Vidic (Kor. Bela) 1:10,36, 10. Borštnik (P. Voranc) 1:11,93, 11. Egger (Moj.) 1:11,95, 12. Smolej (T. Čufar) 1:13,59, 13. Zupan (Kor. Bela) 1:14,40, 14. Robič (T. Čufar) 1:14,56, 15. Milonik (Moj.) 1:19,40, 16. Lunder (Kor. Bela) 1:21,87, 17. Peljhan (Žir.) 1:33,70, 18. Marič (Žir.) 1:37,13.

MLAJŠE PIONIRKE (18): 1. Kunc (T. Čufar) 1:04,46, 2. Klinar (P. Voranc) 1:12,62, 3. Grilec (Kor. Bela) 1:15,11, 4. Hiebec (T. Čufar) 1:19,58, 5. Legat (Žir.) 1:23,03, 6. Drešar (Kor. Bela) 1:23,12, 7. Tušar (Kor. Bela) 1:30,98, 8. Kučina (Kor. Bela) 1:36,90, 9. Svetina (Žir.) 1:49,24, 10. Smolej (Kor. Bela) 1:57,17.

STARŠE PIONIRJI (27): 1. Podrekar (Moj.) 1:00,55, 2. Kavčič (T. Čufar) 1:00,87, 3. Benet (Kor. Bela) 1:04,36, 4. Razinger (Kor. Bela) 1:04,77, 5. Dolenšek (Kor. Bela) 1:07,13, 6. Blatnik (Kor. Bela) 1:07,56, 7. Košir (Kor. Bela) 1:08,51, 8. Kavčič (Kor. Bela) 1:08,78, 9. Bizjak (Kor. Bela) 1:09,42, 10. Vratinec (P. Voranc) 1:10,22, 11. Berliš (P. Voranc) 1:10,85, 12. Justin (Žir.) 1:11,27, 13. Klinar (P. Voranc) 1:11,53, 14. Noč (P. Voranc) 1:12,40, 15. Pristavec (Kor. Bela) 1:16,48, 16. Pečar (Kor. Bela) 1:17,17.

Kranjska gora je bila v soboto in nedeljo, 19. in 20. februarja, prizorišče letošnjega republiškega prvenstva v alpskem smučanju za mlajše pionirje in pionirke. Prvenstvo so izvedli izredno vzorno marljivo smučarski delavci z Jesenic. Na startu pa se je prijavilo 70 mlajših pionirjev in 40 mlajših pionirk iz 28 slovenskih klubov.

Najbolj številni po prijavi mlajših tekmovalci so bili pionirji iz jeseniške občine s 14 tekmovalci. Branik in Olimpija sta jih imela 13, Alpetour pa 11. Na prvenstvu so imeli pravico nastopa tudi najboljše uvrščene cicibani in cicibanke v pretekli sezoni, kar je še popestrilo zanimivost tekmovalja.

Prvi dan so se pionirji pomerili v veleslalomu. V dveh tekih se je na smučišču na Podlesu odvijal ogorčen boj, saj bi vsak od prvih pet uvrščenih lahko zasedel prvo mesto. Največ zbranosti je pokazal Grega Erbežnik iz Olimpije, Mateju Oblaku pa je za las ušla, zaradi napake v drugem teku, ena od kolajn. Ostali mlajši so se uvrstili zadovoljivo in bodo v prihodnji sezoni zopet lahko zavzemali najvišjeje mesta.

Pri pionirkah Barbara Kunc ni bila kos razpoloženi Leskovski. Drugi dan v slalomu si je z izredno vožnjo, v drugem teku, priboril naslov prvaka član Novinorja Petrovič, naši pa so ponovno zasedli solidna mesta. Prvenstvo je pokazalo, da se v večini slovenskih klubov s pionirji dela izredno resno. Kolajne in uspehe so dosegli

Leški padalci so v dneh od 6. do 12. februarja sodelovali kot jugoslovanska reprezentanca na mednarodnem padalskem tekmovalju za svetovni padalski pokal, ki ga organizirajo vsako zimo alpske države pod imenom Para - SKI WORLD - cup. Letošnje tekmovalje je bilo v Švici, v manjšem turističnem kraju Savognin, približno 20 km severno od St. Moritza.

Nasele Savognin je podobno naši Kranjski gori, vendar samo po tem, da ima manj negovane stare kmetijske hiše in več sodobnih hotelov. Dolinska smučišča imajo nekaj smučarskih vlečnic, glavna smučišča pa na višinah med 2000 - 3000 m in so dosegajo z gondolsko žičnico.

Po pravilih naj bi bilo tekmovalje v padalskih skokih na višinah nad 1500 m. To pot pa so morali organizatorji prestaviti cilj za skoke s 1000 m na višino 1200 - 1300 m zaradi premočnega vetra na višinah nad 2000 m, pa tudi zaradi na novo zapadlega snega. Tekmovalje je bilo dobro organizirano in je v glavnem zadovoljivo vse udeležence desetih držav, ki so prijavile šestnajst ekip. Vsaka ekipa je štela tri člane. Tako je tekmovalo med posamezniki 48 tekmovalcev.

Vseh šest alpskih dežel, med njimi tudi naša, sme tekmovali z dvema ekipama. To možnost je vsa leta, odkar sodeluje Jugoslavija na tem tekmovalju, tudi izkoristila. Našo reprezentanco je vsa leta sestavljalo samo leški padalci, predvsem, ker imajo v svojih vrstah nekaj zelo dobrih smučarjev, ki so tudi tekmovalci smučarskega kluba Radovljica.

Tekmovalje PARA - SKI je kombinacija padalskih skokov in smučanja v disciplini veleslalom. Zmagovalci morajo biti zato mojstri v obeh disciplinah. Naši tekmovalci sodijo med boljše. Doslej so se vedno vračali vsaj z eno kolajno, ali za ekipno razvrstitev ali za dosežek med posamezniki. Letošnje tekmovalje spada med tako uspešna. Po lanski zmagi Stefana Pesjaka v padalskih skokih so se letos izkazali padalci v smučanju. Med posamezniki je Pavel Ješe osvojil bronasto kolajno za smučanje, ekipa Jugoslavije I pa v smučanju srebrno kolajno. Dokaj solidni rezultati v padalskih skokih pa so jim navrgli še srebrno ekipno medaljo v kombinaciji. V kombinaciji posameznikov se je Miha Zupan uvrstil na odlično šesto, Pavel Ješe pa na deseto mesto.

Reči je treba, da so bili naši padalci letos pred svojim največjim uspehom, toda športna sreča jim je obrnila hrbet. Najboljši smučar v ekipi Janez Solar je namreč pri predzadnjih vrstah veleslalomu padel in izgubil več kot deset sekund, to pa mu je navrglo približno sto kazenskih točk. Za ekipo Italije I, ki je

(Moj.) 1:17,66, 17. Suštaršič (Moj.) 1:19,00, 18. Luks (Moj.) 1:19,46, 19. Skumavc (Moj.) 1:20,52, 20. Košir (T. Čufar) 1:20,87.

STARŠE PIONIRKE (15): 1. Vesek (T. Čufar) 1:02,25, 2. Rakovec (P. Voranc) 1:03,11, 3. Benedičič (P. Voranc) 1:03,24, 4. Čop (Kor. Bela) 1:05,72, 5. Vilman (Kor. Bela) 1:14,25, 6. Grilec (Kor. Bela) 1:15,09, 7. Krapež (T. Čufar) 1:20,04, 8. Tancar (T. Čufar) 1:20,20, 9. Klinec (Moj.) 1:20,31, 10. Gartner (Moj.) 1:21,76, 11. Makovec (Kor. Bela) 1:23,85, 12. Robič (T. Čufar) 1:24,38.

MLAJŠI MLADINCI (16): 1. Kunc (T. Čufar) 1:01,29, 2. Jakelj (Kor. Bela) 1:04,14, 3. Mertelj (Kor. Bela) 1:05,58, 4. Šranc (T. Čufar) 1:07,88, 5. Zvab (Kor. Bela) 1:10,84, 6. Soklič (P. Voranc) 1:14,56, 7. Grilec (Kor. Bela) 1:15,28, 8. Cerar (T. Čufar) 1:17,50, 9. Kosmač (T. Čufar) 1:19,08, 20. Frelih (T. Čufar) 1:20,66, 11. Zupan 1:23,32, 12. Smolej 1:28,58.

MLAJŠE MLADINKE (20): 1. Kežar (Kor. Bela) 1:06,82, 2. Štravs (P. Voranc) 1:19,56, 3. Makovec (Kor. Bela) 1:21,03, 4. Zarnik (Kor. Bela) 1:22,97, 5. Noč (Kor. Bela) 1:23,95, 6. Kresel (T. Čufar) 1:26,13, 7. Dolenšek (Kor. Bela) 1:30,81, 8. Bajt (T. Čufar) 1:35,55, 9. Černe (Kor. Bela) 1:36,12.

Najbolje uvrščeni so se uvrstili na področje prvenstvo, ki bo prihodnji teden ravno tako v Kranjski gori. Tu pa bodo nastopili šolarji iz vse Gorenjske in bo konkurenca še veliko večja, saj se bodo na startu pojavili odlični tekmovalci iz Škofje Loke, Kranja, Trziča in Radovljice.

bef

MLAJŠI PIONIRJI ZA NASLOVE

tekmovalci iz klubov, ki so šolske počitnice izkoristili maksimalno za treninge, pogoj za trening med počitnicami na domačih smučiščih pa niso bili najboljši, saj so bila smučišča natrpana s smučarji in je bil zato učinek treningov precej manjši.

REZULTATI:

VELESALOM - ML. PIONIRJI: 1. Erbežnik (Olim) 1:16,07, 4. Oblak (SZ Jes) 1:19,52, 8. Ravnik (SZ Jes) 1:21,92, 13. Pirc (SZ Jes) 1:23,60, 15. Žan (SZ Jes) 1:25,11, 21. Lavtazar (Kor. Bela) 1:26,35, 33. Pogačnik (SZ Jes) 1:28,98, 34. Mulej (Bled) 1:29,81, 43. Potočnik (Bled) 1:33,06, 45. Smolej (SK Jes) 1:33,45, 47. Vidic (Kor. Bela) 1:34,12, 48. Robič (SK Jes) 1:34,21, 51. Borštnik (SK Jes) 1:35,86, 52. Klinar (SK Jes) 1:36,15.

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Leskovšek (Novinar) 1:18,25, 2. Kunc (SZ Jes) 1:23,15.

SLALOM - ML. PIONIRJI: 1. Petrovič (Novinar) 81,97, 5. Oblak (SZ Jes) 86,22, 9. Ravnik (SZ Jes) 81,78, 13. Pirc (SZ Jes) 94,20, 14. Žan (SZ Jes) 94,97, 15. Lavtazar (Kor. Bela) 95,28, 18. Pogačnik (SZ Jes) 98,28, 26. Potočnik (Bled) 104,19, 30. Borštnik (SK Jes) 105,17, 31. Smolej (SK Jes) 105,73, 36. Vidic (Kor. Bela) 110,45, 47. Robič (SK Jes) 128,40.

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Leskovšek (Novinar) 86,18, 2. Kunc (SZ Jes) 91,30, 16. Klinar (SK Jes) 108,70.

bef

SREBRO IN BRON NA SVETOVNEM
PRVENSTVU PARA-SKI

zmagala v veleslalomu, je naša prva ekipa zaostala samo za 52 točk. Za zmagovalcem v kombinaciji, prvo ekipo Zvezne republike Nemčije, pa so zaostali samo za 26 točk. Zato je Solarjevih 100 kazenskih točk prava športna smola. Srebrna kolajna ekipe pa je prav tako lep uspeh.

REZULTATI:

PADALSKI SKOKI (